

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานิยธรรม
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
PEOPLE'S OPINIONS TOWARDS THE ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH
SARANIYADHAMMA OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN
MEAWONG DISTRICT, NAKHONSAWAN PROVINCE

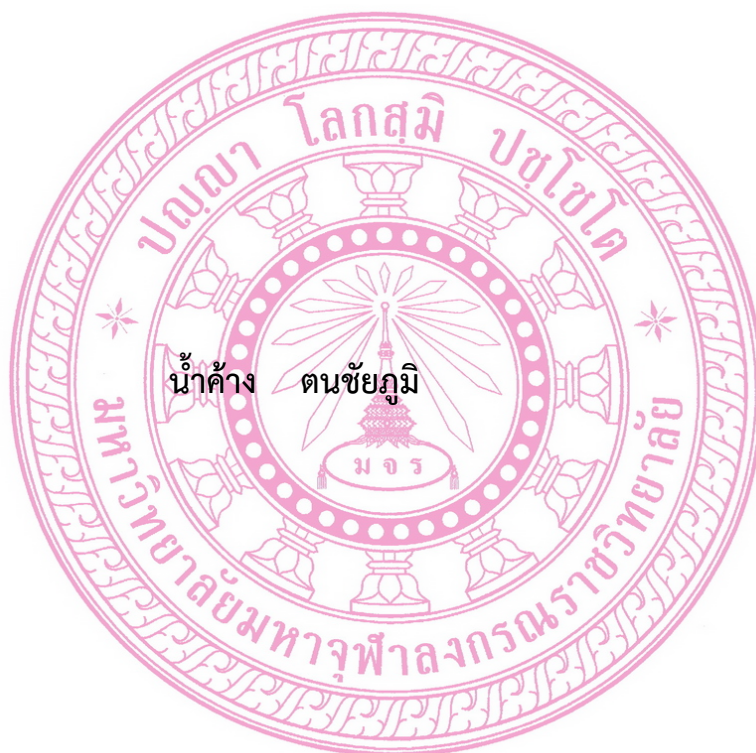

น้ำค้าง ตนชัยภูมิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๗

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

PEOPLE'S OPINIONS TOWARDS THE ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH
SARANIYADHAMMA OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN
MEAWONG DISTRICT, NAKHONSAWAN PROVINCE

MISS.Namkang Thonchaiyaphum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E.2014

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานกรรมการ

(พระครูปลัดมารต ธรรมมงคล, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(ดร.ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ)

กรรมการ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

กรรมการ

(ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช่าง)

คณะกรรมการควบคุมบัณฑิตวิทยาลัย

ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช่าง

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวน้ำค้าง ตันชัยภูมิ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง “ความ
คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสธารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

	(พระสุธีธรรมานุวัตร,ผศ.ดร.)	
	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์		ประธานกรรมการ
	(พระครูปลัดमारุต วรมงคล,ผศ.ดร.)	
		กรรมการ
	(ดร.ศุภชัย สุวรรณนิษฐ์)	
		กรรมการ
	(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)	
		กรรมการ
	(ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง)	
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	ประธานกรรมการ
	ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	กรรมการ
ผู้วิจัย		
	(นางสาวน้ำค้าง ตนชัยภูมิ)	

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์
- ผู้วิจัย** : นางสาวน้ำค้ำง ตนชัยภูมิ
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา กศษ., B,E,d.M.Ed.,Ph.D(Educational Evaluation)
- : ผศ.ดร. วรกฤต เกื้อนช้าง ป.ธ.๙, ศษ.บ., ศศ.ม., ปร.ด.(การบริหาร
อุดมศึกษา)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๖ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษารูปแบบในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์

ในการวิจัยครั้งนี้ครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Research) โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนทั่วไป ของอำเภอแม่वंก โดยเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง สำเร็จรูป R.v.Krejcie และ D.w. Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐๐ คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Randon Simpling) โดยการใช้การจับสลากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การทดสอบค่า F-test หรือทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป รวมทั้งการทดสอบการเป็นอิสระ (X^2 -test of Independent) ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้

ผลการวิจัยพบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘ ที่มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘ ระดับการศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐ มีรายได้อยู่ระหว่าง ๓,๐๐๑-๖,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘ รองลงมา มีรายได้ระหว่าง ๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓

ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อมองในภาพรวมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๑๕๔$) หากพิจารณาตามรายด้านก็พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านเมตตาการุณกรรม ($\bar{X} = ๓.๕๔๓๕$) เมตตาวิจิตรกรรม ($\bar{X} = ๓.๕๑๘๕$) เมตตาเมตตากรรม ($\bar{X} = ๓.๕๔๓๕$) และด้านทิวทัศน์สวยงาม ($\bar{X} = ๓.๕๓๑๕$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านสาธารณโภคี ($\bar{X} = ๓.๔๖๙๕$) และด้านศีลสามัญญตา ($\bar{X} = ๓.๔๘๒๐$)

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สามารถบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมได้ครบทุกด้านการบริหารงานยังขาดตก บกพร่องในเรื่องเหล่านี้ควรจะต้องได้รับการพัฒนาอีกมากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจะแสดงออกมาในรูปของผลงานเพราะว่าผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถ ทางการบริหารและเมื่อนำหลักสาราณียธรรมมาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมาก เพียงไรย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชนให้ได้รับความสุขอย่างถ้วนหน้า แต่ตรงกันข้ามหากการบริหารงานของอบต.ในแต่ละด้านบกพร่องย่อมเกิดความเสียหายต่อ การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม

Thesis Title : People's Opinions towards the Administration in Accordance with Saraniyadhamma of Sub - district Administrative Organization in Meawong Distirct Nakhonsawan Province

Researcher : Miss Namkang Thonchaiyaphum

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Adisai Korwattana B.Ed.,M.Ed.Ph. D. (Educational Evaluation)

: Asst. Prof. Dr.Worrakrit Thuenchang Pali lx,BA, M.A.,Ph.D.

Date of Graduation : March 6, 2014

ABSTRACT

The objectives of this study were as follows :

- 1) to study people's Opinion towards the Administration in Accordance with Saraniyadhamma of Sub - district Administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province
- 2) to compare People's Opinion towards the Administration in Accordance with Saraniyadhamma of Sub-district Administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province classifying by personal factors.
- 3) to study the pattern of Saraniyadhamma which applied in the administration of Sub-district Administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Povince.

This study was operated by using mixed Research. Firstly the survey Research had been done to draw the 400 respondents from Meawong District Nakhonsawan Province.

The sample size of 400 respondents was selected from table of R. V. Krejcie and D.W. Morgan. The researcher use simple Random Simpling by castlots method. The research tool in this study was questionnaire which the researcher had been constructed herself. The analysis of data employed the statistical Program for Social Science (SPSS) with the Alpha Reliability of .952. The statistics in this study had been performed by frequency percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, (One way ANOVA) and

chisquare and Least Significant difference : L S D. The conclusion of data including problems, barriers and suggestions had been analyzed and synthesized.

The results had found that most of the respondents were females for 251 persons equivalent to the majority of respondents were 31-40 years old for 152 persons equivalent to 38 percent. When considering to level of education most of the respondents studied in secondary level for 175 persons equivalent to 43.8 percent. Most of the respondents were agricultures for 195 persons equivalent to 47 percent. Most of respondents earned income during 3001-6000 baht for 159 persons equivalent to 39.8 percent. Secondly the respondents earned income between 6001-9000 baht per month equivalent to 30.3 percent.

Furthermore the findings of this study found that people expressed their opinions towards the administration in accordance with Saraniyadhamma of sub-district Administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province as a whole at high level ($\bar{X} = 3.5154$) When considering at each aspect it was found that the average score were at high level in descending order viz Metta-kayakamma ($\bar{X} = 3.5435$), Metta – vacikamma ($\bar{X} = 3.5185$), Metta-manokamma ($\bar{X} = 3.5475$), and Ditthi-samannata ($\bar{X} = 3.5315$). The medium average aspects were Sadharana-bhogi ($\bar{X} = 3.4695$) and sila-samannata ($\bar{X} = 3.4820$).

The people expressed their opinions towards the administration in accordance with Saraniyadhamma of sub-district Administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province as a whole at medium level. Therefore it showed that the administration of Sub-district administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province could not been effectively. However the administration in accordance with saraniyadhamma of Sub-district administrative Organization in Meawong District Nakhonsawan Province should be implemented to the happiness of the people and the development of Sub-district Administrative Organization in Meawong District at the same time.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนาและ ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช่าง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือ ในการปรับปรุงแก้ไขงานด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณพระครูปลัดมาธูต วัชรมังคะโล ผศ.ดร. และ ดร.ศุภชัย สุวรรณนิษฐู ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้สอบและให้ข้อเสนอแนะคำพิจณาต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยความปรารถนาดี

ขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ประจวบ คมภีธรรมโม ผศ.ดร.สุพรต บุญอ่อน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายสำราญ พันธุ์มหา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่वंก นายนที ศรีพุมมา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่ลัย นายสำภา เนียมสุ่ม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลวังชาน และ นางสาวประณีต เลิศสงคราม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในการทำการวิจัยโดยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดถึง นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๑ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๒ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นขวัญ กำลังใจตลอดมา จนประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

สารประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอมอบเป็นธรรมทานแก่นิสิตนักศึกษาและบุคคลที่สนใจทั่วไป พร้อมทั้งขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมะบูชา และสังฆบูชา ขออานิสงส์ที่ได้ทำมาทั้งหมดในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้เพื่อแก้ไขสืบไป

นางสาวน้ำค้าง ตนชัยภูมิ
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญแผนภูมิ	(๑๑)
คำอธิบายชื่อย่อในคัมภีร์พระไตรปิฎก	(๑๓)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ	๖
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	๑๖
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม	๓๖
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	๔๒
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	๕๔
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘๑
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐๐
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	๑๐๑
๓.๑ รูปแบบการศึกษา	๑๐๑
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๐๑
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๐๒
๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๐๓
๓.๕ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์	๑๐๔
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๔

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	๑๐๖
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๐๖
๔.๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณีย ธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์	๑๐๗
๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์	๑๑๕
๔.๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างกำลังน้อยที่สุด(LSD)	๑๕๙
๔.๕ สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๖๑
๔.๖ แนวทางในการนำหลักสราณียธรรมมาประยุกต์ใช้	๑๖๙
๔.๕ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย	๑๗๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๗๓
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๗๓
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๘๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๘๘
บรรณานุกรม	๑๙๑
ภาคผนวก	๒๐๑
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๒๐๒
ภาคผนวก ข ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	๒๐๔
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น(Reliability)	๒๑๑
ภาคผนวก ง ผลการทดสอบ Try out	๒๑๔
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๒๒๗
ภาคผนวก ฉ แบบหนังสือความอนุเคราะห์ต่างๆ	๒๓๕
ภาคผนวก ช รูปภาพสัมภาษณ์	๒๔๑
ประวัติผู้วิจัย	๒๔๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากร และหมู่บ้านตำบลแม่วงก์	๘๐
ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนประชากร และหมู่บ้านตำบลวังชัน	๘๑
ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากร และหมู่บ้านตำบลแม่เลย์	๘๓
ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนประชากร และหมู่บ้านตำบลเขาชนกัน	๘๕
ตารางที่ ๔.๑ จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	๑๑๑
ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม	๑๑๒
ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตากายกรรม	๑๑๓
ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตาวจกรรม	๑๑๔
ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตานิกรรม	๑๑๕
ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสาธารณโภคี	๑๑๖
ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านศีลสามัญญตา	๑๑๗
ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านทฤษฏีสามัญญตา	๑๑๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๙ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์	๑๑๙
ตารางที่ ๔.๑๐ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านเมตตาวชิกรรม)	๑๒๐
ตารางที่ ๔.๑๑ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านเมตตามโนกรรม)	๑๒๑
ตารางที่ ๔.๑๒ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านสาธารณโภคี)	๑๒๒
ตารางที่ ๔.๑๓ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านศีลสามัญตยา)	๑๒๓
ตารางที่ ๔.๑๔ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านทิวฐีสัญญาตยา)	๑๒๔
ตารางที่ ๔.๑๕ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (รวม)	๑๒๕
ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติบัญญัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมรวม จำแนกตามอายุ	๑๒๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตากายกรรม	๑๒๙
ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตาวจีกรรม	๑๓๐
ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตามโนกรรม	๑๓๑
ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านสาธารณโภคี	๑๓๒
ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านศีลสามัญญตา	๑๓๔
ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านทิวฐีสัมมัญญา	๑๓๕
ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	๑๓๖
ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตากายกรรม	๑๓๘
ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตาวจีกรรม	๑๓๙

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตามโนกรรม	๑๔๐
ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านสาธารณโภคี	๑๔๑
ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านศีลสามัญญา	๑๔๒
ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านทฎฐิสามัญญา	๑๔๓
ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม จำแนกตามรายได้	๑๔๔
ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตาทกยกรรม	๑๔๖
ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตาวจิกรรม	๑๔๗
ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตามโนกรรม	๑๔๘
ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านสาธารณโภคี	๑๔๙

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านสี่ลสามัญญูตา	๑๕๐
ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านทฎฎฐึสามัญญูตา	๑๕๑
ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา	๑๕๒
ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตาทากยกรรม	๑๕๔
ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตาวจึกรรม	๑๕๖
ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตตามโนกรรม	๑๕๘
ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสาธารณโภคึ	๑๖๐
ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสี่ลสามัญญูตา	๑๖๑

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านทฤษฎีสามัญญาตา	๑๖๓
ตารางที่ ๔.๔๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด (LSD) หลักสูตรโดยระดับการศึกษา (n=๔๐๐) เมตตาทายกรรม	๑๖๔
ตารางที่ ๔.๔๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด (LSD) หลักสูตรโดยระดับการศึกษา (n=๔๐๐) ด้านเมตตาวจีกรรม	๑๖๕
ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕	๑๘๘

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อร่อกัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลัก โดยใช้ระบบย่อคำดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

อง..ฉก (ไทย) = สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกกนิบาต (ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักการ อ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ขุ.ธ.(บาลี) ๒๕/๓๒๑ - ๓๒๒/๗๒ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธมมปทปาลี ฉบับภาษาบาลี พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้าที่ ๗๒ ส่วนพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม / ข้อ / หน้า / เช่น ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๒๑ - ๓๒๒/๑๓๓ หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑ - ๓๒๒ หน้าที่ ๑๓๓ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นหัวใจและเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นองค์กรที่กระจายอำนาจการปกครองให้กับประชาชนอย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง การบริหาร การตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงานท้องถิ่นของตนตามวิถีทางประชาธิปไตย ให้เป็นไปในทิศทางที่ตนปรารถนา อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการยอมรับในคุณค่าศักดิ์ศรี และความสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การควบคุม การตรวจสอบและการถอดถอน เป็นต้น ให้เกิดความรับผิดชอบ เกิดความหวงแหนและปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย และเป็นกลไกในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเจตนารมณ์เพื่อกระจายอำนาจการปกครอง การบริหาร และการตัดสินใจของรัฐบาลส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคไปสู่ประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ได้แก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของตนเองโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านการปกครอง การบริหาร ที่เรียกว่า การปกครองตนเอง (Local Self Government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด คือมีสมาชิกสภาและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในตำบล มีการบริหารงานโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตัดสินใจ กำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบล กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานที่ย่อมสามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นระดับตำบลตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตน และเป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นที่จะก้าวและพัฒนาตนเองไปสู่ นักการเมืองระดับชาติต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ให้ความสำคัญกับการบริหารส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๒๘๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการ

๑ สถาบันพระปกเกล้า, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๒), หน้า ๒๓๗-๒๓๘.

ตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ มาตรา ๒๘๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจโดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการ กำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนร่วมด้วย

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ มีหน้าที่ในการจัดสรร ผลประโยชน์และให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและ ตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่ในการบริหารงานหลายปีที่ผ่านมาได้พบปัญหาว่า สมาชิก สภาและผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความเข้าใจในบทบาท อำนาจและหน้าที่ รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆว่าจะดำเนินการอย่างไร หรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะใน การปฏิบัติตามหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และ ปฏิบัติได้ บริหารงานไม่เป็นไปตามแผนพัฒนา บริหารตามใจตัวเองและพวกพ้อง ไม่ยึดกฎระเบียบ และข้อบังคับ อีกทั้งยังเกิดการบริหารงานอย่างไม่โปร่งใสในหลายโครงการ แสดงให้เห็นถึงการขาด คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งทุกองค์กรกำลังประสบปัญหาอยู่ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมใน การควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการทำงาน และปัญหาการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นในชุมชน ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาด้านการให้บริการสาธารณะโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมภายใน หมู่บ้านส่วนใหญ่ยังไม่สะดวกไม่ปลอดภัย การบริการไฟฟ้าสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะยังไม่ เพียงพอต่อความต้องการ ระบบประปาหมู่บ้านที่มีอยู่ไม่สะอาด ไม่ได้มาตรฐาน และให้บริการ ประชาชนได้ไม่ครบทุกครัวเรือน ไม่สามารถใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคตลอดปี เกษตรกรมีรายได้จาก การประกอบอาชีพต่ำ ตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรมีน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ ยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังคงต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอีก

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะ สอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ ไม่ได้บังคับให้เชื่อ สอนให้คนใช้เหตุผล สอนให้สังคมเกิด ความสามัคคีกันและรวมกลุ่ม สอนให้คนประพฤติดีมีศีลธรรม หลักสาราณียธรรม เป็นธรรมที่ส่งเสริม ความพร้อมเพรียงความสมัคสมานสามัคคีของหมู่คณะ เป็นธรรมที่สร้างความปรารถนาดีและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางกาย วาจา และใจ คือ ทำดี พูดดี และคิดดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กันและกัน มีความประพฤติเหมือนคนอื่น ๆ ไม่ทำให้หมู่คณะเสียหาย เพราะความประพฤติชั่วของตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ทำให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชน จึงต้องการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อ จะช่วยให้การทำงานหรือการบริหารงานประสบผลสำเร็จ เสริมสร้างความมั่นคงของการพัฒนา ท้องถิ่น จูงใจให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ยังนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต เป็นหลักในการแก้ไขปัญหการพัฒนาท้องถิ่นโดยมติของ ส่วนรวม และเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ มีหน้าที่ในการจัดสรรผลประโยชน์และ ให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความ ต้องการของประชาชน แต่ในการบริหารงานหลายปีที่ผ่านมาได้พบปัญหาว่า สมาชิกสภาและผู้บริหาร

ขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความเข้าใจในบทบาท อำนาจและหน้าที่ รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆ ว่าจะดำเนินการอย่างไร หรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะในการปฏิบัติตามหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และปฏิบัติได้ บริหารงานไม่เป็นไปตามแผนพัฒนา บริหารตามใจตัวเองและพวกพ้อง ไม่ยึดกฎระเบียบ และข้อบังคับ อีกทั้งยังเกิดการบริหารงานอย่างไม่โปร่งใสในหลายโครงการ แสดงให้เห็นถึงการขาดคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งทุกองค์กรกำลังประสบปัญหาอยู่ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการทำงาน และปัญหาการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นในชุมชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาด้านการให้บริการสาธารณะโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่ยังไม่สะดวกไม่ปลอดภัย การบริการไฟฟ้าสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ระบบประปาหมู่บ้านที่มีอยู่ไม่สะอาด ไม่ได้มาตรฐาน และให้บริการประชาชนได้ไม่ครบทุกครัวเรือน ไม่สามารถใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคตลอดปีเกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพต่ำ ตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรมีน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังคงต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอีก

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะสอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ ไม่ได้บังคับให้เชื่อ สอนให้คนใช้เหตุผล สอนให้สังคมเกิดความสามัคคีกันและรวมกลุ่ม สอนให้คนประพฤติดีมีศีลธรรม หลักสาราณียธรรม เป็นธรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือและความปรองดองสามัคคีของหมู่คณะ เป็นธรรมที่สร้างความปรารถนาดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางกาย วาจา และใจ คือ ทำดี พูดดี และคิดดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน มีความประพฤติเหมือนคนอื่น ๆ ไม่ทำให้หมู่คณะเสียหาย เพราะความประพฤติชั่วของตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ทำให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชน จึงต้องการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจะช่วยให้การทำงานหรือการบริหารงานประสบผลสำเร็จ เสริมสร้างความมั่นคงของการพัฒนาท้องถิ่น จูงใจให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ยังนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต เป็นหลักในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นโดยมติของส่วนรวม และเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะนักรการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบ ต่อสังคม และใส่ใจต่อปัญหาของท้องถิ่น เป็นพลังในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และประพฤตินิชอบของนักรการเมืองท้องถิ่น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ สาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

ศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบล ใน อำเภอแม่वंงก์จังหวัดนครสวรรค์

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่वंงก์จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๔ ตำบล คือ ตำบลแม่वंงก์ ตำบลเขาชนกััน ตำบลวังข่าน และ ตำบลแม่เฒ่มีประมาณ ๕๒,๒๗๙ คน

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंงก์ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกััน องค์การบริหารส่วนตำบลวังข่าน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เฒ่

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร ระดับใด

๑.๔.๒ ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๔.๓ การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่พึงประสงค์ ควรเป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและช่วยให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยต่างๆ ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อและการตัดสินใจ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยคนงาน และทรัพยากร ผ่านทางการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

สาราณียธรรม หมายถึง หลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง เป็นหลักธรรมที่จะเสริมสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นแก่กันและกันอยู่เสมอในยามที่ระลึกถึงกัน มีอยู่ ๖ ประการ ประกอบด้วย เมตตาทายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตาโมกกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ฐิฏฐีสสามัญญตา

เมตตาทายกรรม หมายถึง การทำความดีต่อกัน สนับสนุนช่วยเหลือทางด้านกำลังกาย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัจมาคารวะ ไม่เบียดเบียน ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องอยู่เสมอ

เมตตาวจีกรรม หมายถึง การพูดแต่สิ่งที่ดีงาม พูดจาด้วยความรักความปรารถนาดี รู้จักพูดให้กำลังใจแก่กันและกันและกันในยามที่ต้องพบกับความทุกข์ ไม่นินทาว่าร้ายทั้งต่อหน้าและลับหลัง พูดแนะนำในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ พูดอย่างใดก็ทำอย่างนั้น ไม่โกหก

เมตตาโมกกรรม หมายถึง การคิดดีการมองกันในแง่ดี มีความหวังดีและปรารถนาดี รักและเมตตาต่อกัน คิดแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ต่อกัน ไม่อิจฉาริษยาไม่คิดอคติไม่พยาบาท ไม่โกรธแค้นเคืองกัน รู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ

สาธารณโภคี หมายถึง รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ไม่เอาर्डเอาเปรียบ และมีความเสมอภาคต่อกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

ศีลสามัญญตา หมายถึง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือวินัยต่างๆ อย่างเดียวกัน เคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่กัน ไม่อ้างอำนาจบาตรใหญ่ ไม่ถืออภิสิทธิ์ใดๆ ทั้งปวง

ทิวฐีสัมมัญญาตา หมายถึง มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน คิดในสิ่งที่ตรงกัน ปรับมุมมองให้ตรงกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนไว้ซึ่งจุดต่างของกันและกัน ไม่ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่เสมอ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคลในเขตอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่วงก์ ตำบลเขาชนกัน ตำบลวังชัน ตำบลแม่เลี้ยง

๑.๗ ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๒ ได้ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๓ ได้ทำให้ทราบถึงแนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัยจะได้รูปแบบสำหรับนำไปพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อเรื่องดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสารานุกรม
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึก ภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือ การเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมของแต่ละ บุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกมา ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีคนเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทั้งจากนักวิชาการไทยและ ต่างประเทศ ได้ให้แนวความคิดไว้ ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของความคิดเห็น

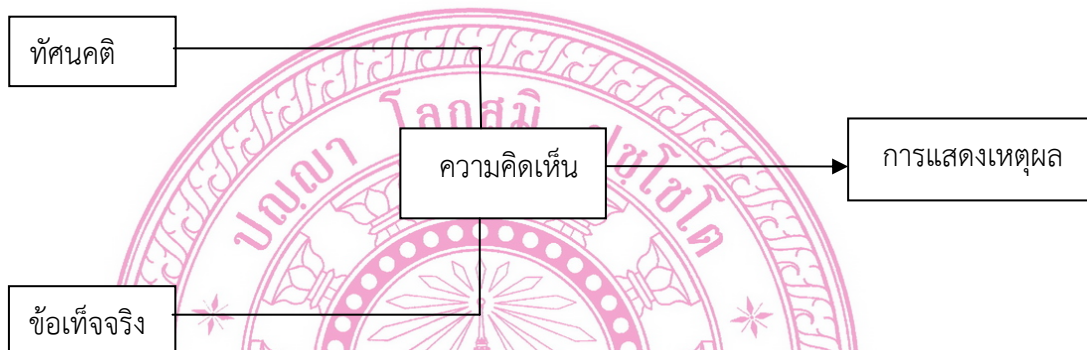
จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญเรียง ขจรศิลป์ ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออก ทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือความรู้สึกอย่างไรนั้น เป็นการ แสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้^๑

^๑ บุญเรียง ขจรศิลป์, *วิธีวิจัยการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : พีเอ็นการพิมพ์, ๒๕๔๓),

ลัดดา กิตติวิภาค ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น คือ "ความคิดที่มีอารมณ์ เป็นส่วนประกอบ ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่ง หนึ่งสิ่งใด"^๒

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการ แสดงออกซึ่ง วิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นของบุคคล เปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (fact) ทศนคติ (attitude) ของบุคคล ในขณะที่ทศนคติจะเป็น การแสดงความรู้สึกต่างๆ ไปเกี่ยวกับสิ่ง ใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ อาจสรุปความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ ที่มาของการเกิดความคิดเห็น

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความคิดเกิดจากการแปลข้อเท็จจริง หรือสิ่งที่ได้ พบเห็นมา แต่ลักษณะการแปลข้อเท็จจริงนั้นๆ ย่อมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคล และเมื่อคน นั้นถูกถามว่า ทำไมจึงทำอย่างนั้น เขาจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด^๓

จำลอง เงินดี ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นน่าจะกล่าวได้ว่าเป็น การแสดงออก ของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ ทัศนคตินั้นเจ้าตัว อาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้^๔

สุชา จันทน์เอม ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่ง หนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ คนเรามักจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ความคิดเห็น เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ^๕

^๒ ลัดดา กิตติวิภาค, *ความคิดเห็นทางสังคมเบื้องต้น*, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การ พิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๑.

^๓ สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ, *สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๐๓.

^๔ จำลอง เงินดี, *เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔), หน้า ๒.

^๕ สุชา จันทน์เอม, *จิตวิทยาวัยรุ่น*, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๒๓.

พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช และคณะ ได้ให้ความหมายไว้ว่า "ความคิดเห็น คือความ โน้มเอียง (Predisposition) ที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อวัตถุหนึ่งอาจจะออกมา ในลักษณะที่ ฟังพอใจหรือไม่ฟังพอใจต่อวัตถุนั้นได้"

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ "ความเชื่อ ความรู้สึก ของบุคคล ที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานที่ และอื่นๆ รวมทั้งทำที่ที่ แสดงออกถึงสภาพ ของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง"

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่ง วิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นมีลักษณะ ที่แคบกว่าทัศนคติในขณะที่ทัศนคติเป็นสิ่งที่แสดงภาพความรู้สึกต่างๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ความ คิดเห็นจะอธิบายเหตุผลเฉพาะ"

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวว่า ความเห็น (ทิฏฐิ) หมายความว่า ความเชื่อถือ ลัทธิ ทฤษฎี ความเข้าใจตามนัยเหตุผลข้อที่เข้ากับความเข้าใจของตน หลักการที่ เห็นสมควร ข้อที่ ถูกใจ ข้อที่เชิดชูเอาไว้ ความใฝ่ฝันหรือที่ปัจจุบันเรียกว่าค่านิยม รวมไปถึง อุดมการณ์แนวทัศนคติใน การมองโลกและชีวิต ที่เรียกว่า โลกทัศน์และชีวทัศน์ต่างๆ ตลอดจน ทัศนคติพื้นฐานที่สืบเนื่องจาก การเก็บความเข้าใจและความใฝ่ฝันเหล่านั้น ถ้าจะจัดเข้าเป็น พวกๆ ก็คงมี ๒ ระดับ คือ ความเห็น ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า ดี ไม่ดี ควรจะเป็น เป็นต้น"

พรรณ ช.เจนจิต ได้ให้ความหมายไว้ว่า "ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้ง ที่พอใจ ไม่พอใจ ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้า แตกต่างกัน ออกไป"

โยธิน คันสนนุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ว่า "เป็นการ แสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal Expression) เกี่ยวกับทัศนคติค่านิยมและความ เชื่อถือ ความคิดเห็น ดังกล่าวอาจประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือพฤติกรรมด้วยก็ได้"

^๖ พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช และคณะ, พฤติกรรมผู้บริโภค, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕๓.

^๗ ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ความคิดเห็น : การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พีระพริษา, ๒๕๒๖), หน้า ๑.

^๘ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล, ๒๕๓๒), หน้า ๒๕.

^๙ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๗๓๕-๗๓๖.

^{๑๐} พรรณ ช.เจนจิต, จิตวิทยาการเรียนการสอน, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๘), หน้า ๒๘๘.

^{๑๑} โยธิน คันสนนุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน, จิตวิทยาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๓๙), หน้า ๕๖.

สุโท เจริญสุข ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้าน จิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่ง หนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ^{๑๒}

โสภา ชูพิกุลชัย ได้ให้คำจำกัดความของ ความคิดเห็นว่า "ความคิดเห็นเป็นการ รวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และความรู้หรือความจริงซึ่งได้แก่ ความรู้ต่างๆ รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งเป็น การประเมินค่าทั้งบวกและลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ความคิดเห็นเมื่อได้ก่อรูปขึ้น มาแล้วยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้"^{๑๓}

สิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ ได้ให้ความหมายว่า "ความคิดเห็นคือ การประเมิน หรือการ ตัดสินเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความรู้สึกของ คนๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง"^{๑๔}

แมรี แอล กูด(Mary L. Good) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลาย ความหมาย ได้แก่

๑) ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาด น้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้าง ๆ ได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

๒) ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจาก แหล่งข้อมูล หรือบุคคลที่เชื่อถือได้

๓) ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัย รวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง^{๑๕}

ลูเธอร์ฟรีแมน (Luthans Freeman) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะตอบสนองต่อบุคคล สถานการณ์ วัตถุและความคิดเห็น โดยมีลักษณะที่ คงที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และมีรูปแบบการตอบสนองอย่าง เดียวกัน^{๑๖}

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ด้วยการพูด หรือเขียน ภายใต้พื้นฐานของ ความรู้

^{๑๒} สุโท เจริญสุข, *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ แพร์พิทยา, ๒๕๓๕), หน้า ๕๓.

^{๑๓} โสภา ชูพิกุลชัย, *จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน*, (กรุงเทพมหานคร: กราฟิกอาร์ต, ๒๕๒๓), หน้า ๑๗.

^{๑๔} สิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, *พฤติกรรมองค์กร*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์, ๒๕๔๑), หน้า ๙๔.

^{๑๕} Mary L. Good, *Integrating the Individual and the Organization*, (New York : Wiley, 2006), p. 17.

^{๑๖} Luthans Freeman, *Organization Behavioral*, 7th ed., (Singapore : McGraw-Hill, 1995), p. 609.

ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น เข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยเฉยๆ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้

๒.๑.๒ ลักษณะของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ความคิดเห็นมีลักษณะในทิศทาง ๒ มิติ ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวว่า "ลักษณะของความคิดเห็นจะเป็น ๒ มิติ คล้ายๆ กับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้างและมิติความยาว ลักษณะของความคิดเห็นจะประกอบด้วยมิติ มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ทิศทางมีอยู่ ๒ ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนทางลบ ก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

๒. ความเข้มข้นมีอยู่ ๒ ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่นบาง คนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าที ฝืดทื่อมาก ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น"^{๑๗}

นวม สงวนทรัพย์ ได้สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความคิดเห็น คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดเห็น คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชน และสถานการณ์ต่างๆ

๒. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

๓. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยา ในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชนวัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ^{๑๘}

สรุปได้ว่า ลักษณะความคิดเห็น จะแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ ในแง่บวกและลบ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึก นึกคิดออกมา

^{๑๗} สงวน สุทธิเลิศอรุณ, **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๙), หน้า ๙๒.

^{๑๘} นวม สงวนทรัพย์, **สารัตถจิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร:โอ.เอส.พรีนติ้งเร้า, ๒๕๓๕), หน้า ๗๗.

๒.๑.๓ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้กล่าวว่า "อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่ มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุ แล้วยังมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่ แตกต่างกัน จะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดย่อม แตกต่างกันไปด้วย"^{๑๔}

รัชนี พิทักษ์ญาติ ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๑.๑) ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้นๆ มีความรู้เรื่องต่างๆ เพิ่มมากขึ้นดังนั้นคนที่มีความรู้มาก มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

๑.๒) ความเชื่อ หมายถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

๑.๓) สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคม หรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

๑.๔) ประสบการณ์ เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจใน หน้าที่ และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

๒) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๒.๑) การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่ง สอน โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ ค่านิยมต่างๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของ สมาชิกในสังคมนั้น

๒.๒) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็จะต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

^{๑๔} ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทศนคติ : การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๕๐.

๒.๓) สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มี อิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้ง ทางด้านบวก และด้านลบ^{๒๐}

จำเรียง ภาวิจิตร ได้กล่าวว่าสาธารณมติหรือมติมหาชน หมายถึง ทศนคติ ความรู้สึกและความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ เฉพาะกลุ่มเกี่ยวข้องกับประเด็นความสนใจ หรือปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่งชั่วระยะเวลาหนึ่ง สาธารณมติประเด็นใดๆ ก็ตามไม่ได้หมายความว่า จะต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของ ประชากร ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ จำเป็นต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมา อภิปรายกันให้ เห็นทั้งข้อดีและข้อเสียในที่สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา คุณภาพ ของมติมหาชนหรือสาธาณมติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประเด็นดังนี้ คือ

๑. การอภิปรายของสาธารณชน ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพและ สามารถเปลี่ยนมติไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้

๒. มีข่าวสารและข้อมูลที่เพียงพอ

๓. มีเสรีภาพในการคิดและการแสดงออก

๔. คุณภาพของภาวะความเป็นผู้นำที่ดี เพราะความคิดเห็นของผู้นำและ ผู้เชี่ยวชาญจะมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ

๕. กลุ่มกดดันจะแสวงหาผลประโยชน์หรือข้อได้เปรียบจากความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในสังคม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อสาธารณมติซึ่งมีปัจจัยหลายประการ เช่น

๑. ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยทั่วไปย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เยาว์ ระหว่าง ชาชนบทกับชาวเมือง และระหว่างผู้มีรายได้ต่ำกับผู้มีรายได้สูง

๒. กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) โดยปกติจะคบหาสมาคมกัน หรือกระทำสิ่งใดให้แก่ผู้ดูนั้น ความคิดที่มักจะมีคำนี้ถึงก็คือ มีอะไรร่วมกันได้ หรืออ้างอิงกันได้ เช่น มีอาชีพ แบบเดียวกันเป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน แต่ละคนย่อมกำหนดหรือระบุกลุ่มที่ ตนเองเป็นสมาชิกหรือเป็นกลุ่มที่ตนเองมีความรู้สึกว่าคุณอยู่ในกลุ่ม และมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ กลุ่มดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ

^{๒๐} รชนี พิทักษ์ญาติ, "ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรและ บัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองชลบุรี", การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖)

๓. กลุ่มกระตือรือร้นและกลุ่มเฉื่อยชา (Active and Passive Groups) ผู้ที่สนใจและ มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ย่อมมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษและก่อให้เกิด เป็นกลุ่ม ประโยชน์ใดในที่สุด และสามารถมีอิทธิพลต่อสาธารณมติโดยเฉพาะการจูงใจให้คนเห็น ด้วยหรือไม่ เห็นด้วยในประเด็นต่าง ๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มเฉื่อยชาที่ไม่มีบทบาทอะไรมาก ต่อสาธารณมติ^{๒๑}

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ ประเมินค่า หรือแสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดของ แต่ละบุคคล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นจะประกอบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ปัจจัย ส่วนบุคคลจะประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์ ปัจจัยแวดล้อม ประกอบด้วย ครอบครัว สังคม และสื่อมวลชน

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบได้ว่าการวัดความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าว ดังนี้

นีออน กลินรัตัน ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นและทัศนคติ มีความหมายและลักษณะ ต่างๆ ไกล่เคียงกันมาก ดังนั้นการวัดความคิดเห็นจึงใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็น พฤติกรรมภายใน และไม่สามารถทราบได้เลยว่าบุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการอนุมาน จากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก และมีวิธีการ วัดหลายๆ อย่างด้วยกัน

การรายงานตนเองเป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึง ความรู้สึก ทำที่ต่อสิ่งนั้นๆ อาจเป็นไปในรูปทางบวกหรือทางลบไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียง ดี-ไม่ดี สนับสนุน-คัดค้าน เห็นด้วย-ไม่เห็น ด้วย มาตรฐานวัด ทัศนคติแบบนี้แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น มาตรฐานวัดของ ลิเคิร์ท (Likert-Type Scales) ได้สร้างมาตรวัดทัศนคติโดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งบวกและทางลบ ปะทะกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินใจว่าข้อความใดตรงกับระดับความ คิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็น ด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้ มาตรวัดแบบนี้มักจะพบว่า ผู้ตอบที่ช่องไม่มีความเห็น เป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่าเห็นด้วยเพียง เล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย แทนคำว่า เฉย ๆ เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคลได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วยเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ อธิบาย เพิ่มเติม และนอกจากนั้นอาจจะใช้วิธีการต่างๆ ต่อไปนี้เพื่อวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ได้แก่

๑) การใช้วิธีการกึ่งสะท้อนภาพ เช่น การใช้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ ชัดเจน หรือใช้เติมคำ หรือข้อความ หรือให้พูดคำใดคำหนึ่งที่นึกขึ้นได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ ต้องการวัด

๒) ผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย คือ การเลือกคำตอบจากแบบทดสอบแบบ ปรนัย ในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้อง ไว้ด้วย

^{๒๑} จำเรียง ภาวจิตกร, สาธารณมติ, เอกสารในการประกอบการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา ๔ (เล่ม ๒), (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๖), หน้า ๒๔๘-๒๔๙.

๓) การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เนื่องจากว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจาก อัตราการเต้นของหัวใจ การบีบตัวของหลอดเลือด การหดและการขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะทำให้รู้ถึงความเข้มข้นของทัศนคติ แต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าเป็นไปในทางลบ หรือทางบวก

๔) การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้าแบบนี้ แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็นอาการ ของปาก กล่าวคือ ถ้าริมปากโค้งขึ้นก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมปากอยู่ในระดับแนวราบ หรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมปากโค้งลงล่าง แสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วย

การวัดความคิดเห็น หรือทัศนคติส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจกระทำได้โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งแบบ สัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามไว้ให้เลือกตอบ และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ หรืออาจใช้แบบสอบถามซึ่งสามารถใช้ได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไป อธิบายได้กว้างขวาง แต่มีข้อจำกัด เพราะอาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรม ของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการตอบ แบบสอบถาม เพราะฉะนั้น การวัด ทัศนคติจึงควรใช้หลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องในวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น^{๒๒}

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ ได้กล่าวถึงมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่ แพร่หลาย มี ๔ วิธี คือ

๑. วิธีของเธอร์สตัน (Thurston's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาณ แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (equal-appearing intervals)

๒. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับ ต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

๓. วิธีจำแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic Differential Scale : ร-อ Scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี-เลว, ชัยชนะ-พ่ายแพ้ เป็นต้น

๔. วิธีของไลเคิร์ท (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็น ที่นิยมแพร่หลาย เพราะว่าเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดง ทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก ๔ หรือ ๕ คำตอบ และให้คะแนน ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ หรือ +๒, +๑, ๐, -๑, -๒ ตามลำดับ^{๒๓}

^{๒๒} นีออน กลิ่นรัตน์, จิตวิทยาเบื้องต้น, (ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๕), หน้า ๑๕-๑๖

^{๒๓} พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, การวัดทัศนคติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๑),

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคลใน การ ตัดสินใจ ประเมินค่า หรือแสดงทรรศนะเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมี ความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมเป็นองค์ประกอบ ความคิดเห็นแสดงออกได้ทางการพูดหรือการ เขียน โดยอาศัย

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การ เพราะเป็น เครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องมือชี้ให้ทราบถึงความ เจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารเป็นหนทางที่สำคัญจะ นำไปสู่ความก้าวหน้า การ บริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การซึ่งมี การวินิจฉัยสั่งการ นักบริหาร จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็น เครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถ ของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือองค์การใดย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและ จำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการบริหาร ทั้ง จากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ได้กล่าวไว้ ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหาร

คำว่า "การบริหาร" มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน "Administatrar" หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยความสะดวก (Direct) การบริหารหลายๆ ความหมายอาจสัมพันธ์ ใกล้เคียงกับคำว่า "Minister" หมายถึง การรับใช้ หรือผู้รับใช้ ความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer อาจกล่าวโดย ย่อๆ ว่าเป็นการติดตามดูแลสิ่งต่างๆ และคำจำกัดความง่าย ๆ ที่ทันสมัยคือ "การทำงานให้สำเร็จ" สำหรับ "การจัดการ" มักใช้ในแวดวงธุรกิจเอกชนซึ่งมุ่ง แสวงหากำไร เป็นเป้าหมายหลัก ส่วนผลที่ พึ่งตกแก่สาธารณะ (Public) ถือเป็นเป้าหมายรอง หรือผลพลอยได้ อย่างไรก็ตามการบริหารภาครัฐ ในระยะต่อมาก็เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจมากขึ้น เช่น การให้สัมปทานโทรศัพท์ การสื่อสารต่าง ๆ และภาคธุรกิจเอกชนก็ได้เข้าไปรับผิดชอบต่อ สังคมมากขึ้นในลักษณะการคืนกำไรให้แก่สังคม เป็น ต้น^{๒๔}

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ได้มี ผู้ให้ความหมายของการบริหารมากมาย พอที่จะกล่าว ได้โดยสังเขปดังนี้

^{๒๔} พีรสิทธิ์ คำนวนตศิลป์, การบริหารจัดการโครงการพัฒนาสังคมแบบก้าวหน้า, (ขอนแก่น: คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑-๑๒.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้คำจำกัดความ การบริหาร และหน้าที่ของนักบริหารไว้ว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคน อื่น นักบริหารมีหน้าที่ วางแผน จัดองค์การ อำนวยการ ควบคุมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากร อื่นๆ ให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้^{๒๕}

มัลลิกา ต้นสอน ได้ให้ความหมายของการบริหาร(Administration) ว่าหมายถึง การกำหนดแนวทาง หรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ^{๒๖}

บรรจบ เนียมมณี ได้ให้ความหมายว่า การบริหารคือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายๆ อย่างร่วมกัน โดยประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้^{๒๗}

- ๑) บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
- ๒) ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
- ๓) ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด
- ๔) วัตถุประสงค์นั้นๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ

ประธาน คงฤทธิ์ศึกษากร ได้ให้ความหมาย การบริหาร คือ การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยมีหลักการดังนี้

- ๑) ต้องมีองค์การ(Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด
- ๒) ต้องมีคนทำงานร่วมกัน คนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน
- ๓) ต้องมีทรัพยากรในการบริหาร ซึ่งนอกจากคน(Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากร อื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่เงิน (Money) วัสดุ(Material)ในการทำงาน
- ๔) ต้องมีการจัดการในการบริหารหรือการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์^{๒๘}

^{๒๕} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓๔.

^{๒๖} มัลลิกา ต้นสอน, **การจัดการยุคใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : เอกซเปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

^{๒๗} บรรจบ เนียมมณี, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓), หน้า ๒๖๑.

^{๒๘} ประธาน คงฤทธิ์ศึกษากร, **สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง**, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๗๖.

พนัส หัสนาตินทร์ ได้กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ เช่นคน เงินวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่หรือคาดว่าจะมีจัดการดำเนินงาน ของสถาบันหรือหน่วยงานนั้นๆ ให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ^{๒๙}

พะยอม วงสารศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความ มุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึง จะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๓๐}

จุมพล สวัสดิยากร ได้สรุปว่า การบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันทำงาน เพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน^{๓๑}

ธงชัย สันติวงษ์ ได้กล่าวว่า การบริหาร คือ "งานของหัวหน้าหรือผู้นำที่จะต้อง กระทำ เพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงาน เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จนสำเร็จผลได้โดยประสิทธิภาพ"^{๓๒}

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การบริหารหรือการจัดการ คือ กระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การซึ่งมี ลำดับการทำงาน เป็นขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุครุภัณฑ์ ต่างๆ เป็นองค์ประกอบด้วย^{๓๓}

สมคิด บางโม ได้สรุปว่า การบริหาร คือศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จาก ภายในองค์การและจากนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมี ประสิทธิภาพ^{๓๔}

สมยศ นาวิการ ได้ให้ความเห็นว่า การบริหาร คือ "กระบวนการวางแผนการ ทำงานกับคน และโดยอาศัยคนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลง"^{๓๕}

^{๒๙} พนัส หัสนาตินทร์, ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

^{๓๐} พะยอม วงศ์สารศรี, องค์การและการจัดการ,(กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๓๖.

^{๓๑} จุมพล สวัสดิยากร, หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์, (กรุงเทพมหานคร : สุวรรณภูมิ, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

^{๓๒} ธงชัย สันติวงษ์, หลักการบริหาร คิดและทำอย่างผู้จัดการใหญ่, (กรุงเทพมหานคร : เอเวียเพรสการพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๒.

^{๓๓} ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : อักษรปริทรรศน์, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

^{๓๔} สมคิด บางโม, หลักการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๓๙.

^{๓๕} สมยศ นาวิการ, การบริหารและพฤติกรรมองค์การ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

สิริภพ เหล่าลาภะ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้ ๒ นัย คือ ๑) คำว่า บริหาร มาจากภาษาบาลีว่า บริหาร มาจากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และ หร ธาตุในความนำไป ดังนั้น คำว่า บริหาร จึงแปลว่า นำไปโดยรอบ อีกสำนวนหนึ่ง คำว่า บริหาร แปลว่า อ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า "ปณฺหิ ปริหริตฺ สมตฺถ" แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการ อ้อมหนี หลีกหนี หลบ ซึ่งปัญหา หรือแปลว่า ผู้สามารถบริหารปัญหา และนำปัญหาไปโดยรอบ หรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้น ไป ๒) คำว่า บริหาร แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Administer และ Administration แปล ความหมายคือ การปกครอง ดำเนินการ อำนาจการ จัดการ จัดให้ วาง ส่งเสริม และบำรุง^{๓๖}

สัมพันธ ภูโพบูลย์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการใช้ บุคคลอื่น ร่วมกับปัจจัยในการจัดการเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ และสนองตอบความคาดหวัง และจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การ^{๓๗}

อรุณ รักธรรม ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคน ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มุ่งถึงความสำเร็จร่วมกันโดยยึดหลักประหยัดและประสิทธิภาพ และความสำเร็จนั้น จะต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการหรือผลงานนั้น การบริหารงานเป็นทั้ง ศาสตร์และศิลป์^{๓๘}

เฮดดี(Heady) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องสำคัญที่กำหนดการดำเนินการใน การแสวงหาความรู้อย่างมีเป้าหมาย^{๓๙}

เฮอร์เซย์ และเบนชาร์ด (Hersey & Blanchard) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการ ทำงานที่ให้บุคลากรหรือกลุ่มคนดำเนินงานให้สำเร็จเป้าหมายขององค์การ^{๔๐}

ฮอดกสัน (Hodgson) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่พบ ในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำงานต่าง ๆ ในกระบวนการจะได้รับผล มากน้อย ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า การบริหาร หมายถึง การที่องค์การใช้คนและวัสดุในการไปให้ถึงความต้องการที่ กำหนดไว้^{๔๑}

^{๓๖} สิริภพ เหล่าลาภะ, พุทธศาสตร์การเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๐.

^{๓๗} สัมพันธ ภูโพบูลย์, องค์การและการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : พิกษ์ อักษร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖.

^{๓๘} อรุณ รักธรรม, หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘.

^{๓๙} Heady, Ferrel., *Public Administration : A Comparative Perspective*, 2nd ed., (New York and Basel : Marcel Dekker, 1979), p. 2.

^{๔๐} Hersey, & Blanchard, Kenneth H. *Management of Organizational Behavior*, (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1972), p. 3.

^{๔๑} Hodgson J.ร., *Public Administration*, (Canada : McGraw-Hill, 1969), p. 1.

เทลลิง และคอลลัส (Kelling and Kallaus) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นศิลปะเพื่อความชำนาญที่ถูกนำมาใช้โดยเชื่อมองค์ประกอบ ๖ อย่าง เข้าด้วยกันได้แก่ Manpower, Materials, Money, Methods, Machines และ Morale เพื่อกำหนดและบรรลุเป้าหมายขององค์การ^{๔๒}

แฮร์โรลด์ คูนต์ & (Harold D. Koontz) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายได้แก่ คน, เงิน, วัสดุ, สิ่งของ เป็นอุปกรณ์การบริหารนั้น^{๔๓}

วากเนอร์ และโฮลเลนเบค (Wagner & Hollenbeck) ได้ให้ความหมายของการ บริหาร ว่าเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การดำเนินงานและการควบคุมเพื่อ ความสำเร็จตาม เป้าหมาย^{๔๔}

วิลเลียม(Williams) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารมีกิจกรรมหลัก ๓ประการ ในการ บริหาร คือ การดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย การบำรุงรักษาองค์การให้อยูรอดและ ป้องกัน องค์การจากสิ่งแวดล้อมภายนอก^{๔๕}

เฮอ์เปิร์ต ซิมอน(Herbert A. Simom) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของ บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เดียวกัน^{๔๖}

โฮล(Holt) ได้กล่าวว่า การบริหาร เป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง พร้อมด้วย กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำและการควบคุม^{๔๗}

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุ เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการใช้องค์ความรู้และศิลป์ในการนำทรัพยากรทางการ บริหารต่างๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการจัดการ ผ่านกระบวนการทางการบริหาร คือ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

^{๔๒} Keelling Lewis B.& Kallaus Norman F, **Administrative Office Management**, 11th ed., Cincinnati, (Ohio : South-Western Education Publishing, 1996), p. 3.

^{๔๓} Harold D. Koontz., **Principle of Management**, (New York : Mcgraw-Hill, 1972), p.43.

^{๔๓} Holt, D.H., **Management principles and practices**,(New Jersey : Englewood Cliff: Prentice Hall. 1993), p. 3.

^{๔๔} Wagner, J.A.& Hollembeck, J.R., **Management of organization behavior**, (New Jersey Prentice Hall, 1995), p. 74.

^{๔๕} Williams J.D., **Public Administration: The people's Business**, (Boston : Little, Brown and Company, 1980), p. 7.

^{๔๖} Herbert A. Simom, **Administrative Behavior**,(New York : Mcmillan, 1965), p. 4.

^{๔๗} Holt, D.H., **Management principles and practices**,(New Jersey : Englewood Cliff: Prentice Hall. 1993), p. 3.

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีกลยุทธ์โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำทรัพยากรทางการบริหารรวมถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ มาประกอบกันเพื่อ แก้ปัญหาและดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากการศึกษาเอกสารหลาย ๆ เล่ม ปรากฏว่ามีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้หลาย ท่าน ดังนี้

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ ได้เสนอระบบการจัดการด้านปัจจัยในการบริหารงาน (CHAKRITS 5M : Social Development Component) ไว้ดังนี้^{๔๘}

การที่นักจัดการพัฒนาสังคมไม่ว่าจะปฏิบัติอยู่ในระดับใด จะสามารถนำเอานโยบายของฝ่ายการเมือง หรือนโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชาไปปฏิบัติจัดทำให้เกิดผลสำเร็จได้ เป็นอย่างดีนั้น นอกเหนือจากที่เขาผู้นั้นจะต้องมีความสำนึกถึงสังคมและประชาชน กลุ่มเป้าหมายที่ตนเองถูกวางตัว หรืออาสาเข้าในความรับผิดชอบในการสร้างผลประโยชน์แล้ว นักจัดการผู้นั้นยังจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และความสามารถที่จะกำหนดระบบงานระเบียบและ เทคนิคในการปฏิบัติงาน สร้างความพร้อมและมีความสามารถที่จะใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นเครื่องมือ ที่มีประโยชน์ในการทำงานของตน และหน่วยงานของตนอีกด้วย ระบบงานและระเบียบเทคนิค ในการปฏิบัติที่กล่าวถึงสามารถแยกออกเป็น ๕ ด้านดังนี้

M1 (Mechanism) ได้แก่ ด้านการจัดการองค์กร ซึ่งหมายถึง การกำหนดรูปแบบ และภารกิจขององค์กร การแบ่งส่วนขององค์กร การกำหนดกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน การกำหนดตำแหน่งงาน(Position)พร้อมหน้าที่ในความรับผิดชอบและอำนาจ(Authority) ของแต่ละตำแหน่งแต่ละส่วนแต่ละระดับ(Level)และขององค์กรเป็นส่วนรวม การกำหนดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของงานส่วนต่างๆ ของแต่ละองค์กร สร้างระบบการควบคุมให้ทุก ส่วนขององค์กรได้เป็นอย่างดีสืบเนื่องและมีเอกภาพ

M2 (Money) ได้แก่ ด้านการเงินที่จะต้องหาเงินมาเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม ตามที่กำหนดเวลาที่ถูกต้องสอดคล้องกัน ดังนั้นการพิจารณาเรื่องแหล่งเงิน การจัดสรรเพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในกิจกรรม และรายการต่างๆ ให้ได้สัดส่วนที่จะได้ผลตอบแทนสูงสุด และการควบคุม ใช้จ่ายให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์โดยไม่รั่วไหลสูญเสีย หรือฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น แต่ใน ขณะเดียวกันเพื่อที่จะสนับสนุนให้ทำงานได้ดำเนินการไปอย่างราบรื่นจนสามารถบรรลุ เป้าหมายได้เป็นอย่างดี การเงินจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องดูแล นอกจากนี้การรายงานฐานะ ทางการเงินเพื่อแสดงผลการปฏิบัติงาน และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงในระยะต่อไปก็เป็น กิจกรรมสำคัญของการจัดการด้วย

^{๔๘} จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, การจัดการค้าปัจจัยในการบริหารงาน, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๑), หน้า ๑-๓.

M3 (Manpower) ได้แก่ ด้านบุคคล ซึ่งการจัดการที่ดีจำเป็นต้องได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างอื่นมาบรรจุให้กับตำแหน่งหน้าที่การงานที่กำหนดไว้ และจะต้องให้มีจำนวนพอเพียง ไม่มากเกินไปหรือน้อยไป การจัดการด้านบุคลากรยัง ควบคุมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการให้ค่าตอบแทน และผลประโยชน์ที่สมบูรณกับภาวะการณ์ ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ความจำเป็นที่จะต้องดูแลความเรียบร้อยของการปฏิบัติงาน และการ เพิ่มพูนความรู้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรภายในหน่วยเป็นระยะๆ ด้วย

M4 (Material & Buildings) ได้แก่ การจัดหา และมีไว้ซึ่ง เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงาน สถานที่บริหารที่เหมาะสมทันสมัยเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ที่จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ อย่างได้ผล หรือเป็นประโยชน์ ที่สุด ทั้งนี้การจัดการด้านนี้ยังหมายความรวมถึง การเสาะแสวงหา การคิดค้น การออกแบบ การควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษาและเปลี่ยนชิ้นส่วนประกอบ การซ่อมแซมสิ่งที่บกพร่อง ชำรุดเสียหาย หรือที่มีประสิทธิภาพในการใช้งานต่ำกว่าระดับที่ต้องการ และการถอดถอนจาก ประจำการหรือรื้อถอน เพื่อจัดหาหรือจัดทำสิ่งทดแทนภายในกำหนดเวลาที่สมควรได้

M5 (Methodology and Information) ได้แก่ องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารอื่นที่มีค่านักการจัดการจะต้องนำมาใช้ในการวางแผนงาน การเลือกใช้กลยุทธ์ (Strategy) และกิจกรรม (Activity) ที่ควรดำเนินการ การจัดหน่วยงานและวางระบบงาน การติดต่อสื่อสาร การอำนวยความสะดวก การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การติดตามและควบคุมงาน การประสานงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ หรือภาคเอกชน ชุมชน ประชาชน อาสาสมัคร และรูปแบบต่างๆ ให้ถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพได้ผล ประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงาน การแก้ไขปรับปรุงงาน วิธีการทำงาน เพื่อให้งานของหน่วยงานเข้าเป้าหมาย เป็นที่พึงพอใจแก่สังคม และประชาชน กลุ่มเป้าหมาย โดยทั่วไปในสังคม

การจัดองค์ประกอบ (Component) หรือปัจจัยการจัดการ(Management Resources) ด้านต่างๆ เหล่านี้ต้องอาศัยแนวคิดและหลักการที่ได้มีการคิดค้นกันมาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงาน ไม่ว่าจะ เป็นของราชการหรือภาคเอกชน ก็จำเป็นต้องมีการวางระบบและกำหนดเป็นระเบียบ ข้อปฏิบัติ ให้แก่ผู้เข้ามาปฏิบัติงาน เมื่อได้ตั้งขึ้นมาแต่แรกแล้ว อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้จะเป็น หน้าที่ของนักจัดการ เมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในตำแหน่ง ในระยะต่อไปที่จะต้องปรับปรุงเพิ่ม รายละเอียดหรือปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือทำการพัฒนาเพื่อให้มีการก้าวหน้า และมีสิ่งที่ดีกว่ามาทดแทนสิ่งที่ล้าสมัย หรือใช้ไม่ได้อย่างที่เคยเป็นมาแล้ว การพัฒนาสังคมเป็น เรื่องเกี่ยวกับมนุษย์หรือผู้คนในสังคมที่มีความเคลื่อนไหว บางครั้งช้ามีความอ่อนไหวมาก ระบบการจัดการจึงจะต้องการยืดหยุ่น นักจัดการ และผู้ปฏิบัติที่จะต้องเผชิญกับเหตุการณ์กับ ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดมาก่อน และจะต้องแก้ไข หรือดำเนินการให้ทันเวลา และให้ เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ หรือเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย ทั้งนี้โดยยึดเป้าหมายและ เจตนารมณ์ในการสร้างสังคมที่ดีงามเป็นสำคัญ

ดิณ ปรัชญพฤท ได้เสนอภารกิจสำคัญในการบริหารไว้ ๗ ประการ คือ ๑) การวางแผน หมายถึง การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆว่ามีอะไรบ้างที่จะต้อง ลงมือปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิधिปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก่อนลง มือปฏิบัติการ

๒) การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหารโดย กำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วย กำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓) การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงาน การบริหารบุคคลดังกล่าว รวมถึงแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุ การแต่งตั้ง การอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน และการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔) การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หลังจากการได้ วิเคราะห์ และพิจารณาโดยรอบคอบ รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ

๕) การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อ สัมพันธ์กับหน่วยงาน ย่อย หรือตำแหน่งต่างๆ ในองค์การ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานที่ ซ้ำๆซ้อน หรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักของ องค์การ

๖) การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกแก่การประสานงานอื่น จะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน ตลอดจนจนเป็นการบำรุงขวัญไปในตัวด้วย

๗) การงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร หรือการทำงานงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบ และ รััดกุม^{๔๙}

นิตยั สัมมาพันธั ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสมัยใหม่นั้น นักบริหารและ นักวิชาการส่วนใหญ่มักจะกล่าวเน้นให้มองที่ผลลัพธ์ของงานที่ออกมา กล่าวคือ มองที่การบรรลุ วัตถุประสงค์มากกว่าที่จะมาต่อลื้อต่อเถียงกันในเรื่องวิธีการที่จะก่อให้เกิดการบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งมีวิธีการและทางเลือกได้หลายทาง โดยแต่ละคนอาจเหมาะสมกับทางเลือกที่ไม่เหมือนกัน ประเด็นสำคัญอยู่ที่การบรรลุ วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป้าหมายอันสำคัญยิ่ง คือการพัฒนาจิตที่ก่อให้เกิดความเจริญทางจิต ทำให้มีพลังตัวเบา คือ เบาจากกิเลสตัณหา อุปาทาน หากประพฤติปฏิบัติได้ พวกเราก็จะเป็น เทวดาที่สามารถเหาะได้ในทางจิต เพราะจิตเบา^{๕๐}

^{๔๙} ดิณ ปรัชญพฤทธี, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๒๔-๒๖.

^{๕๐} นิตยั สัมมาพันธั, **การบริหารเชิงพุทธ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนส์โตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๘๒.

สมคิด บางโม ได้อธิบายองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็น ต่อองค์การ ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จะต้องรู้ว่า จะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ หรือในการผลิต ต้องรู้ว่า จะผลิตเพื่อใคร ต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้ว ก็ไม่มีประโยชน์ที่จะบริหารการดำเนินงานต่าง ๆ จะไม่มีผลสำเร็จ เพราะไม่มีเป้าหมายกำหนด ไว้แน่นอน

๒) ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงาน รวมไปถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ๔M's คือ มนุษย์(Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์(Material)และความสามารถในการจัดการ(Management) หรือ ๖M's ที่มี เครื่องจักร(Machine)และตลาด(Market)เพิ่มเข้ามาซึ่งในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

๓) มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิริยาระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง ๔M'sหรือ ๖M's ดังกล่าว จะต้อง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและเกิดปฏิริยาระหว่างกัน หรือกล่าวได้ว่าจะต้องมีระบบของการทำงาน ร่วมกัน และที่เกิดขึ้นจริง ๆ ด้วย การนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิริยาระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น

๔) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานนั้นสิ่งทีวัดผลสำเร็จของงานว่า บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การก็คือ ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การในการใช้ ทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่ระยะสั้น โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าและค่าใช้จ่ายกับปัจจัยนำ ออกและรายได้ขององค์การ^{๕๑}

สมพงษ์ เกษมสิน ได้มีความเห็นว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะการ นำเอา ทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกันตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นว่าการบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ คือ

- ๑) การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
- ๒) การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
- ๓) การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
- ๔) การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
- ๕) การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล

^{๕๑} สมคิด บางโม, การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕), หน้า ๖๒-๖๓.

๖) การบริหารอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของบุคคล ฉะนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือใจ (Collective Mind) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) อันจะนำไปสู่พลังรวมกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์

๗) การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล ๘) การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ๙) การบริหารไม่มีตัวตน (Intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์^{๕๓} สมยศ นาวิการ ได้อธิบายลักษณะที่สำคัญของการบริหารว่าการบริหารมีลักษณะ สำคัญ ๘ ประการ ดังนี้

๑) การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง มิใช่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่บริหารนั้นก็เรียกว่าผู้บริหาร

๒) การบริหารเป็นงานที่มีจุดหมายทั้งนี้หมายความว่า ในการบริหารงานนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดหมายไว้ก่อน ไม่ว่าจะกำหนดไว้อย่างชัดเจน หรือไม่ก็ตามส่วนการบริหารนั้นจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดหมาย

๓) การบริหารเป็นแนวทางสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสังคมภายใน และภายนอกองค์กร ดังเช่น ถ้าผู้บริหารต้องการจะปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็อาจได้โดยการ จัดหาเครื่องจักรเครื่องมืออันทันสมัยมาใช้ จัดการฝึกอบรมคนงานให้มีความสามารถยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อองค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้วย ตัวอย่างผลกระทบต่อสังคมภายนอกเป็นต้นว่า ถ้าองค์กรนั้นๆ มีนโยบายที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น ส่งเสริมการศึกษาในชุมชนโดยให้ทุนการศึกษา หรือบริจาคเงินก่อสร้างโรงเรียนก็นับว่าองค์กรนั้นมีส่วนช่วยพัฒนาสังคม ภายนอกองค์กรหรือองค์กรบางแห่งอาจไม่นำพาต่อความเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งองค์กรของตนก่อ ขึ้น เช่น สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นผลของการบริหารอันมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๔) การบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของกลุ่มคน ธุรกิจก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยกลุ่มคน มิใช่เป็นความสามารถของบุคคลใด บุคคลหนึ่งเพียงบุคคลเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะว่าคนเราย่อมมีขอบเขตความสามารถจำกัดทั้ง ด้านกำลังกาย กำลังสมองและเวลา จึงจำต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลมาช่วยกัน

๕) การบริหารจะได้รับผลสำเร็จด้วยดีก็แต่โดยการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลอื่นๆ นอกเหนือไปจากเจ้าของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจากบรรดาเจ้าของ เช่น ผู้ถือหุ้นอาจไม่มีเวลาหรือความสามารถในการบริหารจึงต้องจัดหาผู้อื่นที่มีความสามารถในการบริหารจึงต้องจัดหาผู้อื่นที่มีความสามารถในการบริหารให้มาบริหารในองค์กร

๖) การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ก็แต่โดยการใช้ความรู้ความ ชำนาญ และการฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการ บริหารเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารสูงสุดไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทาง เทคนิคในการปฏิบัติ

โดยตรง แต่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหารอันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ ฯลฯ

๗) การบริหารเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่า การบริหารดำเนินไปอย่างไร ได้ผลดีหรือไม่เพียงใดนั้น ก็คือผลงาน เพราะว่าผลงานจะเป็น เครื่องวัดความสามารถทางการบริหาร

๘) เจ้าของธุรกิจไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่ผู้บริหารเสียเองโดยทั่วไปแล้ว (ยกเว้น องค์กรขนาดเล็ก) คณะผู้บริหารมักจะเป็นกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มีความสามารถทางการบริหารทำหน้าที่ในนามของเจ้าของธุรกิจ^{๕๒}

เสนาะ ดิเยาว์ ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหาร ๕ ลักษณะ คือ

๑) การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหาร เป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่ สำเร็จสาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมี สิ่งต่างๆ เหล่านี้คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีม ได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงใน สถานการณ์ และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒) การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำเกินไปก็ทำให้ไม่ทำทหายไม่มี คุณค่า ประการที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

๓) การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้ สำเร็จอย่างเดียวไม่พอ แต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่าง คือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการ และการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

๔) การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้ กันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ

^{๕๒} สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๔๑.

คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕) การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น^{๕๓}

ทองหล่อ เดชไทย ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า การบริหาร และการจัดการ นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน การบริหาร ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วนการจัดการ ใช้มากในทาง ธุรกิจ หรืออาจกล่าวว่าการบริหาร มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วนการจัดการเป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้^{๕๔}

สุปรียา กมลาศน์ ได้อธิบายว่า แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอย่าง เป็นระบบ โดยเฮนรี ฟาโย นักบริหารชาวฝรั่งเศสได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหาร ทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีอันหนึ่งที่วางด้วยหน้าที่ในการบริหาร ๕ ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุงจนกลายเป็นตำราการบริหาร เช่น ทฤษฎีของลูเธอร์ กุลิค ศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ที่ได้ขยายแนวคิดของฟาโย กำหนดหน้าที่ในการ บริหารที่เรียกกันว่า POSDCORB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)^{๕๕}

สุธีสุทธิสมบุรณ์ และสมาน รังสิโยภักษ์ ได้สรุปความเจริญก้าวหน้าและความสำคัญของการบริหารไว้ดังนี้

^{๕๓} เสนาะ ตีเอวาร์, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑-๒.

^{๕๔} ทองหล่อ เดชไทย, **หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

^{๕๕} สุปรียา กมลาศน์, พลอากาศโท, หม่อมหลวง, **กลยุทธ์การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

๑. การบริหารได้เจริญก้าวหน้าควบคู่มากับการดำรงชีพของมนุษย์ และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก

๒. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลทำให้องค์กรต่างๆ ต้องขยาย งานด้านบริหารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๓. การบริหารเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ (Technology) ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้า รวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความ เจริญก้าวหน้า

๕. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้ม ทั้งในด้านการเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต

๖. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหาร จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก

๗. การบริหารมีลักษณะต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ และการวินิจฉัยสั่งการนี้เองที่เป็นเครื่องมือแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญก้าวหน้าของการบริหาร

๘. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือในองค์กรย่อมมีส่วนเกี่ยวพันกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องของการดำรงชีพอย่างฉลาด

๙. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ ดังนั้น การศึกษาวิชาการบริหาร จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย^{๕๖}

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเป็นกลไกที่สำคัญในการนำเอาทรัพยากรทั้งคนและสิ่งของไปดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และจัดสรรบริการให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ระบบการบริหารจึงถือว่าเป็นส่วนประกอบ หรือเป็นระยอยของสังคม ปัจจัยด้านต่างๆ ของสังคมที่มีความเชื่อมโยงกันใน ลักษณะเป็นพลวัตร จึงมีอิทธิพลต่อระบบการบริหารทั้งในลักษณะที่เป็นปัจจัยความสำเร็จและ ปัจจัยล้มเหลว

๒.๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน

การบริหารงานจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการใช้ความรู้ความ ชำนาญ และการฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการ บริหารเป็นวิชาชีพ

^{๕๖} สุธี สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รั้งสิโยภฤกษ์, **หลักการบริหารเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร : สวีส์ติการสำนักงาน ก.พ., ๒๕๓๗), หน้า ๙.

อย่างหนึ่ง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหารเพื่อ ความสำเร็จขององค์กร มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร ว ดิง นิ

เทเลอร์(Frederick W. Taylor) บิดาแห่งการบริหารได้พัฒนาการบริหารที่มี หลักเกณฑ์ซึ่งมี พื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานแต่ละอย่าง คือ ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตาม วัตถุประสงค์มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธี ที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็ทำให้ตาม ผลผลิตทั้งหมด

๒. ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการ รู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงาน ที่ถูก วิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มี คุณสมบัติที่ดีที่สุด ตรงตามงานที่จะให้ทำ

๓. ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ควบคู่กับการพิจารณา คนงานนี้ คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคน จะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิต สูงขึ้น

๔. การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควร จะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือ ปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

จากหลักการดังกล่าว พบว่าวิธีการต่างๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ตามหลัก วิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารขึ้นมาและได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็น จุดกลางของปัญหาและความสำเร็จของกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบนำเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพของกลุ่มมาคิดวิเคราะห์และปรับปรุงหาทางออกให้ได้เป็นผลดีที่สุดสำหรับกลุ่มให้ ดีขึ้น และมากขึ้นเรื่อย ๆ^{๕๗}

เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้เสนอทฤษฎีการบริหาร โดยมีความเชื่อว่าเป็นไปได้ ที่จะหาทางศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการ บริหาร ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการบริหารอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ การบริหาร (Management Functions) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการ คาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

^{๕๗} ธงชัย สันติวงษ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๔๗ - ๔๘.

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครง
ของงานต่างๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของ และตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่
เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

๓. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งการงานต่างๆ
ของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะกระทำให้ผลสำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่าง
ที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน จะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและ องค์การที่มีอยู่
รวมถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดทั้งขึ้นและลง นอกจากนี้ยังต้องทำ
การประเมินโครงสร้างขององค์การและผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็น ประจำอีกด้วย หากโครงสร้าง
ขององค์การที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสมก็จำเป็นต้องปรับปรุงเช่นเดียวกัน ถ้าผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใด
หย่อนประสิทธิภาพ การไล่ออกเพื่อปรับปรุงกำลังคนที่มีอยู่ให้ เหมาะสมยิ่งขึ้นก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของ
ทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

๕. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถ
ประกันได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว^{๕๘}

ฟาโย (Fayol) ได้กำหนดหลักการในการบริหารจัดการขึ้น ๑๔ ประการ
เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

๑. การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ฟาโย ได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับ
การมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ ในผลลัพธ์ของงาน
มากขึ้น ซึ่งหลักการนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรยุคปัจจุบันได้

๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แวปเบอร์
และฟาโย ได้ให้ความสำคัญของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการของ
แวนเบอร์ จะได้มาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจ หน้าที่แบบไม่
เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้าน เทคนิค
(Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และความสามารถ ในการนำ
(Leading) และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนเน้นว่าอำนาจหน้าที่ และความ
รับผิดชอบควรอยู่คู่กัน

๓. การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) ฟาโย กล่าวว่า คำสั่งสอง คำสั่ง
(Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน เช่น การรายงานจะมีความเกี่ยวข้อง ในเมื่อผู้
ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการสับสนในบาง สถานการณ์

^{๕๘} Price, Alan, **Human Resource Management**, a Business Context, 2 edition, (London :
Thomson Learning, 2004), p. 110.

คำสั่งสองคำสั่งนี้ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้บังคับบัญชา และทำให้เกิดการสับสน ในลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) การประเมิน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนจะเป็นการยาก และผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา มักจะโกรธและอาจไม่ให้ความร่วมมือ ในอนาคตถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

๔. สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร ความสัมพันธ์ของการ จำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชา โดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับชั้นของการ บริหารจัดการ จำนวนที่ดีที่สุดที่ลำดับชั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือความยาวของการ ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงานระดับล่าง รวมถึงความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับชั้นการบังคับบัญชาให้ น้อยลง จะทำให้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารลดลง และองค์กรจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว และมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ภายในองค์กรได้มีการแบ่งแยกแผนกต่างๆ ซึ่งแต่ละแผนกจะมีระดับชั้น การบังคับบัญชาโดยผู้บริหารในระดับกลาง และระดับต้นของสายการบังคับบัญชาแต่ละแผนก ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้จัดการในระดับเดียวกันในแผนกอื่นๆ ซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้ช่วยในการตัดสินใจ ให้เร็วขึ้น เนื่องจากผู้บริหารจะรู้จักบุคคลอื่น และรู้วิธีการในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น สำหรับ การทำงานข้ามแผนกหรือการทำงานข้ามสายนั้นเป็นการสร้างทีมงานข้ามสายซึ่งสามารถ ควบคุมโดยผู้นำของแต่ละทีม

๕. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รับรวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการ บังคับบัญชา แต่เป็นการกำหนดว่าควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร อย่างไร และมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และคนงานในระดับล่างอย่างไร สิ่งนี้ถือว่ามี ความสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกระดับขององค์กร

๖. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์กร องค์กรใดที่ไม่มี การวางแผน จะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่ม หรือกิจกรรมของบุคคล แต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูง ทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ ขององค์กร ซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนในการตัดสินใจว่าจะใช้ ทรัพยากรขององค์กรอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่า กิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

๗. หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาค คือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายใน องค์กรซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้น เป็นการจัดการที่ใช้หลัก ความเท่าเทียมกัน

๘. การออกคำสั่ง (Order) วิธีการจัดการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนั้นในการจัดหาเพื่อให้ องค์การได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นการจัดหางานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization Chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและหน้าที่ของพนักงานแต่ละคนและเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่ง ของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขั้นได้ในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้ การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนด ตำแหน่งหน้าที่ สำหรับคนทุกคน และทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตน

๙. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่ม ซึ่งความคิดริเริ่มนี้นับถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง องค์การและความต้องการของพนักงาน และความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุล ซึ่งเป็น สิ่งที่ชี้วัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

๑๐. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือ ออกมา สำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชา ความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่ เกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารหลายๆ คนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด และทำงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ความมีระเบียบวินัยจะเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายใน องค์การกับคุณสมบัติของผู้นำภายในองค์การ และเป็น ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติ ตามอย่างยุติธรรมอีกด้วย

๑๑. ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) การให้รางวัลประกอบด้วยโบนัส และแผนการแบ่งกำไรเป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้ การให้หรือการจ่าย ค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การ ระบบรางวัลที่มี ประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การ รวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิต เพิ่ม โดยการให้รางวัล เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยยึดหลักว่าการจ่าย ค่าตอบแทนควร ยุติธรรมและตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้างและลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

๑๒. ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมี ความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เมื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มจะทำงานเป็นทีม เป็นระยะเวลาช้านาน โดยพยายามพัฒนาทักษะและปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรขององค์การ การจ้างงานระยะยาวเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้อธิบายการประสบความสำเร็จ ของบริษัทขนาดใหญ่ในญี่ปุ่น

๑๓. ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of individual interests to the common interest) ผลประโยชน์ขององค์การ

ถือว่าเป็นประโยชน์ของทุกๆ คนหรือของทุกกลุ่มในองค์การในขณะที่องค์การยังดำเนินกิจการอยู่ จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การและสมาชิกภายใน องค์การ

๑๔. ความสามัคคี (Sprit de corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายใน องค์การที่ช่วย สนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจ หน้าที่ตามลำดับชั้น ภายในองค์การ และสิทธิในการสั่งการ หรือการบริโภค และความร่วมมือกัน ถือว่าเป็นส่วนประกอบ สำคัญในการที่ทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จและมีการพัฒนาความสามัคคี จะสามารถบรรลุผลสำเร็จ ได้ หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหารและคนงาน โดยการติดต่อเพื่อ แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ สำคัญ เพราะความสามัคคีคือพลัง เมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูง ก็จะทำให้องค์การมีความ แข็งแกร่ง^{๕๙}

ลูเธอร์ กุลิค(Luther Gulick) ได้เสนอหลักการบริหารระบบราชการที่เรียกว่า POSDCORB Model มีรายละเอียดดังนี้

๑. p - Planning (การวางแผน) เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์การต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์การ และสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้แผนที่ กำหนดขึ้นมีความรอบคอบและสามารถนำไปปฏิบัติได้

๒. O - Organizing (การจัดองค์การ) เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการโดย จัดแบ่ง ตามความชำนาญเฉพาะอย่างออกเป็นกรม ฝ่าย แผนก จะพิจารณาปริมาณงานคุณภาพ งาน ขนาด ของการควบคุม และพิจารณาแบ่งสายงานหลัก และสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึง อำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบควบคู่กันไป

๓. S - Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรง ตำแหน่งภายในองค์การ โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมให้ใ้ใดใน ปริมาณ ที่เพียงพอจะทำให้งานสำเร็จได้

๔. D - Directing (การสั่งการ หรืออำนวยการ) เป็นการกำกับดูแลสั่งงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยอาศัยลักษณะความเป็นผู้นำ การจูงใจ ศิลปะการปกครองคน และการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

๕. Co - Coordinating (การประสานงาน) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคล ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่ายทั้งในระดับสูงกว่า ต่ำกว่า และการสร้างมนุษย์ สัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชา

๖. R - Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของ การ ปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารระดับต่างๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็น ลายลักษณ์ อักษร

^{๕๙} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, ทฤษฎีองค์การฉบับมาตรฐาน, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕),

๗. B - Budgeting (การงบประมาณ) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานโดยใช้วงจรงบประมาณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ การเตรียมขออนุมัติงบประมาณ การเสนอให้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานตามงบประมาณ การตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่เสนอขอไว้^{๖๐}

พงษ์ศักดิ์ ปณฺจพรมผล ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหาร ควรประกอบด้วย ๑๐ ประการ คือ^{๖๑}

๑) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็น การล่วงหน้า โดยเกี่ยวกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนากลวิธี (Develop strategies) ในการวางแผนซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน

๒) การจัดการ (Organizing) หมายถึง การพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี

๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้ เหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๔) การตัดสินใจ (Decision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะ ตัดสินใจ แยกแยะและวิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่าในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจในเรื่องใดบ้าง

๕) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการวินิจฉัยสั่งการรวมทั้งการ ควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงานที่จะทำให้การทำงานประจำวันของ เจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นไปด้วยดี

๖) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การร่วมมือประสานงาน เพื่อดำเนินการ เป็นไปด้วยดีและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะทำการประสานงานดีขึ้น และดำเนินการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

๗) การร่วมมือประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานให้ ผู้ปฏิบัติงาน ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในงาน เข้ามาร่วมทำงานกันอย่างพร้อมเพรียงกัน ข้อตกลงที่สำคัญยิ่งของการ ประสานงาน คือ ความร่วมมือซึ่งเป็นเรื่องของ "จิตใจ"

๘) การสื่อข้อความ (Communicating) หมายถึง การผ่านข่าวสารข้อมูลและความ เข้าใจ เพื่อที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

^{๖๐} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๘๖.

^{๖๑} พงษ์ศักดิ์ ปณฺจพรมผล, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒), หน้า ๖๔-๗๒.

๙) การรายงานผล (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงาน ตลอดจน การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) แจ้งให้ประชาชนทราบ ซึ่งโดยทั่วไปการรายงานจะ หมายถึง วิธีการของสถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชา/ผู้ร่วมงาน ความสำคัญของการรายงานนั้นจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

๑๐) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การงบประมาณโดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ และการเงินตลอดจนการใช้งบประมาณในการควบคุมงาน

วิโรจน์ สารัตนะ ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารควรประกอบด้วย ๔ ประการ^{๒๒} คือ

๑) การวางแผน หมายถึง หน้าที่ทางการบริหารในการกำหนดจุดหมายและการตัดสินใจ เลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้บรรลุจุดหมายนั้น

๒) การจัดองค์การ หมายถึง กำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน

๓) การนำ หมายถึง ความพยายามทำให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๔) การควบคุม หมายถึง การมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การ ได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือจุดหมาย มุ่งเน้นให้เกิด พฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร เป็นการดำเนินการเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ต้องการ กระทำ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ โดยนำเอาทรัพยากรหรือปัจจัยทางการ บริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผสมผสานกับ กระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือการ สั่งการ และการควบคุม เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความ คุ่มค่า ประหยัด ทันเวลาและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด การบริหารจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในอันที่จะชี้ให้เห็นถึง ความสำเร็จ หรือล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงานหรือ องค์กรนั้น

^{๒๒} วิโรจน์ สารัตนะ, การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทยวิสุทธ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑.

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม

พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสหลักธรรมอันจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมเอาไว้ ๖ ประการด้วยกัน อยู่ในหมวดธรรมที่เรียกว่า สาราณียธรรม ๖ ซึ่งเป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง เป็นหลักธรรมที่จะเสริมสร้างความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นต่อกันและกันอยู่เสมอในยามที่ระลึกถึงกัน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นด้วย อันจะนำมาซึ่งความสุข ความสันติ ความมั่นคง และความ เจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวงดังพระพุทธวจนะบทที่ว่า "สมคฺคยานํ ตโป สุโข ความสามัคคีของ หมู่คณะเป็นเหตุนำความสุขมาให้" หากสังคมใดต้องการที่จะเสริมสร้างความสามัคคีและความ เป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้น ก็ควรที่จะต้องนำเอาหลักธรรมธรรมทั้ง ๖ ประการ ไปใช้อยู่ตลอดเวลา จากการศึกษาเอกสารหลายเล่ม ปรากฏว่ามีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรมไว้ หลายท่าน ดังนี้

พระไตรปิฎก ปฐมสาราณียธรรม ว่าด้วยสาราณียธรรม สูตรที่ ๑

ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม (ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน) ๖ ประการนี้ สาราณียธรรม ๖ ประการ อะไรบ้าง คือ ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้

๑. ตั้งมั่นเมตตากายกรรมในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม
๒. ตั้งมั่นเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม
๓. ตั้งมั่นเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม
๔. บริโภคโดยไม่แบ่งแยกภากทั้งหลายที่ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรมโดย ที่สุดแม้เพียงปินทบาท บริโภคร่วมกับพรหมจารีทั้งหลายผู้มีศีล แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม
๕. มีศีลไม่ขาด ไม่ทะเลาะ ไม่ต่าง ไม่พรัอย เป็นไท ท่านผู้สรรเสริญไม่ถูกตีทหา และทฎฐิครอบงำ เป็นไปเพื่อสมาธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม

๖. มีอริยทฎฐิ อันเป็นธรรมเครื่องนำออก เพื่อความสิ้นทุกข์โดยชอบแก่ผู้ทำตาม เสมอกันกับเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม

ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม ๖ ประการนี้แล

ปฐมสาราณียสูตรที่ ๑ จบ ๓๙

ทฎฐิสาราณียสูตร ว่าด้วยสาราณียธรรม สูตรที่ ๒

ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม ๖ ประการนี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน สาราณียธรรม ๖ ประการ อะไรบ้าง คือ

ภิกษุในธรรมวินัยนี้

๑. ตั้งมั่นเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

๒. ตั้งมั่นเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

๓. ตั้งมั่นเมตตาโมกกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

๔. บริโภคโดยไม่แบ่งแยกภากทั้งหลายที่ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรมโดย ที่สุดแม้เพียงบิณฑบาต บริโภคร่วมกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายผู้มีศีล แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรม ที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

๕. มีศีลไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย เป็นไท ท่านผู้รู้สรรเสริญไม่ถูกตีค้นหา และทิวฐิครอบงำ เป็นไปเพื่อสมาธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

๖. มีอริยทิวฐิ อันเป็นธรรมเครื่องนำออกเพื่อความสิ้นทุกข์โดยชอบแก่ผู้ทำตาม เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้นี้ก็เป็นสาราณียธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม ๖ ประการนี้แล ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

หุติยสาราณียธรรมที่ ๒ จบ ^{๖๓}

พระพรหม คุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของสาราณียธรรม (ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน) คือ เป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เป็นเพื่อน ร่วมงาน ร่วมกิจการ หรือร่วมชุมชน ตลอดจนพี่น้องร่วมครอบครัว พึงปฏิบัติตามหลักอยู่ร่วมกัน ได้แก่

^{๖๓} อก..ฉก (ไทย) ๒๒/๑๑/๔๒๖-๔๒๗.

๑. เมตตากายกรรม ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อเพื่อนร่วมงานร่วมกิจการร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่างๆ ด้วยความเต็มใจ แสดงอาการ กิริยาสุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เมตตาวาจากรรม พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอนหรือแนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. เมตตาเมโนกรรม คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็น ประโยชน์ต่อกัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

๔. สาธารณโภคี ได้มาแบ่งกันกินกันใช้ คือ แบ่งปันลาภผลที่ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคด้วยกัน

๕. สีลสามัญญตา ประพฤติให้ดีเหมือนเขา คือ มีความประพฤติสุจริตตั้งงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจ หรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ

๖. ทิฐิสามัญญตา ปรับความเห็นเข้ากันได้ คือ เคารพรับฟังความคิดเห็น มีความเห็นชอบร่วมกัน ตกลงกันได้ในหลักการสำคัญ ยึดถืออุดมคติหลักแห่งความดีงาม หรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกัน^{๖๔}

สาราณียธรรม มีคุณคือ เป็นสาราณียะ ทำให้เป็นที่ระลึกถึง ๑ เป็นปิยภรณ์ ทำให้ เป็นที่รัก ๑ เป็นศรุกรณ์ ทำให้เป็นที่เคารพ ๑ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ คือความกลมกลืนเข้าหากัน ๑ เพื่อความไม่วิวาท ๑ เพื่อความสามัคคี ๑ และเพื่อเอกภาพ ความเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน ๑^{๖๕}

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ รัตนโม) ได้ให้ความหมายและหลักการปฏิบัติของสาราณียธรรมไว้ว่า ตามสัญญาตญาณของคนที่อยู่ร่วมกันนั้น ยังปรารถนาความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย ต้องการสิ่งที่พึงพำนักอาศัย ต้องการได้มีการพักผ่อนหย่อนใจ ต้องการให้มี สันตนาการในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะความเรียกร้อง ความต้องการตามธรรมชาติของ สิ่งมีชีวิต ในทางพระพุทธศาสนา กลุ่มพุทธบริษัททั้งฝ่ายคฤหัสถ์และบรรพชิต เมื่อมาอยู่ร่วมกันในวัฒนธรรมของชาวพุทธแล้ว จำเป็นที่จะต้องอยู่ด้วยความมีคุณธรรมเป็นจุดกลางทางความคิด ที่มาพบกัน โดยการปลุกฝังให้เกิดความรักความเคารพต่อกัน ซึ่งความรักความเคารพต่อกันนั้น เป็นผลซึ่งจะเกิดขึ้นจากจากการแสดงความมีน้ำใจ คือ สงเคราะห์ อนุเคราะห์ เมื่อมีความรัก ความเคารพต่อกัน ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์ต่อกันแล้ว การทะเลาะวิวาทกันก็จะไม่เกิดขึ้น ความสามัคคีซึ่งเป็นผลที่พึงปรารถนาของหมู่คณะ ไม่ว่าจะยุคใด สมัยใดก็จะบังเกิดขึ้น จากนั้น เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอัน

^{๖๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **ธรรมนุญจาท**, พิมพ์ครั้งที่ ๓๐, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๒๓.

^{๖๕} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๒๐๑.

เดียวกันทางกิจกรรม ทางผลประโยชน์ ทางการศึกษาการ ประพฤติปฏิบัติก็จะบังเกิดขึ้นติดตามมา เหล่านี้เป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน แต่ใน ขณะเดียวกัน สิ่งที่ตึงามเหล่านี้เป็นผลรวมยอดซึ่งกันและกัน โดยการสร้างเหตุเฉพาะในที่นี้ ทรงแสดงว่า เป็นสาราณียธรรม คือ ธรรมะที่จะนำใจของบุคคลให้ ระลึกถึงกัน ผูกพันเชื่อมโยง บุคคลไว้ด้วยน้ำใจ ประกอบด้วย ๖ ประการ คือ

๑) เมตตาทายกรรม จะทำอะไรรู้ก็ให้ทำด้วยเมตตา ได้แก่ การแสดงความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ขวนขวายในกิจการงานต่างๆ ที่ควรของเพื่อนภิกษุสามเณรของเพื่อนอุบาสก อุบาสิกา ทั้งหลาย ไม่ว่าจะป็นต่อหน้าหรือลับหลังก็ตาม

๒) เมตตาวจีกรรม จะพูดอะไรก็ประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ การพูดวาจาที่เป็นคำสัตย์ คำจริง คำสมานสามัคคี กระทบสามัคคี พูดแต่คำไพเราะอ่อนหวาน และคำที่มีประโยชน์ นั้นเป็นคำที่มีพื้นฐานมาจากเมตตาต่อคนที่ตนพูดด้วยและคนที่พูดถึง พูดต่อหน้าอย่างไร ลับหลังก็ต้องพูดอย่างนั้น ลับหลังอย่างไรต่อหน้าก็พูดอย่างนั้น

๓) เมตตาเมโนกรรม จะคิดอะไรก็คิดกันด้วยเมตตา ได้แก่ การตั้งความรู้สึกในคน และสัตว์ทั้งหลายว่า ชีวิตแต่ละชีวิตไม่ต้องการความทุกข์ แต่ต้องการความสุข ฉันทิ เพราะฉะนั้น ขอให้บุคคลนั้นๆ ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ประทุษร้ายกัน ให้แต่ละคนอยู่ดีมีสุขตามสมควรแก่ฐานะของตน เมื่อจะคิดถึงใครก็ตาม ไม่ได้ จำเพาะเจาะจงว่า เป็นภิกษุสามเณรเท่านั้น ให้คิดถึงกันด้วยเมตตา เพราะพร้อมที่จะแสดงออก ทางกาย ทางวาจา ทั้งต่อหน้า และลับหลังบุคคลเหล่านั้น

๔) แบ่งปันลาภที่ตนได้มาในทางที่ชอบธรรมให้แก่เพื่อนภิกษุสามเณร ไม่หวงไว้ บริโภค เฉพาะเพียงผู้เดียว คือ หลักการอยู่ร่วมกันของพระภิกษุสามเณรนั้น ต้องเลี้ยงชีพด้วย ลำแข้งของตัวเอง เทียวภิกษาจรบิณฑบาตอาหารจากชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธา เป็นการได้อาหาร มาในทางที่ชอบธรรม แต่ว่าการได้ปัจจัย ๔ นั้น คนเรามีวาสนาบารมีไม่เหมือนกัน บางคนได้ มากจนเหลือกินเหลือใช้ บางคนได้น้อยจนไม่ค่อยพอกินพอใช้ เพราะฉะนั้น คนที่ได้ลาภผลมา ในทางที่ชอบมาก จึงต้องแสดงออกซึ่งทางกายกรรม ทางวจีกรรม ที่สะท้อนมาจากใจด้วยการ เอื้อเฟื้อแบ่งปันเป็นการ สงเคราะห์ อนุเคราะห์ เฉลี่ยความสุขให้แก่กันและกัน

๕) รักษาศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนภิกษุสามเณรอื่นๆ ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจ ของผู้อื่น คือ การอยู่ร่วมกันของพระภิกษุ สามเณรนั้น ค่อนข้างจะอาภรรพ์ แม้จะเียงไปบ้าง จะเซอไปบ้าง แต่ถ้าไม่มีปัญหาเรื่องการประพฤติปฏิบัติแล้ว ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ที่เกี่ยวข้องกัน แม้จะเป็นเพื่อนรักร่วมใจกัน ถ้าคนหนึ่งละเมิดศีลที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้จะ กลายเป็นที่รังเกียจ ดูหมิ่นของเพื่อนภิกษุสามเณรด้วยกัน การอยู่ร่วมกันโดยปกติสุขที่ประสงค์ จะเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น จึงต้องพยายามปฏิบัติตนให้ถูกต้องตรงตามหลักของศีลที่พระพุทธเจ้า ทรงบัญญัติไว้โดยให้มองว่า ข้อนี้พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้อย่างไร ใครปฏิบัติถูกต้องตรง หลักที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ก็ปฏิบัติไปตามเขา ทำให้เกิดเป็นความเรียบร้อยสวยงามขึ้นที่ พระพุทธเจ้าทรงเรียกว่า สังฆโสภณ คือ หมู่คณะที่งดงาม

๖) มีความเห็นร่วมกันกับเพื่อนภิกษุสามเณรอื่นๆ ไม่วิวาทกับใครๆ เพราะมีความเห็นผิดกัน เรื่องของความเห็นนั้นในฐานะของภิกษุในพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นความเห็น เกี่ยวกับวินัยก็ต้องเอาวินัยเป็นมาตรการกำหนดตัดสินว่า ความเห็นของใครถูกต้องหรือไม่ ถูกต้อง ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับธรรมะก็ตรวจสอบเทียบเคียง ตรวจสอบหลักธรรมะว่า ข้อนี้ พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้อย่างไร แล้วก็หาจุดกลางทางความคิดมาพบกันที่นี้ แต่บางอย่างเป็นเรื่องของกิจการงาน หรือแม้แต่เรื่องความเห็นทั่วไป อาจจะมีขัดแย้งในหลักการและวิธีการ บางอย่าง แต่ว่าสามารถประสพผลเช่นเดียวกันได้ ก็ต้องประนีประนอมกัน ไม่ก่อสารทะเลาะ วิวาท เพราะเหตุว่าความเห็นขัดแย้งกันไว้แล้วแต่บุคคลนั้นมีความเห็นขัดแย้งกับพระธรรมวินัย ซึ่งภิกษุสามเณรรู้ห้วงใยในพระพุทธศาสนาจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะจัดปรับวาทเหล่านั้น ให้ยุติลงด้วยความเรียบร้อย^{๖๖}

คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่ ได้กล่าวว่า สารานุกรมธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็น ที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน คือผู้ประพฤติธรรมเหล่านี้ยอมเป็นเหตุให้ระลึกถึงความดีที่ทำต่อกัน เป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น และสมานความสามัคคีกลมเกลียวในหมู่คณะไว้ได้

๑. การเข้าไปตั้งกายกรรมประกอบด้วยเมตตา คือ การช่วยขวนขวายทำกิจธุระของ กัน และกันด้วยกาย ไม่ว่าจะเป็นกิจธุระอะไรก็ตามก็เต็มใจช่วยทำกิจธุระนั้นจนสำเร็จ ไม่นิ่งดู ดายเพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ เรื่องอะไรจะทำให้เหนื่อยแรงลำบากกาย

๒. การเข้าไปตั้งวจีกรรมประกอบด้วยเมตตา คือ การแนะนำสั่งสอนบอกกันในทางที่ดี ถูกต้อง เมื่อทำตามแล้วเกิดความดีงาม ไม่มีผลทำให้ผู้ทำตามต้องได้รับความเดือดร้อน ภายหลัง

๓. การเข้าไปตั้งมโนกรรมประกอบด้วยเมตตา คือ การตั้งจิตเป็นเมตตาปรารถนา แต่ความไม่มีเวรมีภัยต่อกัน มุ่งหวังแต่ความสุขความเจริญและประโยชน์ต่อกันและกัน

๔. การแบ่งปันลาภที่หามาได้ไม่หวังไว้บริโภคนผู้เดียว คือ การแบ่งปันสิ่งของที่ตน หาได้โดยชอบธรรมแก่ผู้อื่นตามสมควรแก่ของที่ได้นั้น เพื่อเป็นการเกื้อกูลต่อผู้ที่มีลาภน้อย ไม่หวังไว้บริโภคนผู้เดียว

๕. การรักษาศีลให้บริสุทธิ์เสมอกับผู้อื่น คือ การประพฤติกายวาจาให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ ปฏิบัติตนตามพระวินัยบัญญัติรักษาศีลตามภาวะของตนไม่ให้ขาดหรือต่างพร้อยเสมอ กันกับผู้อื่น

๖. การมีความเห็นร่วมกันกับผู้อื่น คือ การมีความเห็นพ้องต้องกันตามพระธรรมวินัย เป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวกันในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ไม่มีความเห็นผิดแผกแปลกไปจากผู้อื่น จนเป็นเหตุแห่งความแตกร้างบาดหมาง ยอมรับมติของส่วนมาก

^{๖๖} พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ อิตถาโณ), **ธรรมะสำหรับประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร บริษัท คลังวิชา จำกัด, ๒๕๓๖), หน้า ๓๔.

ทองหล่อ วงษ์ธรรมา ได้กล่าวว่า สาราณียธรรม แปลว่า ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึง กัน หมายถึง คุณธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัว แต่จะคิดถึงคนอื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เข้าใจคนอื่น มากขึ้น สาราณียธรรม มี ๖ อย่าง คือ

๑. เมตตากายกรรม คือ ทำต่อกันด้วยเมตตา หมายถึง ทำสิ่งใดก็ทำด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เช่น แสดงไมตรีและหวังดีต่อเพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ ร่วมชุมชน โดย ช่วยเหลืออุเคราะห์ต่างๆ ด้วยความเต็มใจแสดงอาการปรีชาสุภาพเคารพนับถือทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เมตตาวจีกรรม คือ พุดกันด้วยเมตตา หมายถึง จะพูดอะไรก็พูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เช่น แนะนำสั่งสอนตักเตือนกันด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพพูดจริงไม่พูด เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองฝ่ายเดียว

๓. เมตตามโนกรรม คือ คิดต่อกันด้วยเมตตา หมายถึง จะคิดอะไรก็คิดด้วยความปรารถนาดี เช่น ตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี

๔. สาธารณโภคี คือ แบ่งปันสิ่งที่ได้มาโดยชอบธรรม หมายถึง แบ่งปันลาภผลที่ ร่วมกันหาร่วมกันทำโดยยุติธรรมแม้สิ่งของที่ได้มาจะน้อย แต่ก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอย บริโภคทั่วถึงกันนั้น คือ การร่วมสุข ร่วมทุกข์กัน

๕. สีลสามัญญตา คือ มีความประพฤติเสมอภาคกัน หมายถึง ประพฤติสุจริตดีงามเหมือนกัน มีระเบียบวินัยเป็นแบบเดียวกัน ไม่ประพฤติให้เป็นที่รังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่หมู่ คณะ

๖. ทิฐิสามัญญตา คือ มีความเสมอภาคกันทางความคิด หมายถึง ปรับความคิดความเห็นให้มีเหตุผลถูกต้องเหมือนกัน นั่นคือ การเคารพเหตุผลยึดหลักความดีงามเป็น อุดมคติอย่างเดียวกัน^{๖๗}

ปัญญา บางยาง ได้กล่าวว่า สาราณียธรรม คือ ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน หลักการอยู่ร่วมกัน ๖ ประการ

๑. เมตตากายกรรม ตั้งเมตตากายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยเหลืออุเคราะห์ของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงอาการปรีชาสุภาพ เคารพนับถือ กันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เมตตาวจีกรรม ตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพแสดง ความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. เมตตามโนกรรม ตั้งมโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือตั้ง จิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มต่อกัน

^{๖๗} ทองหล่อ วงษ์ธรรมา, **ปรัชญา ๒๐๑ พุทธศาสน์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์, ๒๕๓๘), หน้า ๒๙๔-๒๙๕.

๔. สาธารณโภคี ได้ของที่ชอบธรรมมาก็แบ่งปัน ไม่หวงไว้ผู้เดียว
๕. สีลสามัญญตา มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ
๖. ทิฐูสามัญญตา มีทิฐูดีงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นสิ้นทุกข์หรือขจัดปัญหา^{๖๘}

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม คือธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งประกอบด้วยเมตตาทายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตา มโนกรรม สาธารณโภคี สีลสามัญญตา ทิฐูสามัญญตา ผลแห่งการปฏิบัติย่อมก่อให้เกิดการระลึกถึงกัน เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน เกิดความเคารพมีสัมมาคารวะต่อกัน เกิดการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน เกิดความไม่วิวาทบาดหมางกัน เกิดความพร้อมเพรียงสมัครสมานสามัคคี กัน และทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย มีส่วนสำคัญต่อการบงกชัดประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริม กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการปกครองการบริหารงาน ซึ่งจะสนองต่อความ ต้องการของประชาชน ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นมี นักวิชาการหลายท่านได้เสนอไว้ ดังนี้

๒.๔.๑ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็ คือสำนวนและ รายละเอียดปลีกย่อย พิจารณาได้ดังนี้

ชวงค์ ฉายะบุตร ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง "การปกครองที่ รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนใน การบริหารงานท้องถิ่นตามแนวความคิดที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมจะเป็น รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน"^{๖๙}

^{๖๘} ปัญญา ใช้บางยาง, ธรรมาธิบาย เล่ม ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรม, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๒-๑๒๓.

^{๖๙} ชวงค์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร:สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๒๑.

ชูศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ "การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจาย อำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย"^{๗๐}

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร ได้ให้นิยามไว้ว่า "การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ก็จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย ของตนเอง"^{๗๑}

ลิขิต ธีระเวดิน ได้ให้ความหมายไว้ว่า "การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการ ปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำลงมาจากชาติ หรือระดับมลรัฐและรัฐ (ในกรณีที่ประเทศ เป็นสหพันธรัฐหรือรัฐรวม) ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจกรรมใน ท้องถิ่นโดยตนเองรวมทั้งอำนาจเก็บภาษีหรือการให้แรงงานเพื่อบรรล่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวนี้ อาจจะได้รับเลือกตั้งหรือจากการจัดสรร (แต่งตั้ง) ขึ้นมา โดยท้องถิ่นก็ได้" โดยอธิบายเพิ่มเติมว่า "การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นการปกครองของตนเอง ของชุมชนแห่งใดแห่งหนึ่งที่มีองค์การเกิดขึ้น ทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการ บริหารงานคลัง มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจ และมีสภาของท้องถิ่นเป็นองค์กรที่สำคัญของ องค์การนั้น"^{๗๒}

ธเนศวร์ เจริญเมือง ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า "เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับอำนาจโดยอิสระ ซึ่งความรับผิดชอบตนเองสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุม ของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตยไป"^{๗๓}

วิมลญ อังคนารักษ์ ได้ให้ความหมายว่า "การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความ ต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความ

^{๗๐} ชูศักดิ์ เทียงตรง, *การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย*, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘), หน้า ๙.

^{๗๑} ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร, *ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๒.

^{๗๒} ลิขิต ธีระเวดิน, *การเมืองการปกครองไทย*, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๕๙.

^{๗๓} ธเนศวร์ เจริญเมือง, *การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร: ๑๗๙ การพิมพ์, ๒๕๓๗), หน้า ๖๒.

ประสงค์ของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะ ทราบความต้องการของท้องถิ่น นั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมิงบประมาณของตนเอง และมี อิสระในการบริหารงานพอสมควร"^{๗๔}

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์ ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง ระบอบการปกครอง ที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และในนัยนี้จะเกิดมี องค์การทำ หน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดย รัฐบาล แต่ก็มีอำนาจ ในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย ของตนเองได้"^{๗๕}

สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง ได้ให้ความหมายของ การปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้ มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครอง และบริหาร ท้องถิ่นด้วย ตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้งานดำเนิน ไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยให้ เหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละ ท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคล อื่น และย่อมมีความผูกพันต่อ ท้องถิ่นนั้น โดยมิงบประมาณเป็นของตนเอง และมีอิสระในการ บริหารงานพอสมควร"^{๗๖}

อุทัย หิรัญโต ได้ให้คำนิยามว่า "การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาล มอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดย ดำเนินการ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น การบริหารงานของท้องถิ่นที่มีองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่ง ประชาชนเลือกตั้ง ขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาล ต้องควบคุมด้วย วิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการ ปกครองท้องถิ่นเป็น สิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น"^{๗๗}

เดเนียล วิท (Daniel Wit) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง "การปกครอง ที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่ เปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือบางส่วนในการ บริหารท้องถิ่นตาม หลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาอยู่ที่ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาล ท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาล ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการ ปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมี

^{๗๔} วิญญู อังคนารักษ์, แนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ไทย วัฒนาพานิชย์, ๒๕๓๙), หน้า ๔.

^{๗๕} วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์, การเมืองการปกครองไทย ภาควิชาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๔๑๕.

^{๗๖} สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงาน เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และเมืองพัทยา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อสารักษาดินแดนกรมการปกครอง, ๒๕๓๔), หน้า ๕๒.

^{๗๗} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๓.

องค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงาน ภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน"^{๗๘}

เบสเนด(David Bresnick) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการ ปกครองท้องถิ่น หมายถึง "การปกครองที่ผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมาจากการ เลือกตั้งโดยอิสระ มีอำนาจและมีความรับผิดชอบที่สามารถใช้ได้ปลอดจากการควบคุมของหน่วย การบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ใช่รัฐอิสระ"^{๗๙}

แฮร์ริส จี. มอนตาญ(Haris G. Montagu) ได้ให้นิยามว่า หมายถึง "การปกครอง ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการ ปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการ ควบคุมของหน่วย การบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้บท บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นอิสระใหม่แต่อย่างใด"^{๘๐}

โจน เจ. คลาร์ (John j. Clarke) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการ ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการ ปกครองดังกล่าว จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาล^{๘๑}

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์(William V. Holloway) ได้อธิบายว่า "การปกครองส่วน ท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใด ที่มีองค์การเกิดขึ้น ทำหน้าที่ใน เขตพื้นที่ที่ กำหนด มีอำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจ และสภาของท้องถิ่นเป็นองค์การสำคัญของ องค์กรนี้"^{๘๒}

วิลเลียม เอ. ร็อบสัน (William A. Robson) ได้ให้ความหมายไว้ว่า"การปกครอง ท้องถิ่นหมายถึงการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศที่รัฐจัดตั้งขึ้นโดยมีอำนาจอิสระในการ ปกครองตนเอง(Autonomy)แต่ต้องไม่มากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐซึ่งมีสิทธิ ตามกฎหมาย(Legal Rights)และมีองค์การที่จำเป็น(Necessary Organization)เพื่อประโยชน์ ใน การปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง"^{๘๓}

^{๗๘} ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๓๒.

^{๗๙} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๓), หน้า ๒๑.

^{๘๐} วิพุธ .บุญประสาธ, "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายของสาคานักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๙), หน้า ๒๔.

^{๘๑} Jon J. Clarke, Outline of Local Government of the United Kingdom, (London : Sir Issac Pitman and Son, Ltd, 1957), pp. 87-89.

^{๘๒} ทศวน ชูเพ็ญ, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖), หน้า ๓๔.

^{๘๓} William A. Robson, "Local Government" in Encyclopedia of Social Science. Vol., (New York : McMillan, 1953), p. 574.

สรุปการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองรูปแบบหนึ่งในระดับท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลกระจายอำนาจและหน้าที่บางประการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบโดยมีพื้นที่เป็นของตนเอง มีประชากรและรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดมีอิสระในการปกครองตนเองประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในเสนอตัดสินใจตรวจสอบการบริหารงานและแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชนของตนได้ หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเองโดยผ่านตัวแทนที่มาจากกรเลือกตั้ง ทั้งนี้ การบริหารงานยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

๒.๔.๒ วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆพบได้ว่าวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมากการแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงินตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

๒. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วยการจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

๔. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาชนโดยแก่ประชาชนจากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ที่

แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี^{๔๔}

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นก็เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลทั้งในด้านการเงินตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลและหน่วยการปกครองท้องถิ่นยังเป็น สถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนโดยตรง

๒.๔.๓ องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆพบได้ว่าองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

อรรถ ก๊กผล ได้กล่าวว่างค์การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่มาจากหลักการกระจายอำนาจภายใต้การกำกับดูแลของ รัฐซึ่งการที่ท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้นั้นต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย ๕ ประการคือ

๑. มีการกำหนดพื้นที่หรือชุมชนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบให้ชัดเจน
๒. มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากประชาชนโดยมีอำนาจในการตัดสินใจและ บริหารในเขตความรับผิดชอบ
๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการปกครองตนเองของการปกครองท้องถิ่น
๔. มีการโอนอำนาจหน้าที่หลากหลายและยืดหยุ่นเพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
๕. มีความอิสระในการบริหารโดยมีฐานะทางกฎหมายมีอำนาจในการหารายได้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายมีแหล่งรายได้และบุคลากร^{๔๕}

อุทัย หิรัญโต ได้กล่าววาระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ๘ประการคือ

๑. สถานะตามกฎหมาย (Legal status) หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่อง การปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะ

^{๔๔} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๘.

^{๔๕} อรรถ ก๊กผล, นรนิติ เศรษฐบุตร : ๖๐ ปี กิริติยาจารย์.พิมพ์เพื่อเป็นเกียรติแก่รองศาสตราจารย์นรนิติ เศรษฐบุตร เนื่องในโอกาสอายุครบ ๖๐ ปี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘๗.

มีความ เข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

๒. พื้นที่และระดับ(Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่ และ ระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการเช่นปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น๒ระดับคือหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การ อาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ ๔๐,๐๐๐ คนแต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่นประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากรเป็นต้น

๓. การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มาก น้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

๔. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือ รัฐบาล แห่งชาติมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

๕. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจาก ประชาชน ในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

๖. อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการ ภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสาย การบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

๗. งบประมาณของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้การจัดเก็บภาษีตาม ขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุง ท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๘. การควบคุมดูแลของรัฐเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแล จาก รัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวมโดยการมีอิสระในการ ดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นทั้งนี้มิได้หมายความว่าเมื่ออิสระเต็มที่ทีเดียว คง หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้นเพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็น รัฐอธิปไตยไปรัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่^{๘๖}

^{๘๖} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, หน้า ๒๒.

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีพื้นที่หรือชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบชัดเจนสมาชิกและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง มีงบประมาณเป็นของตนเองและอยู่ในการกำกับดูแลจากส่วนกลาง

๒.๔.๔ ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆพบได้ว่าคุณค่าของการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม ได้กล่าวว่าคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยเนื่องจาก

๑. องค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนกล่าวคือองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมือง ของชาติมีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามี ส่วนรวมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

๒. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

๓. การปกครองท้องถิ่นซึ่งจะต้องเริ่มทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้ แจ่มแจ้งทางการเมือง(Political Maturity) กล่าวคือประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้งการตัดสินใจ การบริหารการเมืองท้องถิ่นต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมืองในที่สุด

๔. การปกครองท้องถิ่นอาจจะทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะส่งผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

๕. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาตินักการเมืองท้องถิ่นผ่าน การเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับสูงขึ้นด้วยเหตุที่ได้รับ ความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น^{๘๗}

ชวง ฉายะบุตร ได้กล่าวถึงคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นจากแนวคิดในการปกครองท้องถิ่นยึดตามหลักการกระจายอำนาจปกครองและสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยโดยได้สรุปไว้ดังนี้

^{๘๗} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต, หน้า ๑๕ - ๑๗.

๑. การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุดโดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารการเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้อาศัยความรู้ความสามารถบริหารท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ระดับชาติต่อไป

๒. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งก็คือการปกครองตนเองมิใช่เป็นการแค่ครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียนการปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิธีการประชาธิปไตยต่างๆเช่นเปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกใน ความสำคัญของตนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน

นอกจากนี้การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำที่สุดคือรากหญ้า (Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบแต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งยวดอันหนึ่งก็คือการขาดรากฐานใน ท้องถิ่น

๓. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการดังนี้

๑) ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

๒) รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงเพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันการแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด

ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึง เป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

๓) กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวมจึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้นหากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้วรัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นถูกจุดหรือไม่รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นหากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไปรัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือกิจการใหญ่ๆระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนร่วมความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่างๆที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลงความคล่องตัวการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

๔. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีความแตกต่างกันไม่ว่าสภาพทางภูมิศาสตร์ทรัพยากรประชาชนความต้องการและปัญหาย่อมต่างกันออกไปผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้ที่รู้จักปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดีการบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังหน่วยเหนือขึ้นไปท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

๕. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศ ในอนาคตผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมืองการที่จะได้รับ เลือกตั้งย่อมต้องการการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วยในประเทศไทย ผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียงล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมา ก่อนจนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ

๖. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมการดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งคือการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเองซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ"หยิบยื่นยัดใส่หรือกึ่งหยิบยื่นใส่" เกิด

ความคาดหวังว่าทุกปีจะมี"ลาภลอย"แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยตนเองอันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเองซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง^{๘๘}

สรุปได้ว่าความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้การปกครองตนเองสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนในพื้นที่จะรู้ปัญหาของตนเองดีและแก้ไขได้ตรงจุดช่วยแบ่งเบาภาระของส่วนกลางและจะเป็นองค์กรที่สร้างผู้นำในทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นไป

๒.๔.๕ หน้าที่รับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต ได้กล่าวว่าเมื่อรัฐบาลได้กระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้วองค์การปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการแก่ประชาชนและท้องถิ่นทั้งนี้หลักการที่จะกำหนดว่าหน้าที่ใดควรให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการโดยให้ข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณาถึงกำลังเงินกำลังงบประมาณเพราะในท้องถิ่นหลายแห่งยังประสบ กับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณไม่สามารถดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบที่กว้างขวาง เกินกำลังของตนได้

๒. การพิจารณาถึงกำลังคนกำลังความสามารถของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เพราะกำลังคนและเครื่องมือใช้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นให้ได้ทั่วถึง

๓. หน้าที่รับผิดชอบของท้องถิ่นควรที่จะเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากกิจการนั้นเกินกว่าภาระหรือเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการเช่นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรืองานทะเบียนที่ดินที่สาธารณะเป็นต้น^{๘๙}

การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการที่อยู่ในบางประเทศมีข้อพิจารณาดังนี้

๑) เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน (Environmental service and Convenience or

^{๘๘} ชวงค์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร :กรมการปกครอง, ๒๕๓๙), หน้า ๑๐.

^{๘๙} อุทัย หิรัญโต, สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา - มานุษยวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการปกครอง, ๒๕๓๑), หน้า ๑๖.

Communal service) เช่น พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน ของท้องถิ่น ตลอดจน ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่น ๆ นอกจากนั้น ในด้านการอำนวยความสะดวกในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนในท้องถิ่นหน้าที่ต้องรับผิดชอบได้แก่การจัดทำถนน สะพาน สะพานคนเดินข้ามสวนสาธารณะ สวนหย่อม การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น งานเหล่านี้เป็นงานที่ เกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนท้องถิ่นที่จะมารับบริการจึงควรที่จะเป็นหน้าที่ของ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นดำเนินการ

๒) งานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัยรักษาความปลอดภัย (Protective Service) ได้แก่ งานตำรวจงานดับเพลิง เป็นต้น

๓) งานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม (Social Welfare Service) งานด้านนี้เป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับคนในท้องถิ่นเป็นอันมากดังนั้นก็จะเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ต้องจัดให้มีขึ้นหรือต้องรับผิดชอบร่วมกับรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหาเช่นการจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุขในท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชนการจัดให้มีศูนย์เยาวชนการจัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชราคนพิการรวมทั้งงานที่ให้ความบันเทิงกับประชาชนในชุมชน เช่นการจัดสวนสาธารณะสำหรับประชาชนหรือจัดห้องสมุดประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

๔) งานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น (The Trading or Commercial Service) งานประเภทนี้ถือเป็นกิจการที่บริการให้ประชาชนซึ่งหากปล่อยให้เอกชนเข้าดำเนินการอาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจึงต้องรับมาดำเนินการเองกิจการเหล่านี้ได้แก่การจัดตั้งสถานธนาขานุบาลหรือโรงจำหน่ายการจัดตลาดการจัดบริการเดินรถ เป็นต้น และงานต่างๆนี้เป็นงานที่มีรายได้โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชนได้

ลักษณะการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานปกครองท้องถิ่นรับไปดำเนินการนั้นกระทำได้ ๒ ลักษณะ

๑) บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติอันเป็นการทั่วไปทั้งนี้ก็เพื่อต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือความคล้ายคลึงกันเช่นการบัญญัติหน้าที่ของเทศบาลในพระราชบัญญัติเทศบาลที่กำหนดให้เทศบาลทุกเทศบาลมีหน้าที่ซึ่งแบ่งออกเป็นหน้าที่บังคับให้ กระทำและหน้าที่ให้เลือกกระทำได้

๒) บัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นการเฉพาะเจาะจงแต่ละหน่วยงานปกครองท้องถิ่นในลักษณะนี้รัฐบาลจะตรากฎหมายหรือพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานปกครองท้องถิ่นพร้อมทั้ง กำหนดหน้าที่รับผิดชอบขึ้นมาพร้อมกับกฎหมายนั้นเช่นการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๘ ก็ได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบไว้ชัดเจน^{๕๐}

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นจะยึดหลักการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเปิดโอกาสให้

^{๕๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗-๑๘.

ประชาชนมีส่วนร่วมในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ซึ่งการบริหารการพัฒนาจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของคนในท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัย โครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเองซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจ อย่างแท้จริง

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนา ตำบลหมู่บ้านและชุมชนมีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่ กฎหมายกำหนดโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดูแลสุขทุกข์และให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน ตำบลแทนรัฐบาลกลางมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการ พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมและหน้าที่อื่นๆตามที่กฎหมาย กำหนดรวมทั้งมีงบประมาณและพนักงานเจ้าหน้าที่ของอบต.เอง

๒.๕.๑ ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๓) พ.ศ.๒๕๔๒มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นโดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละ หมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาอบต.มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

จากการที่สภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่๒๒๒/๒๕๔๙ ลงวันที่๘ มีนาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเปิด โอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่าง เท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ ท้องที่และราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การ ปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วย วิธีจัดให้มีสภาตำบลและคณะกรรมการตำบลขึ้นนั้น ต่อมาใน วันที่๑มีนาคม ๒๕๐๙เรื่อง ระเบียบ บริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน (ฉบับที่๒) ขึ้น โดยรวมคณะกรรมการตำบลและสภาตำบล เข้า เป็นองค์กรเดียวกัน เช่นเดียวกับแบบการ ปกครองของสุขาภิบาล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ สภาพการณ์ยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยซึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการ

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ แก้ไขปรับปรุง ระเบียบบริหารของตำบล และให้ปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ ภายใน ๓ ปีเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการ บริหารงาน อย่างไรก็ตามสภาตำบลยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยหนึ่งขององค์การ บริหารส่วน จังหวัด หรือหน่วยย่อยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามนัยหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๔๓๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๙ หนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท

๐๓๐๙/ว ๙๙ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๐ และหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙/๑๐๘๙๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๐

ต่อมารัฐบาลได้ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับ การกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖ และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็น องค์การบริหาร ส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภา องค์การบริหารส่วน ตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๑๑ ตอนที่ ๕๓ ก. ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๗

เกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตาม พ.ร.บ. สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กล่าวคือ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวม เงินอุดหนุนใน ปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน ๓ปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ย นั้น อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศ ของกระทรวงมหาดไทย และให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขต องค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย สำหรับการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลให้ ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

องค์การบริหารส่วน ตำบลพ้นจากสภาพ แห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปและให้โอนบรรดางบประมาณทรัพย์สินสิทธิสิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล^{๕๑}

ต่อมาในปีพ.ศ.๒๕๔๒พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๒(ฉบับที่๓)เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญในหมวด๘ว่าด้วยการ ปกครองท้องถิ่นมาตรา ๒๕๘ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและ คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมา จากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นซึ่งโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗นั้นมีสมาชิกสภาและ กรรมการบริหารจำนวนหนึ่งเป็นโดยตำแหน่งดังนั้นจึงมีการแก้ไขบทบัญญัติในกฎหมาย

^{๕๑} อุดม เขยแก้วศ์, หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา : อดต. ประชาธิปไตยของชาวบ้าน, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ ๑๙๙๑, ๒๕๔๕), หน้า ๓๒-๓๓.

ดังกล่าวให้สมาชิกสภาทั้งหมดมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและให้คณะกรรมการบริหาร มา จากความเห็นชอบของสภา

ในกลางปี พ.ศ.๒๕๔๖ รัฐสภาได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งมีผลบังคับ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายนพ.ศ.๒๕๔๖ โดยมีการยกเลิกชื่อเรียก"คณะกรรมการบริหารและ กรรมการบริหาร"โดยให้ใช้ชื่อ"คณะผู้บริหาร"และชื่อเรียก"ประธานกรรมการบริหาร" เปลี่ยนเป็น"นายกองค์การบริหารส่วนตำบล"รองประธานกรรมการบริหาร"เปลี่ยนเป็น "รอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล"เปลี่ยนชื่อเรียก"ข้อบังคับตำบล"เป็น"ข้อบัญญัติ องค์การ บริหารส่วนตำบล"และยกเลิกไม่ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะ ผู้บริหาร

การปรับโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งสำคัญเกิดขึ้นอีกครั้งในช่วงเดือน ธันวาคมพ.ศ.๒๕๕๐ หลังจากเพิ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลไปเมื่อกลางปีพ.ศ.๒๕๔๖ แต่การแก้ไขกฎหมายในช่วง กลางปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้มีความพยายามในการเสนอให้มีการแก้ไขที่มาของฝ่ายบริหารของ อบต. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนแล้วครั้งหนึ่งโดยวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม สาระสำคัญในกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นมาโดยได้แก้ไขให้นายก องค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนแต่เมื่อร่างกฎหมาย กลับมาสภาผู้แทนราษฎรปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยและได้มีการตั้ง คณะกรรมาธิการร่วม เพื่อปรับปรุงร่างกฎหมายดังกล่าวและร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณา ของกรรมาธิการร่วมได้ ยืนยันตามร่างที่ผ่านการพิจารณาของวุฒิสภาคือกำหนดให้นายก องค์การบริหารส่วนตำบลมา จากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนแต่เมื่อเสนอเข้าสู่สภา ผู้แทนราษฎรอีกครั้งปรากฏว่า สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบร่างกฎหมายที่เสนอให้นายก องค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการ เลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจึงตกไปในช่วงเวลา ดังกล่าว

แต่ความเคลื่อนไหวจากหลายฝ่ายที่ต้องการให้มีการแก้ไขที่มาให้ผู้บริหารของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่นยังไม่หยุดนิ่ง สาเหตุที่สำคัญของการเคลื่อนไหวนี้น่าจะเกิดจากการเปิดช่องไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในมาตรา ๒๘๕ ซึ่งกล่าวถึงองค์ประกอบที่มาของสภาท้องถิ่นและที่มาของฝ่าย บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารขององค์การปกครอง ส่วน ท้องถิ่นมีที่มาได้๒ทางทางแรกมาจากมติของสภาท้องถิ่นทางที่สองมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนในท้องถิ่นเมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญเปิดช่องก็ได้มีการเคลื่อนไหวให้ ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงครั้งแรกเมื่อช่วงปีพ.ศ.๒๕๔๓โดยสมาคม สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยซึ่งได้อ้างถึงปัญหาของโครงสร้างเดิมที่เป็นอยู่ที่ฝ่ายบริหาร

มาจากมติของสภาท้องถิ่นนั้นเป็นโครงสร้างที่มีปัญหาเพราะ ๑) โครงสร้างที่นายกเทศมนตรีมาจากมติของสภาเทศบาล ๒) การเปลี่ยนแปลงนายกเทศมนตรีบ่อยครั้ง ๓) โครงสร้างที่นายกเทศมนตรีมาจากมติของสภาเทศบาลซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นที่มาของการเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงที่มาของฝ่ายบริหารในเทศบาลและการเรียกร้องดังกล่าวก็มาประสบความสำเร็จใน ปีพ.ศ.๒๕๔๓ เมื่อรัฐสภาได้พิจารณาผ่านกฎหมายที่กำหนดให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนแต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ทุกเทศบาลมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนมีเพียงเทศบาลนครและเทศบาลเมืองเท่านั้นสามารถเลือกตั้งนายกเทศมนตรีทางตรงได้

ความสำเร็จของฝ่ายเทศบาลเป็นจุดประเด็นให้เกิดการเคลื่อนไหวในฝ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายเปลี่ยนแปลงที่มาของฝ่ายบริหารให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนและในช่วงปลาย ปีพ.ศ.๒๕๔๖ ก็มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์การปกครองท้องถิ่นไทยเมื่อรัฐสภาได้พิจารณาผ่านกฎหมายท้องถิ่นแก้ไขเพิ่มเติมฉบับหนึ่งในสามฉบับได้แก่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่๕) พ.ศ.๒๕๔๖ โดยเนื้อหาของสาระของกฎหมายทั้ง๓ฉบับคือการกำหนดให้ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่นนับตั้งแต่การประกาศให้กฎหมายทั้ง๓ฉบับนี้แล้วผู้บริหารขององค์กร ๖๓ ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบของไทยมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเหมือนกันทั้ง ประเทศ^{๙๒}

๒.๕.๒ หลักเกณฑ์และขนาดองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)มีวิวัฒนาการมาจากสภาตำบลเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้นจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗(แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๕)พ.ศ.๒๕๔๖)ซึ่งได้บัญญัติให้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้น้อยในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลและ เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

๑. เกณฑ์การแบ่งขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจุบันหลักเกณฑ์และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น๓ขนาด ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน๒๐ล้านบาทขึ้นไป ๒) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ๖-๒๐ล้านบาท ๓) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า ๖ ล้านบาท

^{๙๒} โกวิทย์ พวงงาม,การปกครองท้องถิ่นไทย,(กรุงเทพมหานคร:เอ็กสเปอร์เน็ท,๒๕๕๐), หน้า๑๕๑-๑๕๓.

๒. หลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการแบ่งขนาดองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนี้คือ

๑) เกณฑ์ระดับรายได้

- (๑) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนสูงกว่า ๒๐ ล้านบาท เป็นอบต.ขนาดใหญ่
- (๒) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน๖-๒๐ล้านบาทเป็นอบต.ขนาดกลาง
- (๓) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า๖ล้านบาทเป็นอบต.ขนาดเล็ก

๒) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านค่าใช้จ่ายบุคลากร

๓) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคม

- (๑) จำนวนพื้นที่
- (๒) จำนวนประชากร
- (๓) จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน
- (๔) จำนวนโรงฆ่าสัตว์
- (๕) จำนวนตลาดสด
- (๖) จำนวนโรงงานนิคมอุตสาหกรรม
- (๗) จำนวนโรงเรียน
- (๘) จำนวนศูนย์พัฒนาเด็ก
- (๙) จำนวนโรงแรม
- (๑๐) จำนวน ศาสนสถาน
- (๑๑) จำนวนสถานพยาบาล
- (๑๒) จำนวนศูนย์การค้า
- (๑๓) การประกาศให้ อบต. เป็นเขตควบคุมอาคาร
- (๑๔) การประกาศให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ระเบียบเรียบร้อย

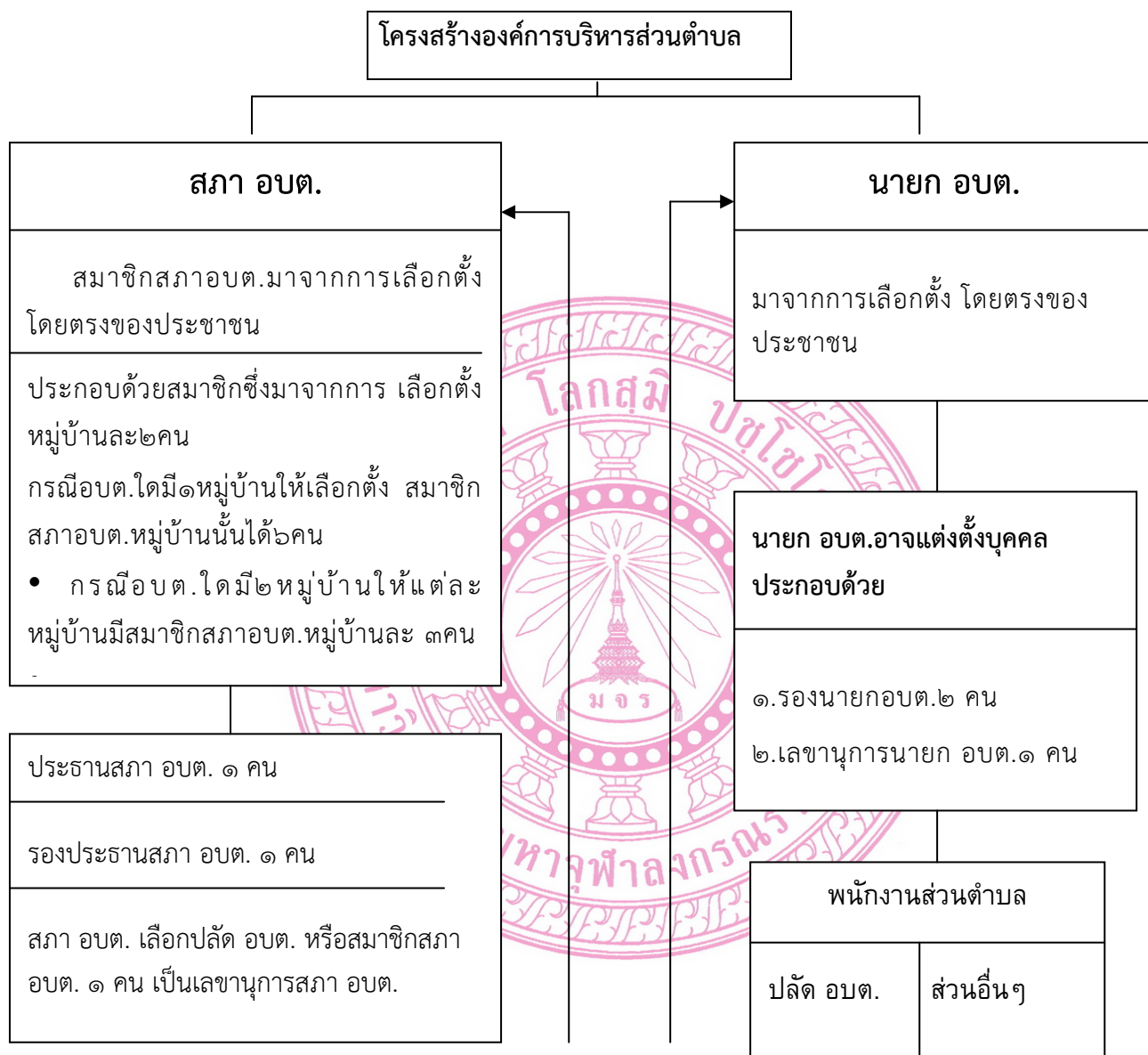
- (๑๕) จำนวนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
 - (๑๖) จำนวนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือด้านกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
 - (๑๗) จำนวนโครงสร้างราชการ
 - (๑๘) จำนวนหน่วยกิจการพาณิชย์
- ๔) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- (๑) ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บรายได้

- (๒) ประสิทธิภาพด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ
- (๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านงานบุคคล
- (๔) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการบริการ
- ๕) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาล
 - (๑) หลักนิติธรรม
 - (๒) หลักคุณธรรม
 - (๓) หลักความโปร่งใส
 - (๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน
 - (๕) หลักความรับผิดชอบ
 - (๖) ความคุ้มค่า^{๕๓}

๒.๕.๓ โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดขึ้น จากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหมวดว่าด้วย การปกครองท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

^{๕๓} เรืองเดียวกัน, หน้า ๑๕๔-๑๕๖.

ประชาชนในเขต อบต. เป็นผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั้งสภา อบต. และนายก อบต. โดยกรณีที่มีการเลือกตั้งพร้อมกัน บัตรเลือกตั้งจะมี ๒ ใบ ใบหนึ่งเลือกนายก อบต. ได้ ๑ เบอร์ อีกใบหนึ่งเลือกสมาชิกสภา อบต. ได้ ๒ เบอร์ (ถ้ากรณี อบต. ใดมี ๑ หมู่บ้านเลือกสมาชิก อบต. ได้ ๖ เบอร์ อบต. ใดมี ๒ หมู่บ้านเลือกสมาชิก อบต. ได้ ๓ เบอร์)

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
(แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖)

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภา อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงในแต่ละหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ ๒ คนในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี เพียง ๑ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลจำนวน ๖ คนในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง ๒ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ ๓ คนเขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคือเขตหมู่บ้านสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วให้นายอำเภอแต่งตั้ง ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลโดยที่ประธานและรองประธานดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาหรือมีการยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบลสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง และ สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดเมื่อ

๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเมื่อมีการยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ตาย

๓) ลาออก

๔) เป็นผู้ได้เสียในทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ ตน ดำรงตำแหน่งหรือในกิจการที่กระทำให้อบต.

๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๖) ไม่ได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ตนได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน ๖ เดือน

๗) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกัน ๓ ครั้งโดยไม่มีเหตุผลที่ สมควร

๘) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีพฤติกรรมที่ เสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือทำให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลเสื่อมเสีย

๙) ราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่ง^{๙๔}

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

^{๙๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๗-๑๕๘.

๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลข้อบัญญัติระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

๔) เลือกประธานสภา รองประธานสภา และเลขานุการสภา อบต.

๕) รับทราบนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเข้ารับหน้าที่และรับทราบรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายก องค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกปี

๖) ในที่ประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิ์ตั้งกระทู้ถามต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น เกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้

๗) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเสนอข้อบัญญัติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการลงมติได้

๘) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหาร ส่วน ตำบล^{๙๕}

๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายก องค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน ๒ คนและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจ แต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

^{๙๕} ภิวัตน์ พวงงาม, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ ๓ พัฒนาการและ รูปแบบการ ปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ ๔ องค์การบริหารส่วนตำบล, (นนทบุรี:สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒.

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระจะดำรงตำแหน่งได้อีกครั้งเมื่อพ้นระยะเวลา ๔ ปีนับแต่ วันที่พ้นจากตำแหน่ง แม้ดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา ๔ ปี ก็ให้นับเป็นหนึ่งวาระ

ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

๒) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น นักบริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

๓) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมใน สัญญา หรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ต้องมีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือ แจ้งต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตาม นโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี

๒. อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๕/๕ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดไว้ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

๓. .ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมี ๖๙

สิทธิแกลงข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

๕. กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานองค์การบริหารส่วนตำบล และรอง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกยุบตามมาตรา ๕๓ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของ ราชการหรือราษฎร นายองค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็น

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ให้รองนายองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับที่นายองค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน นอกจากนั้นนายองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถมอบ อำนาจในการสั่งอนุญาต อนุมัติ ให้รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหัวหน้าส่วน ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติราชการแทนได้

นายองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- ๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- ๒) ตาย
- ๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ
- ๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด
- ๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่๔)พ.ศ. ๒๕๔๖ คือ

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคล ธุรกิจ การงานตามปกติ

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การ บริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตาม วรรคหนึ่งได้รับ เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดใน ลักษณะเดียวกันและมีให้ ชำบ้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ย ประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติ ให้เป็นโดยตำแหน่ง ๗๐

๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๗/๑ วรรค ๕ หรือมาตรา ๘๒

(๑) การพ้นตำแหน่งตามมาตรา๘๗/๑วรรค๕ คือการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยอมนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมซึ่งปรับปรุงแก้ไขโดยคณะกรรมการซึ่งตั้งโดยนายอำเภอเพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งจากกรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการหรือไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่เสนอโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งแรกเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาใหม่ภายใน๗วันนับแต่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากนายอำเภอกรณีนี้ให้นายอำเภอรายงานต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง

(๒) การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา๘๒คือนายอำเภอสอบสวนแล้วปรากฏว่ากระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่กรณีนี้นายอำเภอสามารถเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง

๓) ถูกจำคุกโดยทำพินาศถึงที่สุดให้จำคุก

๔) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสาม ในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภา ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น^{๑๖}

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

รูปแบบเดิมขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗ ฝ่ายบริหารมาจากการเลือกกันเองของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามรูปแบบรัฐสภาแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๕) พ.ศ.๒๕๔๖ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเดิมมาเป็นรูปแบบประธานาธิบดีเมื่อทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนทั้งสองฝ่ายอีกทั้ง ยังมีผลทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยดังนี้

๑) ก่อนที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ารับหน้าที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายใน๓๐วันนับตั้งแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

^{๑๖} ภิวัตน์ พวงงาม,การปกครองท้องถิ่นไทย,หน้า๑๖๑-๑๖๔.

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งนี้การประชุมเพื่อแถลงนโยบายให้กระทำโดยเปิดเผยและต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนที่มา ประชุม

๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี

๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

๔) นอกจากสมัชชประชุมสามัญแล้วเมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอเปิดประชุมสมัชชวิสามัญได้

๕) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจเสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน ตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เสนอโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๗) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่เสนอโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๘) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลข้อบัญญัติระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

๙) ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องอันใดที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้

๑๐) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปราย ทั่วไปในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติตั้งนั้นสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถลงมติใดๆ เพื่อให้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งได้

๑๑) ในกรณีของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมรายละเอียดปรากฏในหัวข้อว่าด้วยกระบวนการตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลในลำดับต่อไป^{๔๗}

๒.๕.๔ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

- ๑) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม
- ๒) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้
 - (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - (๒) รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (๕) ส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
 - (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ
 - (๗) คัดค้านการดื่มและบำรุงรักษาเครื่องดื่มสุราและสิ่งเสพติด
 - (๘) บำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
- ๓) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้
 - (๑) ให้มีนิกเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
 - (๒) ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

^{๔๗} บูมอริ ยีหมะ, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๗๑-๑๗๒.

- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน

- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การท่องเที่ยว
- (๑๓) การผังเมือง

๔) หน้าที่ของกระทรวงทบวงกรมหรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้ออบต.ทราบล่วงหน้าตามสมควรหากอบต.มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้นำความเห็นของอบต.ไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

๕) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของอบต.ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต.การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างการตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

๖) มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล

๗) ออกข้อบัญญัติอบต.เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของอบต.ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน ๑,๐๐๐ บาท

๘) ขอให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการของอบต.เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม

๙) ทำกิจการนอกเขต อบต.หรือร่วมกับสภาตำบล อบต.หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อกระทำการร่วมกันได้

๒. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำและทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือท่าข้ามและที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณสุขปศุสัตว์และการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณสุขการ
- (๖) การส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรีคนชราและ

ผู้ด้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม อันดี
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน
- (๑๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและนกเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุขการอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรง

มหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ

- (๒๔) การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ ดิน
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๓๑) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด^{๔๘}

๒.๕.๕ รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)มีรายได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ตามพ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๗ ดังนี้

๑. ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม

- ๑) ภาษีบำรุงท้องที่
- ๒) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ๓) ภาษีป้าย
- ๔) ภาษีสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์
- ๕) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน
- ๖) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- ๗) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
- ๘) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน
- ๙) ภาษีโรงเรือน
- ๑๐) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- ๑๑) ภาษีประจําบ้านบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง
- ๑๒) ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- ๑๓) ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๑๔) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
- ๑๕) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- ๑๖) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- ๑๗) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ๑๘) ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด

๒. เงินอุดหนุนรัฐบาล

๓. รายได้จากทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่น ๆ

- ๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

^{๔๘} ภิวัตน์ พวงงาม,การปกครองท้องถิ่นไทย,หน้า๑๖๖-๑๗๐.

- ๓) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- ๕) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- ๖) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔. เงินกู้โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ๑) กู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
- ๒) การกู้ตาม กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๓) การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย แหล่งที่มาของรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบล

๑. รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่าง ๆ ได้แก่

- ๑) ภาษีบำรุงท้องที่
- ๒) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ๓) ภาษีป้าย
- ๔) อากรการฆ่าสัตว์

๒. รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ได้แก่

- ๑) เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น
- ๒) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- ๓) เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
- ๔) ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- ๕) ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

๓. รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยนั้น

เป็นรายได้ที่เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว องค์การบริหารส่วน ตำบล จะได้รับการจัดสรรหรือแบ่งให้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในกฎหมายนั้นหรือในกระทรวง ได้แก่

๑) ภาษีและค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน เมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้องค์การ บริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่บัญญัติไว้กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ร.บ. การขนส่งทางบก)

๒) ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การ บริหาร ส่วนตำบลใด ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ไว้ใน กฎกระทรวงมหาดไทย

๓) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การ บริหาร ส่วนตำบลใด แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ใน กระทรวงมหาดไทย

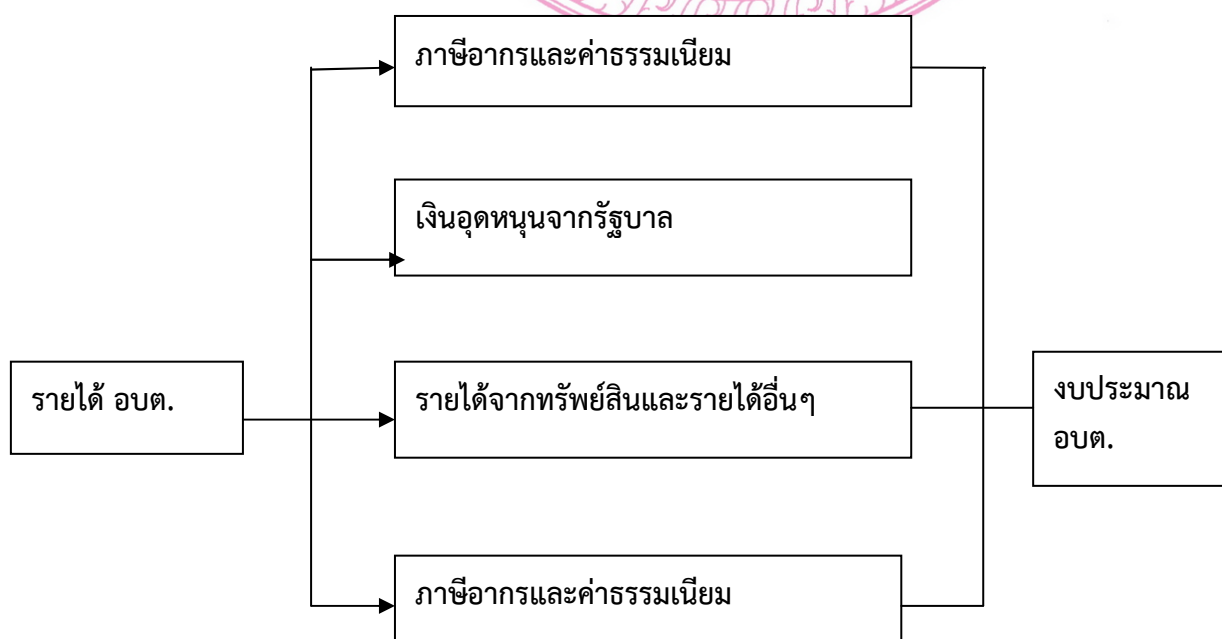
๔. รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบังคับเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้น ตาม กฎหมายนั้น เป็นรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษี อากรและ ค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของ กฎหมาย ว่าด้วยการนั้น ตัวอย่าง เช่น

ประเภทภาษีค่าธรรมเนียม	เก็บเพิ่ม	หมายเหตุ
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	ไม่เกิน ร้อย	- สถานที่ประกอบการอยู่ในเขต อบต.
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา	ละ ๑๐	- ร้านขายสุราตั้งอยู่ในเขต อบต.
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นพนัน		- สถานที่เล่นการพนันอยู่ในเขต อบต. (ภาษี และค่าธรรมเนียมพิเศษของหนึ่งบาท ให้ปิดทิ้ง)

จะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแหล่งที่มาของรายได้จากหลายๆ ทางโดยเฉพาะรายได้ที่มาจากแหล่งรายได้ของตนเอง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับพื้นที่และทรัพยากรต่างๆ ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นสำคัญ บางแห่งมีทรัพยากรในพื้นที่มากก็จะมี แหล่งที่มาของรายได้มาก บางแห่งมีทรัพยากรในพื้นที่น้อยก็มีแหล่งที่มาของรายได้น้อย

การมีรายได้น้อยย่อมส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกิจการ พัฒนาในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มากนัก

ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม

แผนภาพที่ ๒.๓ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายการขององค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อพิจารณาถึงรายการขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีรายการหลายทาง เช่นกัน เป็นต้นว่า เป็นรายการประจำ เช่นค่าจ้าง ค่าตอบแทนค่าวัสดุ ครุภัณฑ์อุปกรณ์ต่างๆ นอกจากนั้น รายการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย รายการขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- ๑) เงินเดือน
- ๒) ค่าจ้าง
- ๓) เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
- ๔) ค่าใช้สอย
- ๕) ค่าวัสดุ
- ๖) ค่าครุภัณฑ์
- ๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง
- ๘) ค่าสาธารณูปโภค
- ๙) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่นๆ
- ๑๐) รายการอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้^{๙๙}

๒.๕.๗ การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ส่วนที่ ๕ กำหนดให้มีการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑) นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยมีอำนาจเรียกสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหาร ส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วน ตำบลมาตรวจสอบได้

๒) เมื่อนายอำเภอเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติภารกิจในทางที่ อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ทางราชการ และได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอช้าไม่ได้ ให้นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการจังหวัดภายใน ๑๕ วันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่ง

^{๙๙} โกวิท วัฒนงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒), หน้า ๒๖๐-๒๖๔.

การตามที่ได้เห็นสมควรโดยเร็วทั้งนี้การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีไม่มีผล ผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล

๓) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมนายอำเภอสามารถเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน ๔๕ วัน

๔) หากปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์เช่นนี้จริงให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด^{๑๐๐}

๒.๕. ๘ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่वंก

๑.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่वंก

ประวัติความเป็นมาอำเภอแม่वंก

คำว่าแม่वंก เป็นชื่อของลำน้ำแห่งหนึ่งในอุทยานแห่งชาติแม่वंก - แม่ปิ่น ซึ่งเป็นลำน้ำที่มีความคดเคี้ยว ไหลเชี่ยวกราก วกวนไปมา กิ่งอำเภอแม่वंก ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕ โดยแยกออกจากอำเภอลาดยาว และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยแบ่งการปกครองเป็น ๔ ตำบล

- **ทิศเหนือ** ติดต่อกับอำเภอปางศิลาทองและอำเภอชาณุวรลักษบุรี (จังหวัดกำแพงเพชร)
- **ทิศตะวันออก** ติดต่อกับอำเภอลาดยาว
- **ทิศใต้** ติดต่อกับอำเภอชุมตาบง อำเภอแม่ปิ่น รวมทั้งอำเภอลานสักและอำเภอบ้านไร่ (จังหวัดอุทัยธานี)
- **ทิศตะวันตก** ติดต่อกับอำเภออุ้มผาง (จังหวัดตาก)

ภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลูกฟูก เหมาะแก่การเกษตรจำพวกพืชไร่ ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มน้ำสาขาของแม่น้ำสะแกกรัง ลักษณะลาดเอียงจากตะวันตกมา

^{๑๐๐} บุญอริ ยี่หมะ, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า ๑๘๒.

ตะวันออกโดยมีทิวเขาชนกันกั้นกลางในเขตอำเภอ และมีทิวเขาถนนธงชัยตะวันออกเป็นเหมือน กำแพงขนาดใหญ่ทางตะวันตก ทำให้เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารของสาขาแม่น้ำสะแกกรังและเป็น เขตป่าอนุรักษ์ที่สำคัญของประเทศ ทิศตะวันตกติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผางจังหวัดตากที่ เชื่อมโยงไปถึงป่าทุ่งใหญ่นเรศวรของจังหวัดกาญจนบุรี เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งจังหวัด อุทัยธานี และอุทยานแห่งชาติคลองลานในจังหวัดกำแพงเพชร

ภูมิอากาศ ลักษณะร้อนชื้นกึ่งสะวันนาเนื่องจากอยู่ในเขตเงาฝนของทิวเขาถนนธงชัย จึงมีช่วง ฤดูฝนและฤดูแล้งที่เห็นเด่นชัด ฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อยู่ในช่วงเดือน ตุลาคม ส่วนฤดูหนาวอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคมได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม มีอากาศหนาว อุณหภูมิต่ำสุด ๑๕.๓ องศา เซลเซียส และช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนถึงร้อนจัด อุณหภูมิสูงสุด ๔๑.๑ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘.๓๑ องศาเซลเซียส

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอแม่वंกแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๔ ตำบล ๖๖ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. แม่वंก	(Mae Wong)	๙ หมู่บ้าน
๒. แม่เล่ย์	(Mae Le)	๒๖ หมู่บ้าน
๓. วังซ่าน	(Wang San)	๑๔ หมู่บ้าน
๔. เขาชนกัน	(Khao Chon Kan)	๑๗ หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอแม่वंกประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๔ แห่ง ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่वंกทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เล่ย์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่เล่ย์ทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังซ่าน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังซ่านทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาชนกันทั้งตำบล^{๑๐๑}

๑.๑.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंก

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंกตั้งอยู่ ณ บ้านคลองน้ำโจนหมู่ที่ ๒ ถนนศาลเจ้าไก่ต่อ - แม่वंก ต. แม่वंก อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ เป็นชุมชนดั้งเดิมประชาชนส่วนใหญ่ อพยพมาจาก

^{๑๐๑} สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. “ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอแม่वंก” ,[ออนไลน์].แหล่งที่มา:www.nw-local.go.th[๘ สิงหาคม ๒๕๕๖].

จังหวัดแถบภาคอีสาน โดยมีพื้นที่ทั้งหมด ๗๗,๑๙๓.๘๐ ไร่ หรือประมาณ ๑๐๕ ตร.กม.พื้นที่ทั้งหมดของตำบลอยู่ในเขตพื้นที่ สปก. การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่ เป็น พื้นที่เพื่อการเกษตร
อาณาเขต

อำเภอแม่वंงค์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๘๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้^{๑๐๒}

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านกระทุ่มทอง	๕๘๙	๕๕๘	๑,๑๔๗	๒๔๖
๒	บ้านคลองน้ำโจน	๓๔๙	๓๔๑	๖๙๐	๑๕๐
๓	บ้านเนินสมบูรณ์	๒๑๘	๒๒๓	๔๔๑	๑๑๑
๔	บ้านถึงแดง	๓๕๒	๓๓๔	๖๘๖	๑๗๑
๕	บ้านไร่ไทรทอง	๒๐๒	๑๙๗	๓๙๙	๙๕
๖	บ้านหนองอ้ายสา	๔๑๘	๔๑๒	๘๓๐	๑๙๔
๗	บ้านลานตะแบก	๓๓๗	๓๓๒	๖๖๙	๑๕๗
๘	บ้านสระหลวง	๓๕๓	๓๕๐	๗๐๓	๑๖๘
๙	บ้านเขาแม่กระทุ่ม	๖๑๕	๖๑๓	๑,๒๒๘	๓๑๓
	รวม	๔,๗๙๒	๔,๖๙๘	๙,๔๙๐	๑,๔๐๕

ตารางที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากรและหมู่บ้าน

๑.๑.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลวังซ่าน

ประวัติความเป็นมา :

ตำบลวังซ่าน เดิมมีฐานะเป็นสภาตำบล ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอลาดยาว มีหมู่บ้านทั้งสิ้น ๑๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านวังซ่าน หมู่ ๒ บ้านเปราะ หมู่ ๓ บ้านตะเคียนงาม หมู่ ๔ บ้านคลองสำราญ หมู่ ๕ บ้านตระกรุด หมู่ ๖ บ้านตะแบกงาม หมู่ ๗ บ้านวัด หมู่ ๘ บ้านคลองม่วง หมู่ ๙ บ้านวังป่าใหญ่ หมู่ ๑๐ บ้านธารมยม หมู่ ๑๑ บ้านเนินดินทราย หมู่ ๑๒ บ้านคลองม่วงใต้ หมู่ ๑๓ บ้านทุ่งสาคร หมู่ ๑๔ บ้านตะแบกงามใต้

^{๑๐๒} องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंงค์, “ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंงค์” .[ออนไลน์]
<http://www.maewong.go.th/condition.php> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖),

สภาพทั่วไปของตำบล

มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๙๒.๑๖ ตร.กม. ลักษณะพื้นที่ของตำบลล้วยรูปเขื่อน โดยหันด้านไปทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบสลับลูกคลื่นลอนลาด ลงสู่ทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.เขาชนกัน อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ และ อ.ขามเฒ่า อ.พยุหะคีรี จ.กำแพงเพชร

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.แม่वंก อ.แม่वंก และ ต.ปางสวรรค์ กิ่ง อ.ชุมตาบง จ.นครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บ้านไร่, ศาลเจ้าไก่ต่อ อ.ลาดยาว จ.นครสวรรค์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.แม่เลย์ อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑.	บ้านวังชัน	๗๗๗	๘๔๔	๑,๖๒๑	๓๙๕
๒.	บ้านเปราะ	๔๒๔	๔๔๔	๘๖๘	๒๓๗
๓.	บ้านตะเคียนงาม	๓๗๖	๓๖๐	๗๓๖	๑๗๑
๔.	บ้านคลองสำราญ	๓๓๘	๓๙๖	๖๘๔	๑๘๗
๕.	บ้านตะกรุด	๖๖๐	๖๗๗	๑,๓๓๗	๓๑๐
๖.	บ้านตะแบกงาม	๔๘๘	๔๗๖	๙๕๕	๑๙๕
๗.	บ้านวัด	๔๖๗	๔๗๙	๙๔๖	๒๓๓
๘.	บ้านคลองม่วง	๔๓๐	๔๔๕	๘๗๕	๒๐๒
๙.	บ้านวังป่าใหญ่	๓๕๙	๓๕๒	๗๑๑	๑๔๕
๑๐.	บ้านธารมะยม	๔๔๔	๔๕๒	๘๙๖	๒๐๕
๑๑.	บ้านเนินดินทราย	๓๒๔	๓๐๒	๖๒๖	๑๔๓
๑๒.	บ้านคลองม่วงใต้	๒๔๕	๒๗๒	๕๑๗	๑๑๓
๑๓.	บ้านทุ่งสาคร	๒๙๙	๓๐๙	๖๐๘	๑๒๘
๑๔.	บ้านตะแบกงามใต้	๓๓๕	๓๕๓	๖๘๘	๑๒๕
	รวม	๕,๙๙๓	๖,๐๗๕	๑๒,๐๖๘	๒,๗๘๙ ^{๑๐๓}

ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนประชากรและหมู่บ้าน

^{๑๐๓} องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัน, “ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัน” ,[ออนไลน์]
<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=601304> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖),

๑.๑.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางตั้งอยู่ ณ บ้านตลิ่งสูง หมู่ที่ ๕ ถนน เขาชนกัน- ตลิ่งสูง ตำบลแม่เลย์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครสวรรค์ ตำบลแม่เลย์ เดิมมีฐานะเป็นสภาตำบล ซึ่งได้แยกออกมาจากตำบลเขาชนกันเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๒ โดยมีนายสงวน โสภาสเป็นกำนันคนแรก และได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๘ อยู่ในอำเภอมะนัง ปัจจุบันแบ่งการปกครองเป็น ๒๖ หมู่บ้าน

ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ตั้งอยู่ อยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอมะนังที่มีพื้นที่ทั้งหมด ๖๑๙,๓๖๒.๕ ไร่ หรือ ๙๙๐.๙๘ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ปางมะค่า อ.ชาลวาลักษณ์บุรี จ.กำแพงเพชร
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ปางสวรรค์ อ.ชุมตาบง จ.นครสวรรค์ และอ.แม่เปิน จ.นครสวรรค์
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.เขาชนกัน ต.วังชัน และต.แม่วัง อ.แม่วัง จ.นครสวรรค์
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.อุ้มผาง จ.ตาก

จำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น ๖,๐๖๙ ครัวเรือน จำนวน ๑๘,๘๓๑ คน

ประกอบด้วย

- ▶ชาย จำนวน ๙,๕๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๘
- ▶หญิงจำนวน ๘,๒๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒๒

มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๙.๐๐๒ คน / ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากรและหมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ได้แบ่งการปกครองแบ่งออกเป็น ๒๖ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑.	บ้านหินลาด	๓๘๗	๔๐๖	๗๙๓	๒๒๙
๒.	บ้านปางมะละกอ	๒๙๑	๒๙๒	๕๘๓	๑๘๓
๓.	บ้านมอสาม	๒๙๑	๒๙๒	๕๘๓	๑๘๓
๔.	บ้านคลองแบ่ง	๕๓๔	๕๖๗	๑,๐๐๑	๓๔๔
๕.	บ้านตลิ่งสูง	๔๒๓	๔๒๑	๘๔๔	๕๐๖
๖.	บ้านมอสุวรรณศรีราษฎร์ บำรุง	๓๙๑	๓๖๐	๗๕๑	๒๒๖
๗.	บ้านมอสุวรรณศรี	๔๖๕	๔๖๕	๙๓๐	๒๙๗
๘.	บ้านปางขุน	๕๒๔	๕๒๓	๑,๐๔๗	๓๓๐
๙.	บ้านเกาะใหญ่	๑๗๙	๑๗๖	๓๕๕	๑๔๑
๑๐.	บ้านมอ หนึ่งสองสาม	๓๕๑	๓๑๐	๖๖๑	๑๙๖
๑๑.	บ้านคลองไทร	๔๘๒	๔๔๐	๙๒๒	๒๗๖
๑๒.	บ้านปางสุด	๘๑๗	๘๒๔	๑,๖๔๑	๕๖๑
๑๓.	บ้านเจ็ดร้อยไร่	๑๗๘	๑๖๖	๓๔๔	๑๒๐
๑๔.	บ้านหนองไม้	๒๕๐	๒๓๙	๔๘๙	๑๙๕
๑๕.	บ้านใหม่เจ้าพระยา	๖๖๕	๖๖๔	๑,๓๒๙	๓๘๘
๑๖.	บ้านยุบใหญ่	๔๐๔	๓๕๖	๗๖๐	๑๙๗
๑๗.	บ้านวังใหญ่	๒๔๕	๒๓๓	๔๗๘	๑๖๑
๑๘.	บ้านหนองตะเคียน	๑๖๔	๑๖๙	๓๓๓	๑๐๓
๑๙.	บ้านน้อย	๔๐๑	๓๘๖	๗๘๗	๑๙๙
๒๐.	บ้านยอดห้วยแก้ว	๒๙๔	๓๓๓	๖๒๗	๑๙๙
๒๑.	บ้านมอช้างงาม	๒๕๐	๒๗๙	๕๒๙	๑๖๕
๒๒.	บ้านแม่คลองคต	๒๘๐	๒๗๒	๕๕๒	๑๕๖
๒๓.	บ้านฝ้าง	๓๐๘	๒๘๗	๕๙๕	๑๘๔
๒๔.	บ้านใหม่แม่เรวา	๔๓๖	๔๒๗	๘๖๓	๒๙๐
๒๕.	บ้านบุงผักหนาม	๒๑๐	๒๐๐	๔๑๐	๙๘
๒๖.	บ้านปางข้าวสาร	๑๖๓	๑๓๗	๓๐๐	๘๓

	รวม	๙,๕๖๒	๙,๒๖๙	๑๘,๘๓๑	๖,๐๖๙ ^{๑๐๔}

๑.๑.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน

ประวัติความเป็นมา

ตำบลเขาชนกัน เดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอลาดยาว ต่อมาได้ยกให้กิ่งอำเภอแม่वंงก์เป็นผู้ดูแล และในปัจจุบันกิ่งอำเภอแม่वंงก์ได้ยกฐานะเป็นอำเภอแม่वंงก์ โดยให้ตำบลเขาชนกันอยู่ในเขตความรับผิดชอบของอำเภอแม่वंงก์ ซึ่งเป็นอำเภอที่ได้จัดตั้งขึ้น และได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสภาตำบลเขาชนกัน มาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบันพื้นที่เดิมของชาวบ้านอพยพมาจากอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ประมาณ ๑๐% อีก ๙๐% ส่วนใหญ่อพยพมาจากอีสาน เช่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ฯลฯ ภาษาที่ใช้คือ ภาษาไทยโคราช ประเพณีดั้งเดิม ตักบาตรเทโว ทำบุญกลางบ้านและแห่บั้งไฟ การตั้งถิ่นฐานของชาวบ้าน ราษฎรส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ในตำบลเขาชนกันตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เรื่อยมากระจุกกระจายเป็นกลุ่มบ้านขึ้นอยู่กับตำบลวังซ่านและแม่แล้ง ลักษณะพื้นที่ และแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เดิมนั้นตำบลเขาชนกันเป็นป่าสงวน ที่มีทั้งป่าไม้ , สัตว์ป่า และของป่ามากมาย การอพยพเข้ามาใหม่ ๆ นั้น การทำมาหากินง่ายเช่นการล่าสัตว์ เก็บของป่ามาขายจึงกลับไปชักชวนญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านมาอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่ม จนกระทั่งแบ่งแยกเป็นหมู่บ้านขยายพื้นที่จน เป็นตำบล เมื่อมีประชากรมากขึ้น ก็มีการแผ้วถางป่าเพื่อนำพื้นที่มาประกอบอาชีพ เช่น การปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ และเลี้ยงสัตว์ จนพื้นที่ป่าหมดไปเหลือไว้เพียงพื้นที่ทำกิน ของประชาชนตำบลเขาชนกันดังที่เห็น อยู่ในปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่ในตำบลเขาชนกัน อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นอำเภอที่ ๑๓ ของจังหวัดนครสวรรค์ และตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของ จังหวัดนครสวรรค์ และอยู่ห่างจากจังหวัดนครสวรรค์ ประมาณ ๗๕ กิโลเมตร ระยะทางจากตำบล เขาชนกัน ถึง กรุงเทพฯ ประมาณ ๓๑๗ กิโลเมตร ระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกันถึงจังหวัดอุทัยธานี ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร และระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกันถึงจังหวัดกำแพงเพชรประมาณ ๗๕ กิโลเมตร ซึ่งสองจังหวัดเป็นจังหวัดใกล้เคียงกับตำบลเขาชนกัน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลปางมะค่า อำเภอขานูร์ลักษณ จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลวังซ่าน อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลวังซ่าน อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่แล้ง อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

สภาพภูมิประเทศ

^{๑๐๔} องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แล้ง, “ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แล้ง” ,[ออนไลน์], <http://www.maelay.go.th/conditio.php>.(สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖)

พื้นที่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน มีลักษณะที่เป็นที่ราบสูงที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่เนินที่ดอนและที่ราบ ทางทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลแม่เลี้ยง อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ มีแม่น้ำแม่่วงก่ไหลผ่านควบคุมไปหลายหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑.	บ้านวังน้ำขาว	๔๗๕	๔๙๓	๙๖๘	๒๓๐
๒.	บ้านบุงผักกาด	๒๑๓	๒๑๑	๔๒๔	๑๐๓
๓.	บ้านคลองสายทอง	๔๘๘	๔๙๓	๙๘๑	๑๙๔
๔.	บ้านใหม่พัฒนา	๕๔๔	๕๔๓	๑,๐๘๗	๒๒๗
๕.	บ้านเนินใหม่	๒๖๗	๓๓๔	๖๐๑	๑๒๘
๖.	บ้านตลุกข่อยน้ำ	๕๒๑	๕๓๑	๑,๐๕๒	๒๐๒
๗.	บ้านวังชุมพร	๔๕๒	๓๓๖	๗๘๘	๑๕๔
๘.	บ้านดงยาง	๓๘๙	๔๕๑	๘๔๐	๑๗๗
๙.	บ้านหนองไผ่	๕๓๐	๕๗๕	๑,๑๐๕	๒๐๘
๑๐.	บ้านด่านพัฒนา	๓๒๕	๓๒๑	๖๔๖	๑๐๐
๑๑.	บ้านทุ่งรวงทอง	๓๕๙	๓๖๙	๗๒๘	๑๘๘
๑๒.	บ้านตลุกข่อยน้ำใต้	๓๑๒	๒๙๘	๖๑๐	๑๒๑
๑๓.	บ้านทรัพย์น้อย	๒๒๙	๒๑๕	๔๔๔	๘๙
๑๔.	บ้านใหม่ราชสีมา	๙๓	๙๕	๑๘๘	๔๘
๑๕.	บ้านเนินสว่างพัฒนา	๑๓๘	๑๓๒	๒๗๐	๕๒
๑๖.	บ้านทรัพย์มาก	๒๓๐	๒๑๖	๔๔๖	๑๐๔
๑๗.	บ้านหนองกระทุ่ม	๓๔๘	๓๖๔	๗๑๒	๑๖๒
	รวม	๕,๙๑๓	๕,๙๗๗	๑๑,๘๙๐	๒,๔๘๗ ^{๑๐๕}

ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนประชากรและหมู่บ้าน

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ ดอนมดแดงจังหวัดอุบลราชธานีผู้วิจัยจะได้นำมากล่าวพอสังเขปดังนี้

^{๑๐๕} องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน, “ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน”, [ออนไลน์], <http://www.khaochonkan.go.th/condition2.php>. (สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖),

บวร วิเศษสุนทร ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย" ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคายโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากจำนวน ๕ ด้านและอยู่ในระดับปานกลางจำนวน ๑ ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความคุ้มค่าด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักความโปร่งใส

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาจำแนกเป็น รายด้านพบว่าด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความโปร่งใสมีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ โดยที่ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นในระดับที่มากกว่า ประชาชนที่เป็นเพศชายส่วนด้านหลักนิติธรรมด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักความ รับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่าไม่มีความแตกต่างกัน

๓. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคายจำแนกตามอายุโดยรวม และ จำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

๔. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคายจำแนกตามการศึกษา โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. ๐๕

๕. ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคายมีดังต่อไปนี้ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนควรให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างสะดวกควรมีกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชนได้ร่วมความ คิดเห็นร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสำรวจความคิดเห็น ขอบประชาชนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนผู้มีอำนาจใน การตรวจสอบต้องดำเนินการด้วยความจริงจึงผู้บริหารควรดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล อย่างเต็มที่ที่ต้องดำเนินงานตามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญและผู้บริหาร

ต้อง บริหารโดยยึดหลักความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคนผู้บริหารควรบริหารอย่างมีภาวะผู้นำ อย่างสมบูรณ์^{๑๐๖}

วณิดา สมิตานนท์ ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการ พัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี"ผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรีมีประสิทธิภาพในการบริหารการพัฒนาด้านการให้บริการแก่ ประชาชนในระดับปานกลางสำหรับข้อเสนอแนะเช่น ๑) ด้านการบริการบุคลากรควรคัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถรวมทั้งมีจิตสำนึกในการให้บริการ ๒) ด้านการบริหาร งบประมาณควรวางแผนด้านงบประมาณเกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชนโดยจัดทำเป็นแผน ระยะยาว และ ๓) ด้านการบริหารงานทั่วไปควรกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานภายในที่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน^{๑๐๗}

วันเพ็ญ วงศ์คำจันทร์ ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร"ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลอำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางมีเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่จริยธรรมทางสังคมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรองลงมาก็คือจริยธรรมทางด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือจริยธรรมทางวาจาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง^{๑๐๘}

วชิราภรณ์ นนทรีย์ ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง:ศึกษาเฉพาะองค์การบริหาร ส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเชียงราย"ผลวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการพัฒนาองค์กรด้านการใช้จ่ายงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วมโดยควรเพิ่มบุคลากรปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เพียงพอเหมาะสมกับบทบาท

^{๑๐๖} บวร เศษสุนทร,"ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย",วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,๒๕๕๐)

^{๑๐๗} วณิดา สมิตานนท์,"ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาด้านการ ให้บริการแก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี",วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,๒๕๔๙)

^{๑๐๘} วันเพ็ญ วงศ์คำจันทร์,"ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลอำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร",วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย,๒๕๕๐),หน้า๖๕.

ภารกิจเพิ่มงบประมาณแก้ไขระเบียบปฏิบัติต่างๆให้ง่ายต่อการปฏิบัติพัฒนาบุคลากร จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่พนักงานผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรอบรู้ทันเหตุการณ์สร้างขวัญและกำลังใจควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและบัญชีโดยตรงใน องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่ผู้บริหารควรศึกษาระเบียบกฎหมายให้เข้าใจและควรเพิ่ม ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ ประชาชน^{๑๐๙}

สามารถ ไชยพันธุ์ ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความ พร้อมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน" ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่านสมาชิกส่วนใหญ่เห็นด้วยมากในการที่จะ เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการควบคุมติดตามประเมินผลการ จัดการศึกษาที่สมาชิกเห็นด้วยน้อยความพร้อมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่านพบว่าประธานองค์การบริหารส่วนตำบลปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบลเลขาธิการและกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัด การศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านองค์การบริหารส่วน ตำบลที่มีรายได้แตกต่างกันมีความพร้อมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทาง สถิติ.๐๕^{๑๑๐}

มันติกา หมิ่นสา ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบังเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ"ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณลาดกระบังส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับวิธีการสรรหาส่วนการได้มาซึ่งพนักงานเห็นด้วยเมื่อมีการสอบคัดเลือกทั้งนี้ ควรใช้ การฝึกอบรมสัมมนาและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้บังคับบัญชาควรมีความเป็นธรรมในการประเมินบุคลากรภายในหน่วยงานโดยจ่าย ค่าตอบแทนในรูปของค่าจ้างและเงินเดือนให้แก่บุคลากรตามกลไกการประเมินคือตาม ความรู้ ความสามารถรวมถึงประสบการณ์ในการทำงานในส่วนการประเมินผู้บริหารควรให้ คณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ประเมินและเห็นด้วยที่หัวหน้าหรือ ผู้บริหาร เป็นผู้ประเมินพนักงานทั้งนี้ควรมีการจัดสวัสดิการการเบิกค่ารักษาพยาบาลรวมถึง การเบิกค่า เล่าเรียนบุตรโดยกำหนดเงื่อนไขการจ้างงานในรูปสัญญาจ้างถาวรในการถ่ายโอน

^{๑๐๙} วชิราภรณ์ นนทรีย์, "ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลของตนเอง : ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย", **วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๘๘-๙๑.

^{๑๑๐} สามารถไชยพันธุ์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความพร้อมในการจัด การศึกษาตาม อัธยาศัยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน", **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๔๕)

เข้าสู่ระบบ ใหม่ยังคงสภาพเป็นข้าราชการและได้รับอัตราเงินเดือนรวมถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆที่ได้รับไม่ น้อยกว่าอัตราเดิม^{๑๑๑}

พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนตวิโร ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อ การบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร"ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญกรุงเทพมหานครทั้ง๖ด้านคือด้านการปกครองด้านการศาสนศึกษาด้านการศึกษาสงเคราะห์ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการและด้านการสาธารณสงเคราะห์พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก๔ด้านคือการปกครองการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์และการสาธารณสงเคราะห์อยู่ในระดับมากที่สุด๒ด้านคือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการสาธารณูปการ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่สถานภาพอายุจำนวนปีที่บวชวุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิก่อนการศึกษาทางธรรมและวุฒิการศึกษาทางบาลีพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้พุทธศาสนิกชนมี ความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่สถานภาพอายุจำนวนปีที่บวชวุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิก่อนการศึกษาทางธรรมและวุฒิการศึกษาทางบาลีโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕^{๑๑๒}

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นพอที่จะสรุปได้ว่าประชาชนต้องการมีกิจกรรมหรือโครงการเพื่อที่จะได้ร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนควรมีการสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน ผู้มีอำนาจในการตรวจสอบต้องดำเนินการด้วยความจริงจังก่ไขระเบียบปฏิบัติต่างๆให้ง่ายต่อ การปฏิบัติพัฒนาบุคลากรจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่พนักงานผู้บริหารและสมาชิกองค์กรให้ มีความรอบรู้ทันเหตุการณ์สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คนทำงาน

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ ดอนมดแดงจังหวัดอุบลราชธานีผู้วิจัยจะได้นำมากล่าวพอสังเขปดังนี้

^{๑๑๑} มันทิกา หมื่นสา, "ความคิดเห็นของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบังเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ", **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา:สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณลาดกระบัง, ๒๕๔๕)

^{๑๑๒} พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนตวิโร, "ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒)

กมลักษ์ ศรีกิจการ ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี" ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเพศอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ด้านระยะเวลาอาศัยในชุมชน ความรู้ความเข้าใจกับการบริหาร อบต. และปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ อบต. จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนปัจจัย ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม^{๑๑๓}

นริสา จิตสำนึก ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ: ความคาดหวังกับการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม" ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการปฏิบัติงานในภาพรวม จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องพิจารณาคุณลักษณะส่วนบุคคลเฉพาะถึงแม้ว่า ในภาพรวมความหวังอยู่ในระดับมากก็ตาม และค่าตอบแทนและสวัสดิการต้องไม่น้อยกว่าเดิม รวมทั้งการให้มีการสำเร็จในการทำงาน มีระบบบริหารที่มีสายบังคับบัญชาสั้นลง มีระบบการประเมินที่เป็นธรรมจะทำให้ บุคคลมีแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น ส่วนด้านการปรับตัวนั้น บุคลากรพร้อมที่จะระตือหรือรับมากขึ้นทำงานเร็วขึ้น แม้จะมีบทบาทการทำงานมากขึ้นก็ตาม นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคาดหวังในบุคลากรมีเงินเดือนค่าตอบแทน และสวัสดิการที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งการพิจารณาค่าตอบแทนผู้บังคับบัญชามีบทบาทอย่างมากในการพิจารณาตัดสินอย่างยุติธรรมว่าใครเป็นผู้มีความเหมาะสมมากกว่า นอกเหนือจากดูผลการประเมินการปฏิบัติงาน^{๑๑๔}

ยุติธรรม ชิงค์ ได้วิจัยเรื่อง "การประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมพူ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี" ผลการวิจัยพบว่า

๑. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมพู่ ด้านการบริหารงานคลัง มี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารองค์การ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิภาพการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานด้านบริหารงานคลังอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการบริหารองค์การด้านการบริหาร

^{๑๑๓} กมลักษ์ ศรีกิจการ, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี", *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖)

^{๑๑๔} นริสา จิตสำนึก, "การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ : ความคาดหวังกับการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม", *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการบริหารการพัฒนา (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓)

บุคลากรและด้านการตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ประชากรเพศชายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมภู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมภู คือด้านการบริหารบุคลากรและด้านตรวจสอบการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

๓. ประชาชนที่มีอายุ ๑๕-๔๐ ปีและ ๖๐ ปีขึ้นไปเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการบริหารการคลังมากกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปีและประชาชนที่มีอายุ ๔๑-๖๐ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปและ ๑๕-๔๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปีมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลมากกว่าประชาชนที่มีอายุ ๑๕-๔๐ ปีจากการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระดับการ ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล^{๑๑๔}

พูกษา พุทธิรักษ์ ได้วิจัยเรื่อง"การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตาม หลักสังคหวัตถุ ๔:กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก"ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุมากกว่า๕๐ปีมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาทและมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกหรือทำงานกับสหกรณ์ มากกว่า ๑๕ ปีมีวัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เพื่อกู้เงินไปจ่ายหนี้สิน เดิมในส่วนของ การมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์โดยภาพรวมสมาชิกมี ความเข้าใจ แต่ยังคงไม่มีความเข้าใจว่าใครเป็นเจ้าของสหกรณ์ในระดับการปฏิบัติในด้านการบริหาร จัดการสหกรณ์ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติมากโดยมีระดับของการปฏิบัติในเรื่องมีการ กำหนดวิธี ควบคุมตรวจสอบดูแลการเก็บรักษาเอกสารด้านการเงินการบัญชีและเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มากที่สุดการบริหารจัดการสหกรณ์โดยหลัก สังคหวัตถุ ๔ ทั้ง ๔ ด้านโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในด้านทานด้านปิยาวจาด้านอรรถจริยาและ ด้าน สมานัตตตาที่ยังคงมีระดับการปฏิบัติน้อยได้แก่สหกรณ์ใดให้ความช่วยเหลือและให้ สวัสดิการ ต่างๆแก่สมาชิกอย่างเหมาะสมและพอเพียงเมื่อเห็นสมาชิกโกรธหรือไม่พอใจในการ มาใช้ บริการของสหกรณ์ก็ช่วยพูดจาให้เข้าใจและหาโยธเจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของสมาชิก ใน ชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาสและเจ้าหน้าที่ได้มีการใช้เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆของสำนักงาน

^{๑๑๔} ยุติธรรม ชิงค์, "การประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมภู อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี", วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖)

อย่างประหยัดและเหมาะสมและทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคพร้อมทั้งแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรได้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น^{๑๑๖}

พระจริญ จิรสุโก ได้วิจัยเรื่อง"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองบางกรวยจังหวัดนนทบุรี"ผลวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวยจังหวัดนนทบุรีทั้ง ๖ ด้านคือหลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นว่เทศบาลเมืองบางกรวยมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้านปัญหาในการบริหารงานพบว่าบุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆเกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาลบุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมและบางส่วนยังเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานในบางเรื่องไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมบุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานตามความรู้สึกของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลงานที่ออกมาการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง^{๑๑๗}

อารยา เดชกิมล ได้วิจัยเรื่อง"ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี" ผลการวิจัยพบว่า

๑. คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากและด้านงบประมาณโดยรวม อยู่ในระดับมาก

๒. คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลเห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการบริหารทั่วไปและงบประมาณไม่แตกต่างกันแต่คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานต่างกันเห็นว่าปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ.๐๕

^{๑๑๖} พุกษา พุทธิรักษ์, "การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัดฤ ๔ : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑)

^{๑๑๗} พระจริญ จิรสุโก, "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒)

โดยสรุปปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานีด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลางแต่ในด้านการบริหารงานบุคคลและด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากจึงควรหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น^{๑๑๘}

มงคล รักษ์เลิศวง ได้วิจัยเรื่อง"ทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่"ผลวิจัยพบว่าทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ชั้น ๑, ๒ และชั้น ๓,๔,๕ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารเหมือนกันคือส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชามีภาวะผู้นำเป็นธรรมชาติวิสัยทัศน์กว้างมีส่วนร่วมในการทำงานเห็นใจและเข้าใจยกย่องให้เกียรติลูกน้องซื่อสัตย์โปร่งใสและบริหารงานอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบยึดหลักธรรมาภิบาลรองลงมาคือพนักงานอบต. ชั้น ๑,๒ ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่างๆเช่นการศึกษาต่อการอบรมศึกษากฎระเบียบข้อกฎหมายและให้มีการวางแผนนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนส่วนพนักงานอบต. ชั้น ๓,๔,๕ ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารมีความสามารถประสบการณ์และระดับการศึกษาปริญญาตรีมีการบริหารงานอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบยึดหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีความชัดเจนและมีการวางแผนนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน^{๑๑๙}

อาจพล วงส์บุษราคัม ได้วิจัยเรื่อง"การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลัก ธรรมาภิบาล"พบว่าการบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลางเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กรมชลประทานต่อการบริหารงานด้านกฎหมายและที่ดินตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ สำหรับด้านอายุระดับการศึกษาสถานภาพตำแหน่งปัจจุบัน

^{๑๑๘} อารยา เดชภิมล, "ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี", วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖)

^{๑๑๙} มงคล รักษ์เลิศวงค์, "ทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่", วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗), หน้า ๘๙-๙๐.

ระยะเวลาในการทำงานและสังกัดที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านกฎหมายและที่ดินของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาลไม่ต่างกัน^{๒๐}

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพอที่จะสรุปได้ว่าประชาชนมีต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมต้องการให้ผู้บริหารออกพบปะคนในชุมชนและร่วมประชุมกับคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อรับทราบปัญหาข้อเสนอนะตลอดจนนำปัญหาที่ได้ไปแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของประชาชนต้องการให้ผู้บริหาร หรือผู้บังคับบัญชามีภาวะผู้นำเป็นธรรมเสมอภาควิสัยทัศน์กว้างมีส่วนร่วมในการทำงาน เห็นใจและเข้าใจยกย่องให้เกียรติลูกน้องซื่อสัตย์โปร่งใสและบริหารงานอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบยึดหลักธรรมาภิบาล

๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสราณียธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสราณียธรรมในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์ ผู้วิจัยจะได้นำมากล่าวพอสังเขปดังนี้

จรัส ปันธิ ได้วิจัยเรื่อง'วิเคราะห์การประยุกต์หลักสราณียธรรมในการบริหารงาน บุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่'ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ คนทั้งนั้นเริ่มตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าสู่องค์กรจนกระทั่งพ้นจากองค์กรไปซึ่งการบริหารงาน ยึดหลักระบบราชการโดยอาศัยกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่างๆมาเป็นพื้นฐานในการ บริหารงานบุคคลนอกจากนั้นยังเอาระบบคุณธรรมจริยธรรมและการบริหารแบบธรรมาภิบาล มาเป็นฐานในการดำเนินงานยังได้ยึดหลักแห่งสัจธรรมตามปณิธานและภาชิตประจำ มหาวิทยาลัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะสร้างบุคลากรทุกฝ่ายให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอยู่ ร่วมกันได้อย่างเป็นสุขมีความรักความเมตตาช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามัคคีในหมู่ คณะมีการเรียนรู้ฝึกฝนตนเองจนสามารถเป็นที่ยอมรับเคารพนับถือเป็นผู้ที่สามารถครองตน ครองคนและครองงานได้ซึ่งสอดคล้องกับหลักสราณียธรรม ๖ ประการของพระพุทธศาสนา กล่าวคือเป็นการแสดงความรักความเมตตาต่อกันสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้คำแนะนำ ชี้แนะในสิ่งที่ดีงามมีความหวังดีปรารถนาดีต่อกันให้ความอนุเคราะห์หรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีตามกฎแบบแผนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามตลอดถึงการมีความ คิดเห็นที่เกื้อกูลกันเป็นไปในทำนองเดียวกันเมื่อมีข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนก็นำมา ปรีกษาหารือกันตลอดเวลาโดยหลักสราณียธรรม ๖ ประการนั้น

^{๒๐} อัจพล วงศ์บุษราคัม, “การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารงานบุคคลได้เป็นอย่างดีในทุก
ระดับทั้งระดับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาตัวเองเพื่อร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาส่งผลให้การ
บริหารงานบุคคลของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประสบความสำเร็จและพัฒนามาโดยตลอด^{๑๒๑}

ประเสริฐ สิงหเสม ได้วิจัยเรื่อง"ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก

สาราณียธรรม:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอำเภอชะอวด จังหวัด
นครศรีธรรมราช"ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการนำหลัก สาราณียธรรมมา
บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาหลาย
ด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านประชากรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรวมพนักงาน ส่วนท้องถิ่นและ
ข้าราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอำเภอชะอวด จังหวัด
นครศรีธรรมราชมีข้อเสนอแนะว่าให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนา ด้าน
สาธารณูปโภคทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^{๑๒๒}

ศุภพงศ์ ทองศรีนุ่น ได้วิจัยเรื่อง"ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลัก สาราณีย
ธรรมของผู้ปกครองท้องถิ่น:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอชะอวดจังหวัดนครศรีธรรมราช"
ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอชะอวดมีความพึงพอใจต่อการ
ใช้หลักสาราณียธรรมของผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมี
ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครองท้องถิ่นดังนี้ ๑) จัดตลาดเพื่อส่งผลผลิตทางการเกษตรไปขายใน
ราคาที่ยุติธรรม ๒) จัดหาเงินทุนเพื่อการศึกษาแก่เยาวชนในท้องถิ่น ๓) อบรมสัมมนา
เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานของส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาจริยธรรม ๔) ให้ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นมี
ความจริงใจต่อการปฏิบัติงาน/แก้ไขปัญหา ๕) แต่งตั้งผู้อาวุโสที่มีความรู้ความสามารถใน
ท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม^{๑๒๓}

อ่ำ ทองนอก ได้วิจัยเรื่อง"ศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในหมู่บ้าน:
ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านนอกตำบลเกาะแก่อำเภอเชียรใหญ่จังหวัดนครศรีธรรมราช"
ผลการวิจัยพบว่าราษฎรใช้หลักสาราณียธรรมอยู่ในระดับมากด้านเมตตาทายกรรม(ทำดีต่อ
กัน)มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓.๗๗และด้านสาธารณโภคี(รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันกัน)ค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด๓.๓๙เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้ t-test ราษฎรต่างกันใช้หลักสาราณียธรรมโดยรวมไม่มี
ความแตกต่างกันทุกด้านด้านสถานภาพในครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวใช้หลัก สาราณีย
ธรรมไม่แตกต่างกันและเมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักสาราณียธรรมของราษฎรจำแนก ตามช่วง

^{๑๒๑} จรัส ปันธิ, "วิเคราะห์การประยุกต์หลักสาราณียธรรมในการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่",
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสนศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗)

^{๑๒๒} ประเสริฐ สิงหเสม, "ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม.:ศึกษาเฉพาะกรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช", สารนิพนธ์ ศาสตรศาสตร
มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙)

^{๑๒๓} ศุภพงศ์ ทองศรีนุ่น, "ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสาราณียธรรมของผู้ปกครองท้องถิ่น : ศึกษา
เฉพาะกรณีอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช", สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐)

อายุโดยใช้ F-test พบว่าความแตกต่างแต่ละช่วงอายุของราษฎรใช้หลักสาราณียธรรม ไม่แตกต่างกัน^{๑๒๔}

พระครูนนทวิวัฒน์ วินธโม (มีนุสรณ์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานเทศบาลตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลเมืองตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า เทศบาลตำบลปลายบางได้บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่ามีการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ๖ อยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลมีความเห็นแตกต่างกันตามเพศ และตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตามหลักสาราณียธรรม ๖ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ตามเพศ อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตามหลักสาราณียธรรม ๖ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ในด้านเมตตามโนกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารตามเมตตามโนกรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลปลายบางให้ความสำคัญในเรื่องของการตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกันในด้านทิวาสัมณัญญา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่ามีการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ๖ ด้านทิวาสัมณัญญา อยู่ในระดับปานกลางคือเจ้าหน้าที่พัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ^{๑๒๕}

ธีรกานต์ คงด้วง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เคียงข้อพิพาทในพระพุทธศาสนา พบว่า ในการสังเคราะห์หลักธรรมพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้กับการใกล้เคียงข้อพิพาทโดยเฉพาะในสังคมไทยนั้น เน้นหลักธรรมหมวดอคติ ๔ เพราะสังคมไทยขาดความสามัคคี ถือฝักฝ่าย มีอคติระแวงซึ่งกันและกัน หมวดพรหมวิหาร ๔ เพราะหลายฝ่ายขาดเมตริจิต ไม่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน หมวดวจีสัจจริต ๔ เพราะสังคมไทยใช้วจีสัจจริต ในการพูดเท็จ พูดคำหยาบ พูดส่อเสียด และพูดเพ้อเจ้อ เหลวไหล กันมากเพราะสังคมไทยวุ่นวายเพราะวจีสัจจริต ๔ จึงต้องแก้ไขด้วยวจีสัจจริต ๔ หรือหลักสาราณียธรรม ๖ ธรรมแห่งการระลึกถึงกันปฏิบัติ

^{๑๒๔} อ่ำ ทองนอก, “ศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านนา นอกตำบลเกาะเกด อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙)

^{๑๒๕} พระครูนนทวิวัฒน์ วินธโม (มีนุสรณ์) ,การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๓)

ดีต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง เพื่อให้สังคมสามัคคีปรองดอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชวนให้ระลึกถึงแต่ในทางที่ดี^{๑๒๖}

พระไพโรจน์ ญาณวิโร (ทองสวน) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาวัดในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสตามหลักสาราณียธรรม ๖ ด้านการปกครอง,ด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา,ด้านสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการ ศาสนศึกษาและด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าอาวาสบริหารกิจการยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขาดการพัฒนาในเรื่องการบริหาร ซึ่งเจ้าอาวาสส่วนใหญ่เป็น พระสังฆาธิการที่มีแนวคิดการบริหารแบบอัตตาธิปไตย ซึ่งสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงเป็นผลต่อการบริหารงานของเจ้าอาวาส^{๑๒๗}

น้ำทิพย์ พรพัฒนานิคม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาหลักสาราณียธรรมเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม เขตดุสิต กรุงเทพมหานครผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความหมายและความสำคัญของหลักสาราณียธรรมดีพอสมควร ในการศึกษาเรื่องการใช้หลักสาราณียธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตมัธยม นี้ผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยการตั้งคำถามเพื่อถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้หลักสาราณียธรรมทั้ง ๖ ประการตามลำดับที่ละข้อโดยได้แบ่งขอบเขตในการใช้ออกเป็น ๕ ระดับได้แก่ ๑) ต่อตนเอง ๒) ต่อเพื่อน ๓) ต่อบิดา มารดา ๔) ต่อคุณครู และ ๕) ต่อสังคม ได้ผลการศึกษาดังนี้ ในด้านที่เกี่ยวกับตนเองนักเรียนมีเมตตาจักรกรรม เมตตาโมกกรรมสาธารณโภคิตา และทิวฐีสามัญญตาดี แต่ควรปรับปรุงเมตตากายกรรม และศีลสามัญญตา ในด้านความสัมพันธ์ต่อเพื่อนนักเรียนมีเมตตากายกรรม เมตตาจักรกรรม สาธารณโภคิตา ทิวฐีสามัญญตาดีแต่ควรปรับปรุงเมตตาโมกกรรม และศีลสามัญญตา ในด้านความสัมพันธ์ต่อบิดา มารดานักเรียนมีเมตตากายกรรม เมตตาโมกกรรม เมตตาจักรกรรม สาธารณโภคิตา ศีลสามัญญตา และทิวฐีสามัญญตาดี ในด้านความสัมพันธ์ต่อคุณครูนักเรียนมีเมตตากายกรรม เมตตาโมกกรรม สาธารณโภคิตาดี แต่ควรปรับปรุงเมตตาจักรกรรม ศีลสามัญญตา และทิวฐีสามัญญตา ในด้านความสัมพันธ์ต่อสังคมนักเรียนมีเมตตาจักรกรรม เมตตาโมกกรรม สาธารณโภคิตา ศีลสามัญญตาทิวฐีสามัญญตาดี แต่ควรปรับปรุงเมตตากายกรรม ปัญหาในเรื่องมนุษยสัมพันธ์พบว่านักเรียนควรปรับปรุงเมตตากายกรรม และศีลสามัญญตาต่อตนเอง เมตตาโมกกรรม และศีลสามัญญตาต่อเพื่อนเมตตาจักรกรรม ศีลสามัญญตา และทิวฐีสามัญญตาต่อคุณครู สาเหตุหลักของปัญหามนุษย์สัมพันธ์เกิดมาจาก ๒ ลักษณะ คือ ก) เกิดจากปัจจัยภายในตัวนักเรียนเอง และ ข) เกิดจากปัจจัยด้าน

^{๑๒๖} ธีรภานต์ คงด้วง ,การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เกลี่ยขื่อพิพาทในพระพุทธศาสนา ,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๒)

^{๑๒๗} พระไพโรจน์ ญาณวิโร (ทองสวน) ,การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาวัดในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๔)

สภาพแวดล้อมกระบวนการที่ใช้หลักสารนิยธรรมเพื่อการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม มีอยู่ ๒ รูปแบบประกอบด้วย ๑) กระบวนการใช้หลักสารนิยธรรมแบบไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และ ๒) กระบวนการใช้หลักสารนิยธรรมแบบย้อนไตรสิกขา (ปัญญา สมาธิ ศีล) ผลลัพธ์ของการใช้หลักสารนิยธรรมเพื่อการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม มี ๖ ประการได้แก่ ๑) ทำให้เป็นที่รัก ๒) ทำให้เป็นที่เคารพ ๓) ทำให้เกิดความสงเคราะห์กัน ๔) ทำให้ไม่วิวาทกัน ๕) ทำให้เกิดความสามัคคีกัน และ ๖) ทำให้เกิดความเป็นอันเดียวกัน^{๑๒๘}

อาจารย์รัตน์ เลิศไพบรอต ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสารนิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะตามหลักสารนิยธรรมอยู่ในระดับมาก ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากรมีการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูนนทวิรุวัฒน์ วิโรจน์โม (มีนุสรณ์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสารนิยธรรม ๖ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” พบว่า เทศบาลตำบลปลายบางได้บริหารงานตามหลักสารนิยธรรมทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า มีการบริหารงานตามหลักสารนิยธรรม ๖ อยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสารนิยธรรม ๖ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามเพศ และอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสารนิยธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๒๙}

พระมหาเอกมริ ตปญฺโ (คงตางาม) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารนิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สารนิยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สามารถบริหารงานตามหลักสารนิยธรรมได้ครบทุกด้าน การบริหารงานยังขาดตกบกพร่องในเรื่องเหล่านี้ ควรจะต้องได้รับการพัฒนาอีกมาก การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลจะแสดงออกมาในรูปของผลงาน เพราะว่า ผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถทางการบริหาร และเมื่อนาหลักสารนิยธรรมมาบริหารงานใน

^{๑๒๘} น้าทิพย์ พรพัฒนานิคม ,การศึกษาหลักสารนิยธรรมเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๔)

^{๑๒๙} อาจารย์รัตน์ เลิศไพบรอต,ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสารนิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์ ,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๔)

องค์การบริหารส่วนตำบลมากเพียงไร ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชนให้ได้รับความสุขอย่างถ้วนหน้า แต่ตรงกันข้ามหากการบริหารงานของ อบต. ในแต่ละตำบลบกพร่อง ย่อมเกิดความเสียหายต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกันวิจัยของ จรัส ปันธิ ๑ ได้วิจัยเรื่อง วิเคราะห์การประยุกต์หลักสภาราณียธรรมในการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การนาหลักสภาราณียธรรม ๖ ประการของพระพุทธศาสนา ได้แก่ การแสดงความรัก ความเมตตาต่อกัน สนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้คำแนะนำ ชี้แนะในสิ่งที่ดีงาม มีความหวังดี พิจารณาดีต่อกัน ให้ความอนุเคราะห์หรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีตามกฎ แบบแผน วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ตลอดจนการมีความคิดเห็นที่เกื้อกูลกัน เป็นไปในทานองเดียวกัน เมื่อมีข้อสงสัย หรือความไม่ชัดเจนก็นามาปรึกษาหารือกันตลอดเวลา โดยหลักสภาราณียธรรม ๖ ประการนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารงานบุคคลได้เป็นอย่างดีในทุกระดับ ทั้งระดับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาตัวเอง เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จและพัฒนาไปโดยตลอด^{๑๓๐}

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสภาราณียธรรมพอที่จะสรุปได้ว่ากรนาเอาหลัก สภาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้แก่การแสดงความรักความเมตตาต่อกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้คำแนะนำชี้แนะในสิ่งที่ดีงามมีความปรารถนาดีต่อกันหรือช่วยเหลือแบ่งปันกันยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีตามกฎแบบแผนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามเมื่อมีข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนก็นามาปรึกษาหารือกันตลอดเวลาโดยรวมออกมาในระดับที่ดีแต่ก็มีข้อเสนอแนะให้มีการอบรมจริยธรรมแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

๒.๕.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยจะได้นำมากล่าวพอสังเขปดังนี้

ประทุมพร พลายเมือง ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี" ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มารับบริการที่เทศบาลนครอุบลราชธานีมีความพึงพอใจในการให้บริการทะเบียนราษฎรด้านการศึกษา ด้านการคลังด้านสำนักงานการช่างด้านประชาสัมพันธ์ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางการศึกษาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานีตามตัวแปรต้นคือเพศอายุการศึกษาอาชีพรายได้และสถานภาพ

^{๑๓๐} พระมหาเอกมริ ตปณโ (คงตางาม) ,ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ มหามบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๓)

สมรสพบว่าตัวแปรต้นที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือระดับการศึกษาอาชีพรายได้ส่วนตัวแปรต้นที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานีคือเพศอายุสถานภาพสมรสและจากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มารับบริการกับเทศบาลนครอุบลราชธานีประชาชนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความประทับใจของประชาชนที่มารับบริการกับเทศบาลนครอุบลคือการให้บริการเป็นกันเองรวดเร็วถูกต้องโปร่งใสการพัฒนาบ้านเมืองได้น่าอยู่มีความสะอาดเรียบร้อยสิ่งที่เทศบาลนครอุบลราชธานีควรปรับปรุงเพิ่มเติมคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการบริการในช่วงพักเที่ยงการเก็บขยะในเขตเทศบาลให้เก็บทุกวันสำหรับปัญหาที่สำคัญคือเทศบาลเก็บภาษีสูงเกินไปและมีข้อเสนอแนะอื่นๆอีกหลายประเด็นเป็นต้นว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระบบตรวจสอบระบบราชการจัดให้มีเสียงตามสายและให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องวิธีการทิ้งขยะให้มากขึ้นปัญหาที่เกี่ยวกับเทศบาลนครอุบลราชธานีที่ควรมีการดำเนินการวิจัยต่อไปคือการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานทุกด้านของเทศบาลนครอุบลราชธานี^{๑๓๑}

ทรงกรด ไกรกังวาร ได้วิจัยเรื่อง"ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุขอำเภวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี"ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาหลายด้านพบว่ามี ความพึงพอใจด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการสูงสุดรองลงมาได้แก่ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ด้านสถานที่ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์และพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ด้านระบบการให้บริการสาธารณะ

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่เพศอาชีพระดับการศึกษารายได้และความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจัยที่ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่อายุและการดำรงตำแหน่งทางสังคม

๓. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านระบบการให้บริการสาธารณะโดยเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลขยายเขตประปาเพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะและปรับปรุงท่อระบายน้ำเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมถนนรองลงมาเป็นข้อเสนอแนะด้านสถานที่ให้บริการซึ่งเห็นว่าสถานที่ทำการ

^{๑๓๑} ประทุมพร พลายเมือง, "การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาสังคมเพื่อการพัฒนา :สถาบัน ราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๔๖)

ปัจจุบันคับแคบด้านการประชาสัมพันธ์เสนอว่าควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและด้านการบริการเจ้าหน้าที่เสนอว่าควรมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำขั้นตอนการรับบริการ^{๑๓๒}

จารุพรรค์ สุตาวงค์ ได้วิจัยเรื่อง"บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี"ผลวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการพัฒนาชนบทมากในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครองด้านสังคมและวัฒนธรรมและมีบทบาทน้อยในด้านเศรษฐกิจพบว่าสถานภาพการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท^{๑๓๓}

มานพ ฉวีรักษ์ ได้ วิจัยเรื่อง"กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี:องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีโคกอำเภอวาริน"ราราบ จังหวัดอุบลราชธานี"ผลวิจัยพบว่า

๑. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและไม่มีส่วนร่วมในการสร้างการมีส่วนร่วมตามแผนพัฒนาตำบล

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำเอากลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๓๔}

นวพร แสงหนุ่ม ได้วิจัยเรื่อง"ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ผลวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงใหม่มีดังต่อไปนี้คือด้านโครงสร้างระบบงานบรรยากาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและความสามารถทางการบริหารงานทางด้านระดับของประสิทธิผลการดำเนินงานพบว่าประสิทธิผลการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในเกณฑ์สูงปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าบรรยากาศในองค์การบริหารส่วนตำบลพบปัญหาด้านขวัญและกำลังใจของประชากรและความไม่โปร่งใสในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านความสามารถในการบริหารพบปัญหาด้านเป้าหมายในการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนการจัดหาและการใช้งบประมาณยังไม่สามารถจัดเก็บ

^{๑๓๒} ทรงกรด ไกรกั้วาร, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๐)

^{๑๓๓} จารุพรรค์ สุตาวงค์, “บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”, *ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙)

^{๑๓๔} มานพ ฉวีรักษ์, “กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีโคก อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยสารคาม, ๒๕๔๖)

งบประมาณได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และอำนาจการตัดสินใจยังขาดหลักเกณฑ์และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ดีพอ^{๑๓๕}

ภิรมณ์ ขุนมธุรส ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาตำบลในการพัฒนา ชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอตาลชุมจังหวัดอุบลราชธานี" ผลวิจัยพบว่าสมาชิกสภาตำบล ในอำเภอตาลชุมมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหามากที่สุดรองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและวางแผนสำหรับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทคือรายได้ความคิดต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทการได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทคืออายุระดับการศึกษาจำนวนสมาชิกในครอบครัวการได้รับการฝึกอบรม^{๑๓๖}

รพีส์ แสงผ่อง ได้วิจัยเรื่อง "กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี" ผลการวิจัยพบว่า

๑) กรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี และมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากโดยมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความคุ้มค่าสำหรับค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุด คือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความรับผิดชอบ

๒) กรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศอายุสถานภาพสมรสระดับการศึกษาอาชีพและรายได้แตกต่างกันมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓) กรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีที่มีตำแหน่งของกรมการบริหารและสมาชิกสภาจำนวนครั้งที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ^{๑๓๗}

^{๑๓๕} นวพร แสงหนุ่ม, "ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่", *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖), หน้า ๑๐๕-๑๑๐.

^{๑๓๖} ภิรมณ์ ขุนมธุรส, "การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาตำบลในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี", *ภาคานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐)

^{๑๓๗} รพีส์ แสงผ่อง, "กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี", *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๔๗), หน้า ๕.

วีระชัย คำล้วน ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดมจังหวัดอุบลราชธานี" ผลวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านร่วมตัดสินใจมากที่สุดรองลงมาคือการร่วมประชุมและการร่วมประเมินผลและน้อยที่สุดคือการร่วมดำเนินงานปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่รายได้ตำแหน่งงานในองค์การบริหารส่วนตำบลการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองสังคมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่อายุสถานภาพการสมรส การศึกษาอาชีพประเภทการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองการฝึกอบรมและระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง^{๑๓๘}

สำรอง บาเพ็ญ ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอขุนหาญจังหวัดศรีสะเกษ" ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นคืออายุระดับการศึกษาระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นคือสถานภาพการสมรสอาชีพรายได้^{๑๓๙}

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการใช้หลักธรรมในทาง พระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานช่วยให้งานประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับดี เพราะประชาชนในประเทศส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาจึงมีความผูกพันกับชีวิตของคน ไทยเป็นอย่างมากคุณธรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาก็ได้ฝังรากลึกในจิตใจของคน ไทยมา ช้านานผู้วิจัยได้นำหลักสาราณียธรรมซึ่งเป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง กัน เป็นหลักธรรมในการเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นอันจะนำมาซึ่ง ความสุขความเจริญของคนในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วน ตำบล เป็นเครื่องมือและเป็นกรอบแนวทางในการวิจัยเพื่อการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพและนำ ผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

^{๑๓๘} วีระชัย คำล้วน, "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี", *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๐)

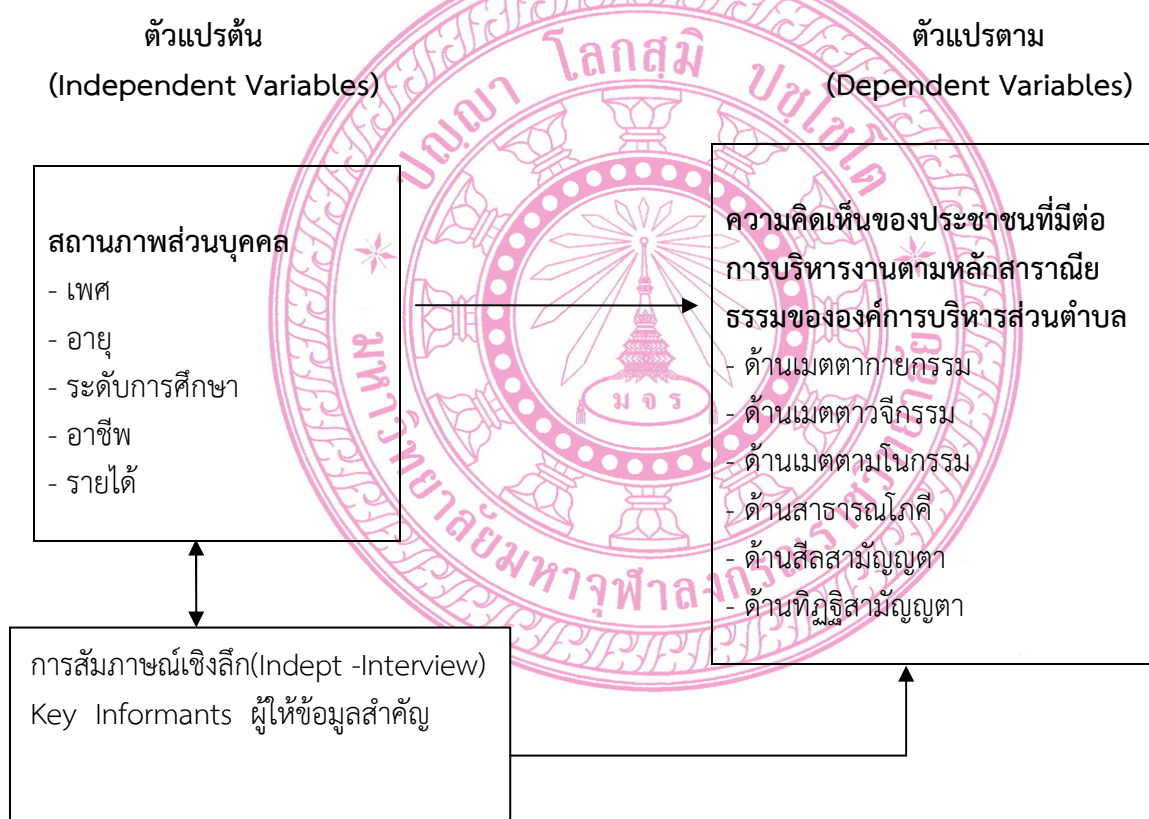
^{๑๓๙} สำรอง บาเพ็ญ, "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล :ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ", *ภาคนิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะ พัฒนาสังคม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๘)

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

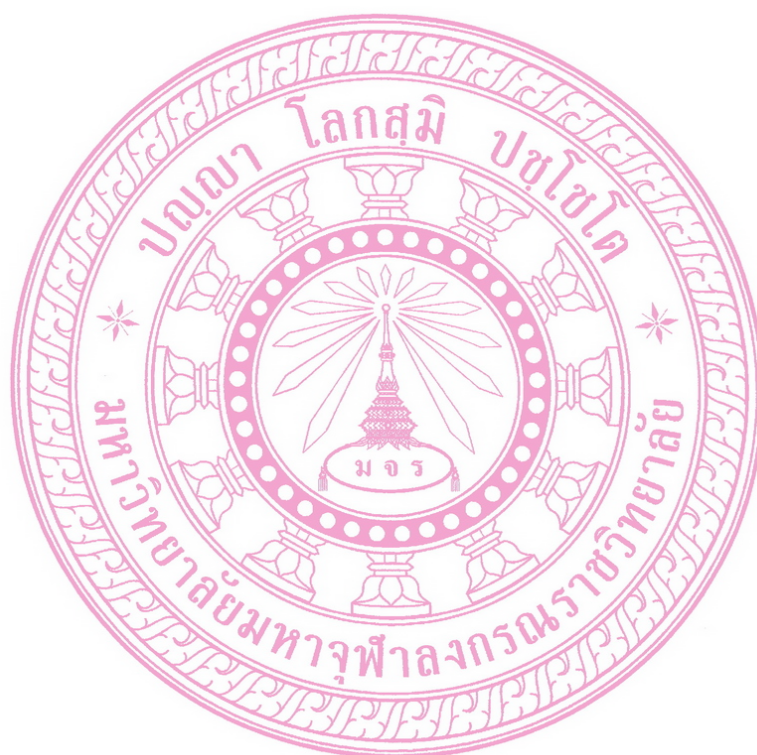
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของประชาชน ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เมตตาทายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฏฐีสามัญญตา

แผนภาพที่ ๒.๔ : กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๐ คน นอกนั้นได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จำนวน ๔ ท่าน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น ๕ ตอนดังนี้

๔.๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการนำหลักสราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์”

๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนทั่วไป ใน เขตอำเภอแม่วงก์ และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของประชาชนทั่วไป จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๔๐๐ คน เป็นกลุ่มศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์สถานภาพโดยแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละได้ผลรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=๔๐๐)	จำนวน (n=๔๐๐)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๔๙	๓๗.๓
หญิง	๒๕๑	๖๒.๘
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๑๘-๓๐ ปี	๑๓๒	๓๓.๓
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๕๒	๓๘.๐
๔๑ - ๕๐ ปี	๗๖	๑๙.๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๕๐	๑๐.๐
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๓. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา/หรือต่ำกว่า	๑๑๔	๒๘.๕
มัธยมศึกษา	๑๗๕	๔๓.๘
อนุปริญญา	๕๕	๑๓.๕
ปริญญาตรี	๕๗	๑๑.๘
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๐	๒.๕
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๔. อาชีพ		
ข้าราชการ	๔๙	๑๒.๓
ธุรกิจส่วนตัว	๓๔	๘.๕
ค้าขาย	๔๘	๑๒.๐
เกษตรกร	๑๙๕	๔๗.๐
รับจ้าง	๗๔	๑๘.๕
อื่นๆ.....	๗	๑.๘
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๕. รายได้		
ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท	๔๗	๑๑.๘
๓,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท	๑๕๙	๓๙.๘
๖,๐๐๑ - ๙,๐๐๐ บาท	๑๒๑	๓๐.๓
๙,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๗๓	๑๘.๓
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘ ที่มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘ ระดับการศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐ มีรายได้อยู่ระหว่าง ๓,๐๐๑-๖,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘ รองลงมา มีรายได้ระหว่าง ๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๑.เมตตากายกรรม	๓.๕๔๓๕	๖๑๑๔๓	มาก
๒. เมตตาวจีกรรม	๓.๕๑๘๕	๖๔๕๕๒	มาก
๓.เมตตามโนกรรม	๓.๕๔๗๕	๗๑๖๒๖	มาก
๔. สาราณโภคี	๓.๔๖๙๕	๖๗๑๒๖	ปานกลาง
๕. สีสสามัญญตา	๓.๔๘๒๐	๖๗๔๙๙	ปานกลาง
๖. ทิฏฐีสสามัญญตา	๓.๕๓๑๕	๖๕๒๑๓	มาก
ภาพรวมทั้งหมด	๓.๕๑๕๔	๕๗๖๐๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ภาพรวมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาตามรายด้านก็พบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านเมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม และด้านทิฏฐีสสามัญญตา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านสาราณโภคี และด้านสีสสามัญญตา

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตากายกรรม

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๑.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันท้วงที่	๓.๔๘	.๗๔๙	ปานกลาง
๒.	อบต.ของท่านมีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	๓.๔๙	.๗๘๕	ปานกลาง
๓.	อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ	๓.๖๑	.๗๕๔	มาก
๔.	อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ	๓.๖๕	.๘๐๖	มาก
๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	๓.๕๐	๑.๒๖๘	มาก
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๕๔	.๖๑๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตากายกรรม พบว่า ในภาพรวมด้านเมตตากายกรรม ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้รวมทั้งด้านข้อ ๓ อบต.ของท่านปฏิบัติปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ และข้อ ๔ อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ ส่วนข้อ ๑ อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันท้วงที่ และข้อ ๒ อบต.ของท่านมีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตาวชิกรรม

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๖.	อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์อันดีเยี่ยมเยี่ยม แจ่มใสมีความเป็นกันเอง	๓.๖๔	.๗๙๕	มาก
๗.	อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทาว่าร้ายหรือพูดยุยงให้เกิดการทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	๓.๔๓	.๙๐๙	ปานกลาง
๘.	อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่เสแสร้ง	๓.๔๔	.๘๑๗	ปานกลาง
๙.	อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๓.๕๗	.๘๙๙	มาก
๑๐	อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้	๓.๕๒	.๘๐๔	มาก
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๕๒	.๖๔๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าในภาพรวมด้านเมตตาวชิกรรม ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านเมตตาวชิกรรม อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ข้อ ๖ อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์อันดีเยี่ยมเยี่ยม แจ่มใสมีความเป็นกันเอง ข้อ ๙ อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และข้อ ๑๐ อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้ ความคิดเห็นของประชาชนในหัวข้อต่างๆที่ระบุไว้ข้างต้นก็อยู่ในระดับมาก มีอยู่เพียง ๒ ข้อ คือ ข้อ ๗ อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทาว่าร้ายหรือพูดยุยงให้เกิดการทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน และ ข้อ ๘ อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเมตตามโนกรรม

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๑๑.	อบต.ของท่านเสียสละเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วน ตนอุทิศตนเพื่อ งาน	๓.๕๕	.๘๕๔	ปานกลาง
๑๒.	อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชน ใน ชุมชน	๓.๕๕	.๘๓๙	ปานกลาง
๑๓.	อบต.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชาเป็น ต้น	๓.๖๔	.๘๙๔	มาก
๑๔.	อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชนให้ ห่างไกลยา เสพติด	๓.๖๑	.๘๐๑	มาก
๑๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ตลอด ชีวิตและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆใน สังคม	๓.๖๐	.๘๗๑	มาก
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๕๔	.๗๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าโดยภาพรวมทางด้านเมตตามโนกรรม ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ ๑๓ อบต.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา เช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชาเป็นต้น ข้อ ๑๔ อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด และข้อ ๑๕ อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม ก็อยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อ ๑๑ อบต.ของท่านเสียสละเอื้อเพื่อเพื่อแผ่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศตนเพื่อ งาน ข้อ ๑๒ อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาธารณีธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสาธารณีโกคี

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาธารณีธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๑๖.	อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	๓.๔๗	.๘๓๔	ปานกลาง
๑๗.	อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	๓.๕๒	.๗๘๘	มาก
๑๘.	อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชน	๓.๓๙	.๘๓๐	ปานกลาง
๑๙.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	๓.๔๙	.๘๒๙	ปานกลาง
๒๐	อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	๓.๔๘	.๗๙๗	ปานกลาง
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๔๗	.๖๗๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ ด้านสาธารณีโกคี พบว่าในภาพรวมความคิดเห็นของประชาชนในด้านนี้อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่ามีอยู่เพียงข้อเดียวที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือข้อ ๑๗ อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง นอกจากนั้น ข้อ ๑๖ อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง ข้อ ๑๘ อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและ การเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ข้อ ๑๙ อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และ ข้อ ๒๐ อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานทางด้านสาธารณีโกคี อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสี่ลสามัญญตา

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		X	(S.D.)	แปลผล
๒๑.	อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียมกัน	๓.๔๖	.๘๐๙	ปานกลาง
๒๒.	อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	๓.๔๗	.๘๓๗	ปานกลาง
๒๓.	อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน	๓.๕๒	.๘๒๕	มาก
๒๔.	อบต.ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้	๓.๔๕	.๘๙๗	ปานกลาง
๒๕.	อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความถูกต้องไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีที่ดีงาม	๓.๕๑	.๗๕๙	มาก
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๔๘	.๖๗๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ โดยภาพรวมด้านสี่ลสามัญญตา ประชาชนมีความคิดต่อการบริหารงานตามหลักด้านนี้ อยู่ในระดับ ปานกลางและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในข้อ ๒๓ อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน ข้อ ๒๕ อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความถูกต้องไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีที่ดีงาม ส่วนข้ออื่น ๆ ที่เหลือคือข้อ ๒๑ อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียมกัน ข้อ ๒๒ อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ และข้อ ๒๔ อบต.ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสธารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านทฤษฎีสამัญญาตา

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสธารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับประสิทธิภาพ (n = ๔๐๐)		
		\bar{X}	(S.D.)	แปลผล
๒๖.	อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เห็นแตกต่าง กันและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง กันได้	๓.๕๓	.๗๒๕	มาก
๒๗.	อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการบริหารงานของ อบต.	๓.๕๕	.๘๓๐	มาก
๒๘.	ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต.ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและ ความต้องการ	๓.๖๑	.๘๔๓	มาก
๒๙.	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ในทิศทางเดียวกัน	๓.๕๑	.๗๙๘	มาก
๓๐.	ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การพัฒนา และแก้ไขปัญหาอย่าง เร่งด่วน	๓.๔๗	.๘๓๔	ปานกลาง
ภาพรวมทั้งหมด		๓.๕๓	.๖๕๒	มาก

ตารางที่ ๔.๘ ในภาพรวมของด้านทฤษฎีสამัญญาตา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านนี้ อยู่ในระดับ มาก มีอยู่เพียงข้อเดียวที่ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสธารณียธรรม ด้านทฤษฎีสამัญญาตา อยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อ ๓๐ ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การพัฒนา และแก้ไขปัญหาอย่าง เร่งด่วน ($\bar{X} = ๓.๔๗$) นอกนั้นทุกข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๙ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๑.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันท่วงที	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๖ ๓.๔๒	.๗๕๖ .๗๔๑	๑.๘๓๒	.๐๖๘
๒.	อบต.ของท่านมีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๔ ๓.๕๒	.๘๑๖ .๗๖๖	-๑.๐๐๖	.๓๑๕
๓.	อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๖๐ ๓.๖๒	.๗๕๓ .๗๕๖	-.๓๑๐	.๗๕๗
๔.	อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแลพัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๖๖ ๓.๖๔	.๗๗๘ .๘๒๔	.๑๙๕	.๘๔๕
๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๖ ๓.๕๒	.๘๐๖ ๑.๔๕๗	-.๔๖๙	.๖๔๐
รวมทั้งหมด		ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๔ ๓.๕๔	.๖๐๘ .๖๑๕	-.๐๓๑	.๙๗๖

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าในภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ ด้านเมตตากายกรรมพบว่าค่า t ที่เท่ากับ -๐.๓๑ ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ $.๐๕$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่าทุกข้อในด้านเมตตากายกรรม พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.๐๕$ หมายความว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านเมตตากายกรรมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $.๐๕$

ตารางที่ ๔.๑๐ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
 (ด้านเมตตาวชิกรรม)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๖.	อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์ อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยม แจ่มใสมี ความเป็นกันเอง	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๘ ๓.๖๘	.๘๐๖ .๗๘๗	-๑.๑๓๗	๐.๒๕๖
๗.	อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทา ว่าร้ายหรือพูด ยุยงให้เกิด การทะเลาะเกิดความแตกแยกกัน ในชุมชน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๓๔ ๓.๔๘	.๙๑๔ .๙๐๕	-๑.๔๘๘	๐.๑๓๗
๘.	อบต.ของท่านพูดด้วยความ จริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๓๕ ๓.๔๙	.๘๒๑ .๘๒๑	-๑.๖๒๖	๐.๑๐๕
๙.	อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๒ ๓.๕๙	.๘๔๓ .๙๓๑	-๐.๗๕๔	๐.๔๕๑
๑๐.	อบต.ของท่านรับฟังคำ วิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำ ปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่าง ๆ ได้	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๔ ๓.๕๖	.๗๙๕ .๘๐๙	-๑.๔๓๑	๐.๑๕๓
รวมทั้งหมด		ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๕ ๓.๕๖	.๖๐๑ .๖๕๘	-๑.๖๗๙	๐.๐๙๔

จากตารางที่ ๔.๑๐ เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักเมตตาวชิกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นว่าค่า ที่ เท่ากับ -๑.๖๗๙ sig ๐.๐๙๔
 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ในความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
 ตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตาวชิกรรม) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านเมตตา
 วชิกรรม ก็พบว่าไม่มีความแตกต่างของความคิดเห็นที่ระดับนัยสำคัญที่.๐๕ ในทุกข้อของด้าน
 นี้

ตารางที่ ๔.๑๑ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านเมตตาม
 โนกรรม)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๑๑.	อบต.ของท่านเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ ส่วนตนอุทิศตนเพื่อ งาน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๓ ๓.๔๖	.๗๙๙ .๘๘๖	-.๓๖๙	.๗๑๒
๑๒.	อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุข ทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๘ ๓.๔๔	.๘๑๐ .๘๕๗	-.๔๔๐	.๖๖๐
๑๓.	อบต.ของท่านส่งเสริมกิจกรรม วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา เช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชาเป็น ต้น	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๖๔ ๓.๖๓	.๘๕๕ .๙๑๘	-.๑๖๐	.๘๗๓
๑๔.	อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่ เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๖๐ ๓.๖๑	.๙๕๘ .๘๖๗	-.๑๓๑	.๘๙๖
๑๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและ การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆใน สังคม	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๖๒ ๓.๕๘	.๘๕๑ .๘๘๓	.๓๙๗	.๖๙๒
รวมทั้งหมด		ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๕ ๓.๕๔	.๖๙๒ .๗๓๒	.๑๑๙	.๙๐๖

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน
 ตามหลักเมตตามโนกรรมพบว่าค่า $t = .๑๑๙$ ค่า $sig = .๙๐๖$ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่าง
 กันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านเมตตามโนกรรมพบว่าเพศ
 หญิงและเพศชายมีความเห็นต่อการบริหารงานตามด้านเมตตามโนกรรมไม่แตกต่างกันทุก
 ข้อที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๒ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านสาธารณ
 โภคี)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๑๖.	อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการ คมนาคมภายในชุมชน อย่าง ต่อเนื่อง	ชาย	๑๔๙	๓.๔๘	.๘๕๙	.๑๙๘	.๘๔๓
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๗	.๘๒๑		
๑๗.	อบต.ของท่านดูแลป้องกัน ช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณ ภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	ชาย	๑๔๙	๓.๕๖	.๗๙๑	.๘๐๖	.๔๒๐
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๐	.๗๘๗		
๑๘.	อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการ อุปโภคบริโภคและ การเกษตร เพียงพอกับความต้องการของ ประชาชน	ชาย	๑๔๙	๓.๓๓	.๗๘๔	-๑.๐๘๙	.๒๗๗
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๒	.๘๕๖		
๑๙.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและ ให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่าง เหมาะสมและเพียงพอ	ชาย	๑๔๙	๓.๔๙	.๗๕๙	-.๐๐๑	.๙๙๙
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๙	.๘๖๙		
๒๐	อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็น หลัก	ชาย	๑๔๙	๓.๔๗	.๘๒๗	-.๑๐๐	.๙๒๐
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๘	.๗๘๑		
รวมทั้งหมด		ชาย	๑๔๙	๓.๔๗	.๖๔๖	-.๐๕๕	.๙๕๖
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๗	.๖๘๗		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าในภาพรวมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อ
 การบริหารงานของด้านสาธารณโภคีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 ในด้านสาธารณโภคีก็พบเช่นเดียวกันว่าทุกข้อคำถามในด้านนี้ ค่า t ที่คำนวณได้ทุกข้อไม่มี
 ความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๓ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์(ด้านสี่สามัญตา)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๒๑.	อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือ ข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่า เทียมกัน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๔ ๓.๔๗	.๗๘๓ .๘๒๘	-๑.๔๐๔	.๖๘๖
๒๒.	อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการประชาชนอย่าง เสมอ ภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจาก อคติ	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๓ ๓.๕๐	.๘๔๘ .๘๓๑	-๑.๗๙๐	.๔๓๐
๒๓.	อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและ เสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลง อำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ ประชาชน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๔ ๓.๕๗	.๘๒๕ .๘๒๓	-๑.๕๖๗	.๑๑๘
๒๔.	อบต.ของท่านบริหารงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่ โปร่งใสตรวจสอบได้	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๓๗ ๓.๔๙	.๙๕๔ .๘๖๐	-๑.๓๔๘	.๑๗๘
๒๕.	อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรม และศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความ ถูกต้องไม่ประพฤติดิจจารีต ประเพณีที่ดั่งงาม	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๑ ๓.๕๑	.๗๐๓ .๗๙๒	-๑.๐๔๙	.๙๖๑
รวมทั้งหมด		ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๔ ๓.๕๑	.๖๖๘ .๖๗๙	-๑.๐๔๕	.๒๙๗

จากตารางที่ ๔.๑๓ เมื่อมองในภาพรวมของการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสี่
 สามัญตา) พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีค่า $t = -๑.๐๔๕$ ค่า $sig = .๒๙๗$ ค่า t ไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ $.๐๕$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ ก็พบเช่นเดียวกันว่าไม่มี
 ความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ $.๐๕$ จึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติ
 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๔ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (ด้านทฤษฎี
 สามัญญตา)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๒๖.	อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นที่เห็นแตกต่าง กันและ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ได้	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๗ ๓.๕๗	.๗๕๘ .๘๐๗	-๑.๓๓๔	.๑๘๓
๒๗.	อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการ บริหารงานของ อบต.	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๒ ๓.๕๖	.๙๒๐ .๗๗๔	-.๓๙๙	.๖๙๐
๒๘.	ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วน ร่วมเสนอปัญหาและ ความต้องการ	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๔ ๓.๖๔	.๙๐๔ .๘๐๔	-๑.๑๒๒	.๒๖๒
๒๙.	ผู้บ ริ หาร และ เจ้ า หั น้ า ที่ ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ในทิศทางเดียวกัน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๐ ๓.๕๑	.๗๘๕ .๘๐๗	-.๐๓๒	.๙๗๕
๓๐.	ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความ เดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับ การตอบรับไปสู่การพัฒนาและ แก้ไขปัญหอย่าง เร่งด่วน	ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๔๕ ๓.๔๘	.๘๗๓ .๘๑๒	-.๓๗๕	.๗๐๘
รวมทั้งหมด		ชาย หญิง	๑๔๙ ๒๕๑	๓.๕๐ ๓.๕๕	.๖๙๑ .๖๒๗	-.๗๙๒	.๔๒๙

จากตารางที่ ๔.๑๔ ในภาพรวมพบว่าค่า $t = -.๗๙๒$ sig = .๔๒๙ ค่า t ไม่มีความแตกต่างที่
 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ในการบริหารงานตามหลักทฤษฎีสามัญญตา เมื่อจำแนกตาม
 เพศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าทุกข้อในด้านทฤษฎีสามัญญตาไม่มีความแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .๐๕ จึงต้องปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ ๔.๑๕ การแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ (รวม)

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพศ	N (n=๔๐๐)	\bar{X}	S.D.	t	sig
๑.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านเมตตาทายกรรม	ชาย	๑๔๙	๓.๕๔	.๖๐๘	-.๐๓๑	.๗๙๖
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๔	.๖๑๕		
๒.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านเมตตาวิจิตรกรรม	ชาย	๑๔๙	๓.๔๕	.๖๒๑	-๑.๖๗๙	.๐๙๔
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๖	.๖๕๘		
๓.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านเมตตาโมกกรรม	ชาย	๑๔๙	๓.๕๕	.๖๙๒	.๑๑๙	.๙๐๖
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๔	.๗๓๑		
๔.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านสาธารณโภคี	ชาย	๑๔๙	๓.๔๗	.๖๔๖	-.๐๕๕	.๙๕๖
		หญิง	๒๕๑	๓.๔๗	.๖๘๗		
๕.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านศีลสามัญญตา	ชาย	๑๔๙	๓.๔๔	.๖๖๘	-๑.๐๔๕	.๒๙๗
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๑	.๖๗๙		
๖.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทิฐีสมาญญตา	ชาย	๑๔๙	๓.๕๐	.๖๙๑	-.๗๙๒	.๔๒๙
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๕	.๖๒๙		
รวมทั้งหมด		ชาย	๑๔๙	๓.๔๙	.๕๗๒	-.๖๕๗	.๕๑๑
		หญิง	๒๕๑	๓.๕๓	.๕๗๘		

ตามตารางที่ ๔.๑๕ เป็นภาพรวมทั้งหมด (Grand total) พบว่า ค่า $t = -.๖๕๗$ $sig = .๕๑๑$
 ไม่มีนัยสำคัญที่ .๐๕ ในความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณีย
 ธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการบริหารตามหลัก

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมรวม จำแนกตามอายุ (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตากายกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๔๐	๓	.๓๔๗	.๙๒๗	.๔๒๘
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๑๒๓	๓๙๖	.๓๗๔		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			
๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาวจีกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๗๙	๓	.๓๙๓	.๙๔๓	.๔๒๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๕.๐๘๔	๓๙๖	.๔๑๗		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			
๓. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตามโนกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๕๖	๓	.๕๑๙	๑.๐๑๑	.๓๘๘
	ภายในกลุ่ม	๒๐๓.๑๔๒	๓๙๖	.๕๑๓		
	รวม	๒๐๔.๖๙๗	๓๙๙			
๔. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้านสา ธารณโภคี	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๓๓	๓	.๖๔๔	๑.๔๓๕	.๒๓๒
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๘๕๕	๓๙๖	.๔๔๙		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			
๕. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน ศีลสามัญญา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๔๙	๓	.๙๕๐	๒.๑๐๑	.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๘.๙๔๒	๓๙๖	.๔๕๒		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			
๖. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทิวาสัญญา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๒๑	๓	.๔๗๔	๑.๑๑๕	.๓๔๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๒๖๒	๓๙๖	.๔๒๕		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๘๔	๓	.๕๖๑	๑.๓๙๔	.๒๔๔
	ภายในกลุ่ม	๑๓๑.๐๐๐	๓๙๖	.๓๓๑		
	รวม	๑๓๒.๓๘๔	๓๙๙			

จากตาราง ที่ ๔.๑๖ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามอายุ ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
 การบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์
 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตากายกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ ประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ได้รับ ความเดือดร้อนได้ทันทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	.๘๕๑	๓	.๒๘๔	.๕๐๔	.๖๘๐
	ภายในกลุ่ม	๒๒๒.๘๙๙	๓๙๖	.๕๖๓		
	รวม	๒๒๓.๗๕๐	๓๙๙			
๒. อบต.ของท่านมีความ ขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การ ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๙๔๖	๓	.๓๑๕	.๕๑๐	.๖๗๖
	ภายในกลุ่ม	๒๔๔.๙๙๒	๓๙๖	.๖๑๙		
	รวม	๒๔๕.๙๓๗	๓๙๙			
๓. อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อ ประชาชนผู้มารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๘๕	๓	๑.๐๒๘	๑.๘๑๙	๓.๑๔๓
	ภายในกลุ่ม	๒๒๓.๘๕๓	๓๙๖	.๕๖๕		
	รวม		๓๙๙			
๔. อบต.ของท่านให้ความสำคัญใน การส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรี เด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๘๘	๓	๑.๕๖๓	๒.๔๓๐	.๐๖๕
	ภายในกลุ่ม	๒๕๔.๖๐๙	๓๙๖	.๖๔๓		
	รวม	๒๕๙.๒๙๘	๓๙๙			
๕. อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๓๓	๓	.๗๔๔	.๔๑๖	.๗๑๕
	ภายในกลุ่ม	๖๓๙.๗๕๗	๓๙๖	๑.๖๑๕		
	รวม	๖๔๑.๙๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๔๐	๓	.๓๔๗	.๙๒๗	.๔๒๘
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๑๒๓	๓๙๖	.๓๗๔		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๑๗ เมื่อเปรียบเทียบของการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การ
 บริหารส่วนตำบล ด้านเมตตากายกรรมพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นใน
 ภาพรวมของด้านเมตตากายกรรมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านเมตตากายกรรมก็ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันใน
 ด้านความคิดเห็น เมื่อจำแนกตามอายุที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตาวชิกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๖. อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์ อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยม แจ่มใสมีความ เป็นกันเอง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๖๘	๓	.๕๖๖	.๘๘๐	.๔๕๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๐.๒๐๙	๓๙๖	.๖๓๒		
	รวม	๒๕๑.๘๘๗	๓๙๙			
๗. อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทา ว่าร้ายหรือพูด ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๙๘	๓	.๓๖๖	.๔๔๑	.๗๒๔
	ภายในกลุ่ม	๓๒๘.๙๔๒	๓๙๖	.๘๓๑		
	รวม	๓๓๐.๐๔๐	๓๙๙			
๘. อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจ พูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๖๕๘	๓	.๒๑๙	.๓๒๗	.๘๐๖
	ภายในกลุ่ม	๒๖๕.๖๕๒	๓๙๖	.๖๑๗		
	รวม	๒๖๖.๓๑๐	๓๙๙			
๙. อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๗๐	๓	๑.๐๕๗	๑.๓๑๒	.๒๗๐
	ภายในกลุ่ม	๓๑๙.๐๐๗	๓๙๖	.๘๐๖		
	รวม	๓๒๒.๑๗๗	๓๙๙			
๑๐. อบต.ของท่านรับฟัง คำ วิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำ ปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๓๗	๓	.๗๑๒	๑.๑๐๓	.๓๔๘
	ภายในกลุ่ม	๒๕๕.๗๔๑	๓๙๖	.๖๔๖		
	รวม	๒๕๗.๘๗๘	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๗๙	๓	.๕๑๙	๑.๐๑๑	.๓๘๘
	ภายในกลุ่ม	๑๖๕.๐๘๔	๓๙๖	.๕๑๓		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			

ตามตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณีย
 ธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านเมตตาวชิกรรม ในภาพรวมมีค่า ค่า t = ๑.๐๑๑
 sig = .๓๘๘ ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ

เมื่อพิจารณาในรายข้อของด้านเมตตาวชิกรรม ก็พบว่าทุกข้อไม่มีความแตกต่างกัน
 เมื่อจำแนกตามอายุเช่นเดียวกัน จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ และ
 ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบรายคู่ Multiple Comparisons

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านเมตตามโนกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๑. อบต. ของ ท่าน เสีย สละ เอื้อเพื่อแผ้วถางค้ำถึง ประโยชน์ ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศ ตนเพื่อ งาน	ระหว่างกลุ่ม	.๖๔๖	๓	.๒๑๕	.๒๙๔	.๘๓๐
	ภายในกลุ่ม	๒๙๐.๓๕๔	๓๙๖	.๗๓๓		
	รวม	๒๙๑.๐๐๐	๓๙๙			
๑๒. อบต. ของ ท่าน เอาใจใส่ความสุข ทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.๗๑๒	๓	.๒๓๗	.๓๕๕	.๘๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๘๐.๓๘๕	๓๙๖	.๗๐๘		
	รวม	๒๘๐.๐๙๗	๓๙๙			
๑๓. อบต. ของ ท่าน ส่งเสริม กิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวัน มาฆบูชา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๒๙	๓	๑.๓๗๖	๑.๗๓๒	.๑๖๐
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๕๘๑	๓๙๖	.๗๙๔		
	รวม	๓๑๘.๗๑๐	๓๙๙			
๑๔. อบต. ของ ท่าน ส่งเสริมศีลธรรม แก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๙๐๕	๓	๑.๓๐๒	๑.๖๑๓	.๑๘๖
	ภายในกลุ่ม	๓๑๙.๖๘๕	๓๙๖	.๘๐๗		
	รวม	๓๒๓.๕๙๐	๓๙๙			
๑๕. อบต. ของ ท่าน ส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและ การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๔๐	๓	๑.๙๘๐	๒.๖๔๕	.๐๔๙*
	ภายในกลุ่ม	๒๙๖.๔๕๐	๓๙๖	.๗๔๙		
	รวม	๓๐๒.๓๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๕๖	๓	.๕๑๙	๑.๐๑๑	.๓๘๘
	ภายในกลุ่ม	๒๐๓.๑๔๒	๓๙๖	.๕๑๓		
	รวม	๒๐๔.๖๙๗	๓๙๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนในการ
 บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ มีเพียง
 ข้อเดียวทางด้านเมตตามโนกรรมคือข้อ ๑๕ อบต. ของ ท่าน ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิต
 และการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านสาธารณสุข (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๖. อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการ คมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	.๙๗๙	๓	.๓๒๖	.๔๖๗	.๗๐๕
	ภายในกลุ่ม	๒๗๖.๗๑๘	๓๙๖	.๖๙๙		
	รวม	๒๗๗.๖๙๘	๓๙๙			
๑๗. อบต.ของท่านดูแลป้องกัน ช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัย ต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๖๖	๓	๑.๖๘๙	๒.๗๕๕	.๐๔๒*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๒.๗๓๒	๓๙๖	.๖๑๓		
	รวม	๒๔๗.๘๓๗	๓๙๙			
๑๘. อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อ การอุปโภคบริโภคและ การเกษตร เพียงพอกับความ ต้องการของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๖๑	๓	.๖๘๗	.๙๙๗	.๓๙๔
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๘๗๖	๓๙๖	.๖๘๙		
	รวม	๒๗๔.๙๓๗	๓๙๙			
๑๙. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ และให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่าง เหมาะสมและเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๑๙	๓	๑.๔๔๐	๒.๑๔	.๐๙๘
	ภายในกลุ่ม	๒๖๙.๖๔๑	๓๙๖	.๖๘๑		
	รวม	๒๗๓.๙๖๐	๓๙๙			
๒๐.อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๕	๓	.๑๔๘	.๒๓๒	.๘๗๔
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๓๐๕	๓๙๖	.๖๔๐		
	รวม	๒๕๓.๗๕๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๓๓	๓	.๖๔๔	๑.๔๓๕	.๒๓๒
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๘๕๕	๓๙๖	.๔๔๙		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนในการ
 บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสาธารณสุข) ในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕
 ยกเว้นข้อ ๑๗ อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้
 ทั่วถึง ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ดังนั้นอายุของประชาชนที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักสาราณีย
 ธรรม (ด้านสาธารณสุข) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านสี่สัจธรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๑. อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือ ข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียม กัน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๘๕	๓	๑.๒๙๕	๑.๙๙๒	.๑๑๕
	ภายในกลุ่ม	๒๕๗.๓๙๓	๓๙๖	.๖๕๐		
	รวม	๒๖๑.๒๗๓	๓๙๙			
๒๒. อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๐๓	๓	๑.๘๐๑	๒.๖๐๐	.๐๕๒
	ภายในกลุ่ม	๒๗๕.๒๙๔	๓๙๖	.๖๙๓		
	รวม	๒๗๙.๖๙๘	๓๙๙			
๒๓. อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและ เสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลง อำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๖.๐๓๐	๓	๒.๐๑๐	๒.๙๙๕	.๐๓๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๖๕.๘๑๐	๓๙๖	.๖๗๑		
	รวม	๒๗๑.๘๔๐	๓๙๙			
๒๔. อบต.ของท่านบริหารงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใส ตรวจสอบได้	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๔๒	๓	.๗๔๗	.๙๒๙	.๔๒๗
	ภายในกลุ่ม	๓๑๘.๖๕๕	๓๙๖	.๘๐๕		
	รวม	๓๒๐.๘๙๘	๓๙๙			
๒๕. อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรม และศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความ ถูกต้องไม่ประพฤติดิจจริตประเพณีที่ ดีงาม	ระหว่างกลุ่ม	.๓๗๖	๓	.๑๒๕	.๒๑๖	.๘๘๕
	ภายในกลุ่ม	๒๒๙.๕๖๒	๓๙๖	.๕๘๐		
	รวม	๒๒๙.๙๓๘	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๔๙	๓	.๙๕๐	๒.๑๐๑	.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๘.๙๔๒	๓๙๖	.๔๕๒		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ
 บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ไม่แตกต่างกันในภาพรวม (ด้านสี่สัจธรรม) ที่ระดับนัยสำคัญที่
 .๐๕ ยกเว้นข้อ ๒๓ อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้
 อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน ที่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสา
 ราณียธรรม(ด้านสี่สัจธรรม)แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ ด้านทฤษฎีสามัญญตา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๖. อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นที่เห็นแตกต่างกันและ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้	ระหว่างกลุ่ม	.๑๑๒	๓	.๐๓๗	.๐๗๑	.๙๗๖
	ภายในกลุ่ม	๒๐๙.๔๖๕	๓๙๖	.๕๒๙		
	รวม	๒๐๙.๕๗๗	๓๙๙			
๒๗. อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการ บริหารงานของ อบต.	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๙๑	๓	๑.๒๙๗	๑.๘๙๓	.๑๓๐
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๒๙๙	๓๙๖	.๖๘๕		
	รวม	๒๗๕.๑๙๐	๓๙๙			
๒๘. ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม เสนอปัญหาและ ความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๒๗	๓	.๙๐๙	๑.๒๘๒	.๒๘๐
	ภายในกลุ่ม	๒๘๐.๘๖๓	๓๙๖	.๗๐๙		
	รวม	๒๘๓.๕๙๐	๓๙๙			
๒๙. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ใน ทิศทางเดียวกัน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๔๖	๓	.๕๘๒	.๙๑๔	.๔๓๔
	ภายในกลุ่ม	๒๕๒.๒๔๔	๓๙๖	.๖๓๗		
	รวม	๒๕๓.๙๙๐	๓๙๙			
๓๐. ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความ เดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการ ตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไข ปัญหาอย่าง เร่งด่วน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๙๕	๓	.๔๙๘	.๗๑๕	.๕๔๔
	ภายในกลุ่ม	๒๗๖.๑๔๕	๓๙๖	.๖๙๗		
	รวม	๒๗๗.๖๔๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๒๑	๓	.๔๗๔	๑.๑๑๕	.๓๔๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๒๖๒	๓๙๖	.๔๒๕		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
 บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านทฤษฎีสามัญญตา) ที่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและรายข้อ

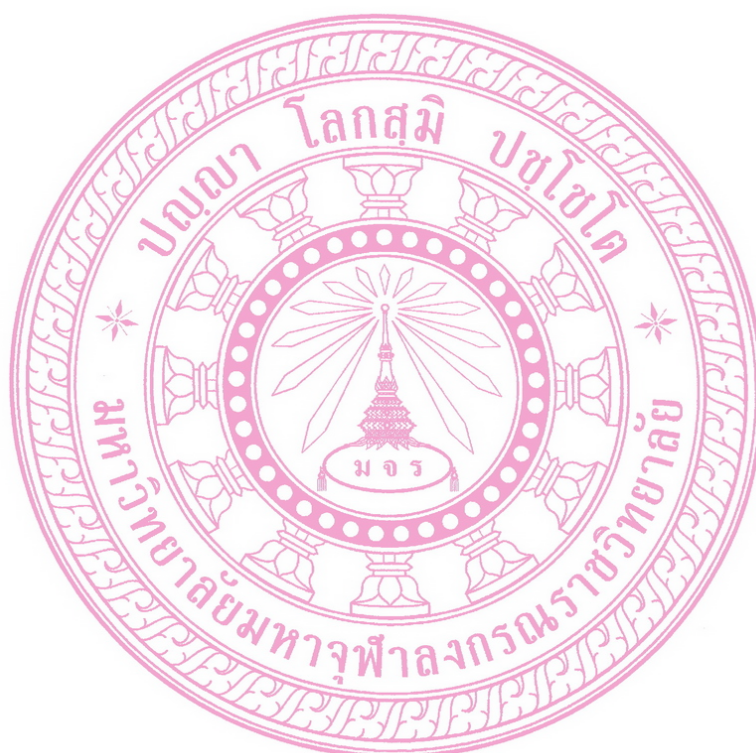
ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาการุณกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๖๕	๕	.๗๓๓	๑.๙๘๕	.๐๘๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕.๔๙๘	๓๙๔	.๓๖๙		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			
๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาจักรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๓๓	๕	.๗๖๗	๑.๘๕๙	.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๒.๔๓๑	๓๙๔	.๔๑๒		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			
๓. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาโมกกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๗๖	๕	.๕๕๕	๑.๐๘๒	.๓๗๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๑.๙๒๕	๓๙๔	.๕๑๒		
	รวม	๒๐๔.๖๙๘	๓๙๙			
๔. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้านสา ธารณโภคี	ระหว่างกลุ่ม		๕	.๓๗๖	.๘๓๒	.๕๒๗
	ภายในกลุ่ม		๓๙๔	.๕๕๒		
	รวม		๓๙๙			
๕. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน ศีลสามัญญดา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๒๑	๕	.๓๐๔	.๖๖๕	.๖๕๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๐.๒๖๙	๓๙๔	.๔๕๘		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			
๖. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทิวาสัญญดา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๙๘	๕	.๒๒๐	.๕๑๓	.๗๖๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๕๘๖	๓๙๔	.๔๒๘		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๖๘	๕	.๓๓๔	๑.๐๐๖	.๔๑๔
	ภายในกลุ่ม	๑๓๐.๗๑๖	๓๙๔	.๓๓๒		
	รวม	๑๓๒.๓๘๔	๓๙๙			

จากตาราง ที่ ๔.๒๓ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
 การบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์
 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสารานียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จำเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) อีกต่อไป ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตากายกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ ประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ได้รับ ความเดือดร้อนได้ทัน่วงที	ระหว่างกลุ่ม	๔.๙๐๙	๕	.๙๘๒	๑.๗๖๘	.๑๑๘
	ภายในกลุ่ม	๒๑๘.๘๔๑	๓๙๔	.๕๕๕		
	รวม	๒๒๓.๗๕๐	๓๙๙			
๒. อบต.ของท่านมีความ ขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การ ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๔๕	๕	.๙๒๙	๑.๕๑๗	.๑๘๓
	ภายในกลุ่ม	๒๔๑.๒๙๓	๓๙๔	.๖๑๒		
	รวม	๒๔๕.๙๓๗	๓๙๙			
๓. อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อ ประชาชนผู้มารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๐๗	๕	.๕๖๑	.๙๘๗	.๔๒๕
	ภายในกลุ่ม	๒๒๔.๑๓๑	๓๙๔	.๕๔๙		
	รวม	๒๒๖.๙๓๘	๓๙๙			
๔. อบต.ของท่านให้ความสำคัญใน การส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรี เด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๔๐๕	๕	๑.๐๘๑	๑.๖๗๘	.๑๓๙
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๘๙๓	๓๙๔	.๖๔๔		
	รวม	๒๕๙.๒๙๘	๓๙๙			
๕. อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๙.๘๘๗	๕	๑.๙๗๗	๑.๒๓๒	.๒๙๓
	ภายในกลุ่ม	๖๓๒.๑๐๓	๓๙๔	๑.๖๐๔		
	รวม	๖๔๑.๙๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๖๕	๕	.๗๓๓	๑.๙๘๕	.๐๘๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕.๔๙๗	๓๙๔	.๓๖๙		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากลหลักสาราณีย
 ธรรม (ด้านเมตตากายกรรม) ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ
 ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตาวชิกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๖. อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์ อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยม แจ่มใสมีความ เป็นกันเอง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๙๕	๕	.๘๕๙	๑.๓๖๗	.๒๓๖
	ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๕๘๒	๓๙๔	.๖๒๘		
	รวม	๒๕๑.๘๗๘	๓๙๙			
๗. อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทา ว่าร้ายหรือพูด ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๗.๘๔๘	๕	๑.๕๗๐	๑.๙๑๙	.๐๙๐
	ภายในกลุ่ม	๓๒๒.๑๙๒	๓๙๔	.๘๑๘		
	รวม	๓๓๐.๐๔๐	๓๙๙			
๘. อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจ พูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๙๖๐	๕	.๕๙๒	.๘๘๖	.๔๙๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๓.๓๕๐	๓๙๔	.๖๖๘		
	รวม	๒๖๖.๓๑๐	๓๙๙			
๙. อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๘๘๖	๕	๑.๓๗๗	๑.๗๒๑	.๑๒๙
	ภายในกลุ่ม	๓๑๕.๒๙๑	๓๙๔	.๘๐๐		
	รวม	๓๒๒.๑๗๗	๓๙๙			
๑๐. อบต.ของท่านรับฟัง คำ วิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำ ปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๖๔	๕	.๘๙๓	๑.๓๘๘	.๒๒๘
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๔๑๓	๓๙๔	.๖๔๓		
	รวม	๒๕๗.๘๗๗	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๓๓	๕	.๗๖๗	๑.๘๕๙	.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๒.๔๓๑	๓๙๔	.๔๑๒		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากลักสา
 ราณียธรรม (ด้านเมตตาวชิกรรม) ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ไม่ว่าจะในภาพรวมหรือ
 รายข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านเมตตามโนกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๑. อบต.ของท่านเสียสละ เอื้อเพื่อแผ้วแผ่ค้ำนึ่งถึง ประโยชน์ ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศ ตนเพื่อ งาน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๑๗	๕	.๗๐๓	.๙๖๔	.๔๔๐
	ภายในกลุ่ม	๒๘๗.๔๘๓	๓๙๔	.๗๓๐		
	รวม	๒๘๑.๐๐๐	๓๙๙			
๑๒. อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุข ทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๙๘	๕	.๖๔๐	.๙๐๗	.๔๗๖
	ภายในกลุ่ม	๒๗๗.๘๙๙	๓๙๔	.๗๐๕		
	รวม	๒๘๑.๐๙๗	๓๙๙			
๑๓. อบต.ของท่านส่งเสริม กิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวัน มาฆบูชา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	๙.๑๑๖	๕	๑.๘๒๓	๒.๓๒๐	.๐๔๓
	ภายในกลุ่ม	๓๐๘.๕๙๔	๓๙๔	.๗๘๖		
	รวม	๓๑๘.๗๑๐	๓๙๙			
๑๔. อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรม แก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๗๕	๕	.๓๑๕	.๓๘๕	.๘๕๙
	ภายในกลุ่ม	๓๒๒.๐๑๘	๓๙๔	.๘๑๗		
	รวม	๓๒๓.๕๙๓	๓๙๙			
๑๕. อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและ การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๒๖	๕	๑.๐๐๕	๑.๓๓๒	.๒๕๐
	ภายในกลุ่ม	๒๙๗.๓๖๔	๓๙๔	.๗๕๕		
	รวม	๓๐๒.๓๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๗๓	๕	.๕๕๕	๑.๐๘๒	.๓๗๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๑.๙๒๕	๓๙๔	.๕๑๒		
	รวม	๒๐๔.๖๙๘	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๖ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยก
 เป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านสาธารณโภคี (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๖. อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการ คมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๘๗	๕	.๘๑๗	๑.๑๗๗	.๓๒๐
	ภายในกลุ่ม	๒๗๓.๖๑๐	๓๙๔	.๖๙๔		
	รวม	๒๗๗.๖๙๘	๓๙๙			
๑๗. อบต.ของท่านดูแลป้องกัน ช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัย ต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๕๘	๕	.๔๕๒	.๗๒๕	.๖๐๕
	ภายในกลุ่ม	๒๔๕.๕๓๙	๓๙๔	.๖๒๓		
	รวม	๒๔๗.๗๙๗	๓๙๙			
๑๘. อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อ การอุปโภคบริโภคและ การเกษตร เพียงพอ กับความต้องการของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๑๐	๕	.๕๔๒	.๗๘๔	.๕๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๒๒๘	๓๙๔	.๖๙๑		
	รวม	๒๗๔.๙๓๗	๓๙๙			
๑๙. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ และให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่าง เหมาะสมและเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๕๑	๕	.๔๙๐	.๗๑๑	.๖๑๕
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๕๐๙	๓๙๔	.๖๘๙		
	รวม	๒๗๓.๙๖๐	๓๙๙			
๒๐. อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๑๔	๕	.๖๔๓	๑.๐๑๑	.๔๑๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๐.๕๓๖	๓๙๔	.๖๓๖		
	รวม	๒๕๓.๗๕๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๑๘	๕	.๓๗๖	.๘๓๒	.๕๒๗
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๙๐๙	๓๙๔	.๔๕๒		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๗ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านสี่ลสามัญญดา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความแปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๑. อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียมกัน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๑๗	๕	.๖๖๓	๑.๐๑๓	.๔๐๙
	ภายในกลุ่ม	๒๕๗.๙๖๐	๓๙๔	.๖๕๕		
	รวม	๒๖๑.๒๗๘	๓๙๙			
๒๒. อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๑๕	๕	.๓๖๓	.๕๑๕	.๗๖๕
	ภายในกลุ่ม	๒๗๗.๘๘๓	๓๙๔	.๗๐๕		
	รวม	๒๗๙.๖๙๘	๓๙๙			
๒๓. อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๒๔	๕	๑.๐๐๕	๑.๔๘๔	.๑๙๔
	ภายในกลุ่ม	๒๖๖.๘๑๖	๓๙๔	.๘๗๗		
	รวม	๒๗๑.๘๔๐	๓๙๙			
๒๔. อบต.ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๓๓	๕	.๔๒๗	.๕๒๗	.๗๕๖
	ภายในกลุ่ม	๓๑๘.๗๖๕	๓๙๔	.๘๐๙		
	รวม	๓๒๐.๘๙๘	๓๙๙			
๒๕. อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้องไม่ประพฤติดิจจารีตประเพณีที่ดั่งาม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๘๓	๕	.๕๑๗	.๘๙๕	.๔๘๔
	ภายในกลุ่ม	๒๒๗.๓๕๕	๓๙๔	.๕๗๗		
	รวม	๒๒๙.๙๓๘	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๒๑	๕	.๓๐๔	.๖๖๕	.๖๕๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๐.๒๖๙	๓๙๔	.๔๕๘		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๘ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสี่ลสามัญญดา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ ด้านทฤษฎีสามัญญตา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๖. อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นที่เห็นแตกต่าง กันและ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๗๕	๕	.๒๗๕	.๕๒๑	.๗๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๐๘.๒๐๒	๓๙๔	.๕๒๘		
	รวม	๒๐๙.๕๗๘	๓๙๙			
๒๗. อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการ บริหารงานของ อบต.	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๑๗	๕	.๔๔๓	.๖๔๐	.๖๖๙
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๙๗๓	๓๙๔	.๖๙๓		
	รวม	๒๗๕.๑๙๐	๓๙๙			
๒๘. ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม เสนอปัญหาและ ความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๒๕	๕	.๓๐๕	.๔๒๖	.๘๓๐
	ภายในกลุ่ม	๒๘๒.๐๖๕	๓๙๔	.๗๑๖		
	รวม	๒๘๓.๕๙๐	๓๙๙			
๒๙. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ใน ทิศทางเดียวกัน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๓๑	๕	.๒๘๖	.๔๔๗	.๘๑๖
	ภายในกลุ่ม	๒๕๒.๕๕๙	๓๙๔	.๖๔๑		
	รวม	๒๕๓.๙๙๐	๓๙๙			
๓๐. ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความ เดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการ ตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหา อย่าง เร่งด่วน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๐๔	๕	.๕๒๑	.๗๔๖	.๕๘๙
	ภายในกลุ่ม	๒๗๕.๐๓๖	๓๙๔	.๖๙๘		
	รวม	๒๗๗.๖๔๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๙๘	๕	.๒๒๐	.๕๑๓	.๗๖๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๕๘๖	๓๙๔	.๔๒๘		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๒๙ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสาราณียธรรม (ด้านทฤษฎีสามัญญตา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

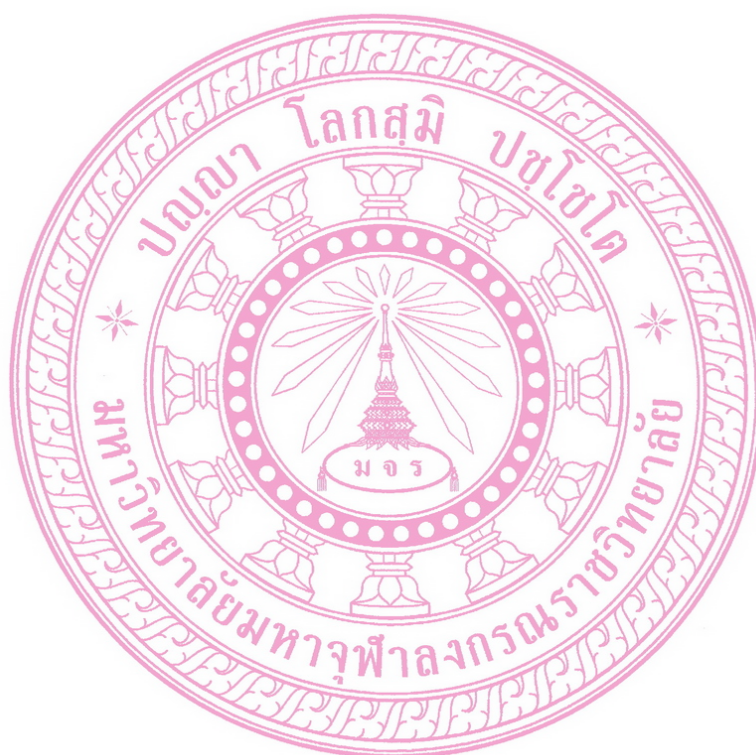
ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม จำแนกตามรายได้ (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตากายกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.๕๕๙	๓	.๑๘๖	.๔๙๗	.๖๘๕
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๖๐๔	๓๙๖	.๓๗๕		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			
๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาวจีกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.๗๓๗	๓	.๒๔๖	.๕๘๘	.๖๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖๕.๕๒๖	๓๙๖	.๔๑๘		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			
๓. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตามโนกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๕๙	๓	.๓๕๓	.๖๘๗	.๕๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๐๓.๖๓๘	๓๙๖	.๕๑๔		
	รวม	๒๐๔.๖๙๘	๓๙๙			
๔. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้านสา ธารณโภคี	ระหว่างกลุ่ม	.๗๙๗	๓	.๒๖๖	.๕๘๘	.๖๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๗๘.๙๙๑	๓๙๖	.๔๕๒		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			
๕. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน ศีลสามัญญา	ระหว่างกลุ่ม	.๑๔๑	๓	.๐๔๗	.๑๐๓	.๙๕๘
	ภายในกลุ่ม	๑๘๑.๖๔๙	๓๙๖	.๔๕๙		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			
๖. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทิฎฐิสามัญญา	ระหว่างกลุ่ม	.๕๒๔	๓	.๑๗๕	.๔๐๙	.๗๔๗
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๑๖๐	๓๙๖	.๔๒๗		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๒๕๒	๓	.๐๘๔	.๒๕๒	.๘๖๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓๒.๑๓๑	๓๙๖	.๓๓๔		
	รวม	๑๓๒.๓๘๔	๓๙๙			

จากตาราง ที่ ๔.๓๐ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามรายได้ ของความคิดเห็นของประชาชนที่มี
 ต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์
 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสารานียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน
ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จำเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) อีกต่อไป ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตากายกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ ประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ได้รับ ความเดือดร้อนได้ทันทั่วทั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๒๒	๓	.๖๔๑	๑.๑๔๔	.๓๓๑
	ภายในกลุ่ม	๒๒๑.๘๒๘	๓๙๖	.๕๖๐		
	รวม	๒๒๓.๗๕๔	๓๙๙			
๒. อบต.ของท่านมีความ ขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การ ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๙๒	๓	๑.๑๙๗	๑.๙๕๖	.๑๒๖
	ภายในกลุ่ม	๒๔๒.๓๔๖	๓๙๖	.๖๑๒		
	รวม	๒๔๕.๙๓๘	๓๙๙			
๓. อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อ ประชาชนผู้มารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๒๗	๓	.๔๗๖	.๘๓๖	.๔๗๕
	ภายในกลุ่ม	๒๒๕.๕๑๐	๓๙๖	.๕๖๙		
	รวม	๒๒๖.๙๓๘	๓๙๙			
๔. อบต.ของท่านให้ความสำคัญใน การส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรี เด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	.๕๖๒	๓	.๑๘๗	.๒๘๗	.๘๓๕
	ภายในกลุ่ม	๒๕๘.๗๓๖	๓๙๖	.๖๕๓		
	รวม	๒๕๙.๒๙๗	๓๙๙			
๕. อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๙๗	๓	๑.๐๓๒	.๖๔๐	.๕๙๐
	ภายในกลุ่ม	๖๓๘.๘๙๓	๓๙๖	๑.๖๑๓		
	รวม	๖๔๑.๙๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๕๙๙	๓	.๑๘๖	.๔๙๗	.๖๘๕
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๖๐๔	๓๙๖	.๓๗๕		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๑ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตากายกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตาวาจกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๖. อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์ อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยม แจ่มใสมีความ เป็นกันเอง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๗๑	๓	.๙๕๗	๑.๕๒๒	.๒๐๘
	ภายในกลุ่ม	๒๔๙.๐๖๗	๓๙๖	.๖๒๙		
	รวม	๒๕๑.๘๗๗	๓๙๙			
๗. อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทา ว่าร้ายหรือพูด ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.๕๔๒	๓	.๑๘๑	.๒๑๗	.๘๘๕.
	ภายในกลุ่ม	๓๒๙.๔๙๘	๓๙๖	.๘๓๒		
	รวม	๓๓๐.๐๔๐	๓๙๙			
๘. อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจ พูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๘๒	๓	.๕๒๗	.๗๘๙	.๕๐๑
	ภายในกลุ่ม	๒๖๔.๗๒๘	๓๙๖	.๖๖๙		
	รวม	๒๖๖.๓๑๐	๓๙๙			
๙. อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.๕๘๘	๓	.๑๙๘	.๒๔๑	.๘๖๗
	ภายในกลุ่ม	๓๒๑.๕๙๐	๓๙๖	.๘๑๒		
	รวม	๓๒๒.๑๗๗	๓๙๙			
๑๐. อบต. ของท่าน รับ ฟัง คำ วิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำ ปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๕๘	๓	.๓๘๖	.๕๙๖	.๖๑๘
	ภายในกลุ่ม	๒๕๖.๗๑๙	๓๙๖	.๖๔๘		
	รวม	๒๕๗.๘๗๘	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๗๓๗	๓	.๒๔๖	.๕๘๘	.๖๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖๕.๕๒๖	๓๙๖	.๔๑๘		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๒ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตาวาจกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านเมตตามโนกรรม (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๑. อบต. ของท่าน เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คำนึงถึง ประโยชน์ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศ ตนเพื่อ งาน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๘๔	๓	๑.๐๙๕	๑.๕๐๗	.๒๑๒
	ภายในกลุ่ม	๒๘๗.๗๑๖	๓๙๖	.๗๒๗		
	รวม	๒๙๑.๐๐๐	๓๙๙			
๑๒. อบต. ของท่านเอาใจใส่ความสุข ทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๕	๓	.๕๔๒	.๗๖๗	.๕๑๓
	ภายในกลุ่ม	๒๗๙.๔๗๓	๓๙๖	.๗๐๖		
	รวม	๒๘๑.๐๙๘	๓๙๙			
๑๓. อบต. ของท่าน ส่ง เสริม ก จ ก ร ร ม วัน สำ คัญ ทา ง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวัน มาฆบูชา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๕๓	๓	๑.๒๕๑	๑.๕๗๓	.๑๙๕
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๙๕๗	๓๙๖	.๗๙๕		
	รวม	๓๑๘.๗๑๐	๓๙๙			
๑๔. อบต. ของท่านส่งเสริมศีลธรรม แก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๖๓	๓	.๓๕๔	.๔๓๕	.๗๒๘
	ภายในกลุ่ม	๓๒๒.๕๒๗	๓๙๖	.๘๑๔		
	รวม	๓๒๓.๕๙๐	๓๙๙			
๑๕. อบต. ของท่าน ส่ง เสริม และ สนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและ การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	๖๕๖	๓	.๒๑๙	.๒๘๗	.๘๓๕
	ภายในกลุ่ม	๓๐๑.๗๓๔	๓๙๖	.๗๖๒		
	รวม	๓๐๒.๓๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๕๙	๓	.๓๕๓	.๖๘๗	.๕๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๐๓.๖๓๘	๓๙๖	.๕๑๔		
	รวม	๒๐๔.๖๙๘	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๒ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านสาธารณโภคี (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๖. อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการ คมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๒๖	๓	.๔๗๕	.๖๘๑	.๕๖๔
	ภายในกลุ่ม	๒๗๖.๒๗๑	๓๙๖	.๖๙๘		
	รวม	๒๗๗.๗๙๘	๓๙๙			
๑๗. อบต.ของท่านดูแลป้องกัน ช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัย ต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	.๘๗๑	๓	.๒๙๐	.๔๖๕	.๗๐๗
	ภายในกลุ่ม	๒๔๖.๙๒๗	๓๙๖	.๖๒๔		
	รวม	๒๗๔.๙๓๘	๓๙๙			
๑๘. อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อ การอุปโภคบริโภคและ การเกษตร เพียงพอกับความ ต้องการของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๒๘๖	๓	๑.๗๖๒	๒.๕๘๘	.๐๕๓
	ภายในกลุ่ม	๒๖๙.๖๕๑	๓๙๖	.๖๘๑		
	รวม	๒๗๔.๙๓๘	๓๙๙			
๑๙. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ และให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่าง เหมาะสมและเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๐๐	๓	.๓๖๗	.๕๓๒	.๖๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๘๖๐	๓๙๖	.๖๘๙		
	รวม	๒๗๓.๙๘๐	๓๙๙			
๒๐.อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	ระหว่างกลุ่ม	.๑๕๔	๓	.๐๕๑	.๐๘๐	.๙๗๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๕๙๖	๓๙๖	.๖๔๐		
	รวม	๒๕๓.๗๕๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๗๙๗	๓	.๒๖๖	.๕๘๘	.๖๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๗๘.๙๙๐	๓๙๖	.๔๕๒		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านสี่สัณญูตา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๑. อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือ ข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียม กัน	ระหว่างกลุ่ม	.๓๕๗	๓	.๑๑๙	.๑๘๑	.๙๐๙
	ภายในกลุ่ม	๒๖๐.๙๒๐	๓๙๖	.๖๕๙		
	รวม	๒๖๑.๒๗๗	๓๙๙			
๒๒. อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๑๖	๓	.๔๗๒	.๖๗๒	.๕๗๐
	ภายในกลุ่ม	๒๗๘.๒๘๒	๓๙๖	.๗๐๓		
	รวม	๒๗๙.๖๙๗	๓๙๙			
๒๓. อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและ เสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลง อำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	.๑๙๔	๓	.๐๖๕	.๐๙๔	.๙๖๓
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๖๔๖	๓๙๖	.๖๘๖		
	รวม	๒๗๑.๘๔๐	๓๙๙			
๒๔. อบต.ของท่านบริหารงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใส ตรวจสอบได้	ระหว่างกลุ่ม	.๑๘๘	๓	.๐๖๓	.๐๗๗	.๙๗๒
	ภายในกลุ่ม	๓๒๐.๗๐๙	๓๙๖	.๘๑๐		
	รวม	๓๒๐.๘๙๘	๓๙๙			
๒๕. อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรม และศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความถูกต้อง ไม่ประพฤติดิจจาริตประเพณีที่ติงาม	ระหว่างกลุ่ม	.๗๐๘	๓	.๒๓๖	.๔๐๘	.๗๔๘
	ภายในกลุ่ม	๒๒๙.๒๒๙	๓๙๖	.๕๗๙		
	รวม	๒๒๙.๙๓๗	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๑๔๑	๓	.๐๔๗	.๑๐๓	.๙๕๘
	ภายในกลุ่ม	๑๘๑.๖๔๙	๓๙๖	.๔๕๙		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านสี่สัณญูตา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและในรายข้อทุกข้อในด้านนี้

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ ด้านทฤษฎีสามัญญตา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๖. อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นที่เห็นแตกต่างกันและ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๓๕	๓	๑.๐๗๘	๒.๐๗๐	.๑๐๔
	ภายในกลุ่ม	๒๐๖.๓๔๒	๓๙๖	.๕๒๑		
	รวม	๒๐๙.๕๗๗	๓๙๙			
๒๗. อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการ บริหารงานของ อบต.	ระหว่างกลุ่ม	.๕๖๔	๓	.๑๘๘	.๒๗๑	.๘๔๖
	ภายในกลุ่ม	๒๗๔.๖๒๖	๓๙๖	.๖๙๓		
	รวม	๒๗๕.๑๙๐	๓๙๙			
๒๘. ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม เสนอปัญหาและ ความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	.๑๙๙	๓	.๐๖๖	.๐๙๓	.๙๖๔
	ภายในกลุ่ม	๒๘๓.๓๙๑	๓๙๖	.๗๑๖		
	รวม	๒๘๓.๕๙๐	๓๙๙			
๒๙. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ใน ทิศทางเดียวกัน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๔๗	๓	.๔๑๖	.๖๕๑	.๕๘๒
	ภายในกลุ่ม	๒๕๒.๗๔๓	๓๙๖	.๖๓๘		
	รวม	๒๕๓.๙๙๐	๓๙๙			
๓๐. ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความ เดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการ ตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไข ปัญหาอย่าง เร่งด่วน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๐๗	๓	๑.๔๖๙	๒.๑๒๙	.๐๙๖
	ภายในกลุ่ม	๒๗๓.๒๓๓	๓๙๖	.๖๙๐		
	รวม	๒๗๗.๖๔๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๕๒๔	๓	.๑๗๕	.๔๐๙	.๗๔๗
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๑๖๐	๓๙๖	.๔๒๗		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ตามหลักทฤษฎีสามัญญตา ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้อทุกข้อ

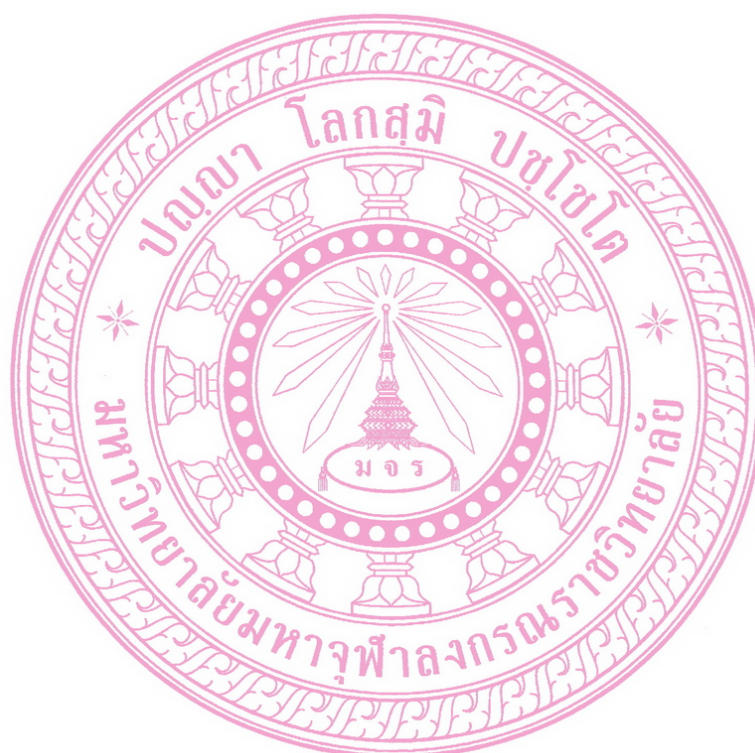
ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตากายกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๖๖	๔	๑.๐๙๒	๒.๙๗๘	.๐๑๙
	ภายในกลุ่ม	๑๔๔.๗๙๗	๓๙๕	.๓๖๗		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			
๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตาวจีกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๕๘๘	๔	๑.๑๗๔	๒.๘๐๓	.๐๒๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๑.๖๗๕	๓๙๕	.๔๐๙		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			
๓. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน เมตตามโนกรรม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๘๐	๔	.๙๔๕	๑.๘๕๘	.๑๑๗
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๙๑๘	๓๙๕	.๕๖๙		
	รวม	๒๐๔.๖๙๗	๓๙๙			
๔. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้านสา ธารณโภคี	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๓๔	๔	๑.๐๕๙	๒.๓๘๒	.๐๕๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗๕.๕๕๔	๓๙๕	.๔๔๔		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			
๕. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมด้าน ศีลสามัญญตา	ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๗๖	๔	๑.๐๔๔	๒.๓๒๑	.๐๕๖
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๖๑๕	๓๙๕	.๔๕๐		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			
๖. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทิฎฐิสามัญญตา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๑๑	๔	.๖๒๘	๑.๔๘๓	.๒๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๗.๑๗๒	๓๙๕	.๔๒๓		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๙๘	๔	.๘๗๔	๒.๖๘๐	.๐๓๑
	ภายในกลุ่ม	๑๒๘.๘๘๖	๓๙๕	.๓๒๖		
	รวม	๑๓๒.๓๘๔	๓๙๙			

จากตาราง ที่ ๔.๓๗ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ของความคิดเห็นของ
 ประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์
 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับ
 การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วน

ตำบล แตกต่างกัน มีเพียง ๒ ข้อ คือ ข้อ (๑) และข้อ (๒) ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ต่อไป

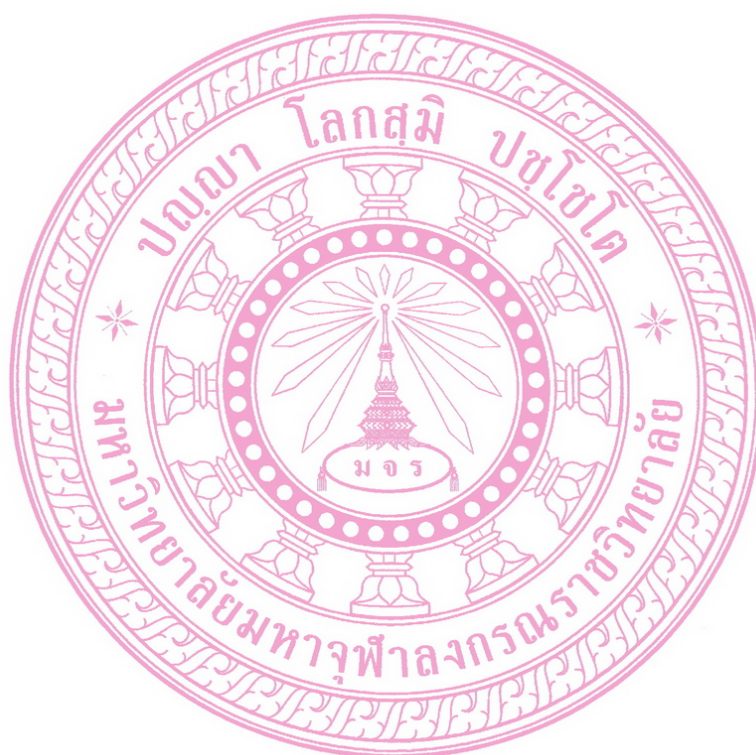

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตาทายกรรม
 (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือ ประชาชนที่ตกทุกข์ได้ ยากและที่ ได้รับความเดือดร้อนได้ทันทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๘๘	๔	๑.๐๒๒	๑.๘๓๘	.๑๒๑
	ภายในกลุ่ม	๒๑๙.๖๖๒	๓๙๕	.๕๕๖		
	รวม	๒๒๓.๗๕๐	๓๙๙			
๒. อบต.ของท่านมีความ ขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การ ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๗๓	๔	๑.๒๖๘	๒.๐๘๐	.๐๘๓
	ภายในกลุ่ม	๒๔๐.๘๖๕	๓๙๕	.๖๑๐		
	รวม	๒๔๕.๙๓๘	๓๙๙			
๓. อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความ ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อ ประชาชนผู้มารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๕๑	๔	๑.๖๖๓	๒.๙๘๒	.๐๑๙*
	ภายในกลุ่ม	๒๒๐.๒๘๖	๓๙๕	.๕๕๘		
	รวม	๒๒๖.๙๓๗	๓๙๙			
๔. อบต.ของท่านให้ความสำคัญใน การส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรี เด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและ ผู้สูงอายุ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๓๒๘	๔	๒.๐๘๒	๓.๒๗๗	.๐๑๒*
	ภายในกลุ่ม	๒๕๐.๙๗๐	๓๙๕	.๖๓๕		
	รวม	๒๕๙.๒๙๘	๓๙๙			
๕. อบต.ของท่านส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๙.๗๔๒	๔	๒.๔๓๖	๑.๕๒๒	.๑๙๕
	ภายในกลุ่ม	๖๓๒.๒๔๘	๓๙๕	๑.๖๐๑		
	รวม	๖๔๑.๙๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๖๖	๔	๑.๐๙๒	๒.๙๘๘	.๐๑๙*
	ภายในกลุ่ม	๑๔๔.๗๙๘	๓๙๕	.๓๖๗		
	รวม	๑๔๙.๑๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่าประชาชนที่แยกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหาร
 ด้านเมตตาทายกรรม ในภาพรวมที่ระดับนัยสำคัญ ที่ .๐๕ แลพบต่อไปว่าในข้อ ๓ อบต.ของ
 ท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ และข้อ ๔
 อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการ
 ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารด้านเมตตา
กายกรรม แตกต่างกันว่าระดับนัยสำคัญที่ .๐๕
จึงต้องยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

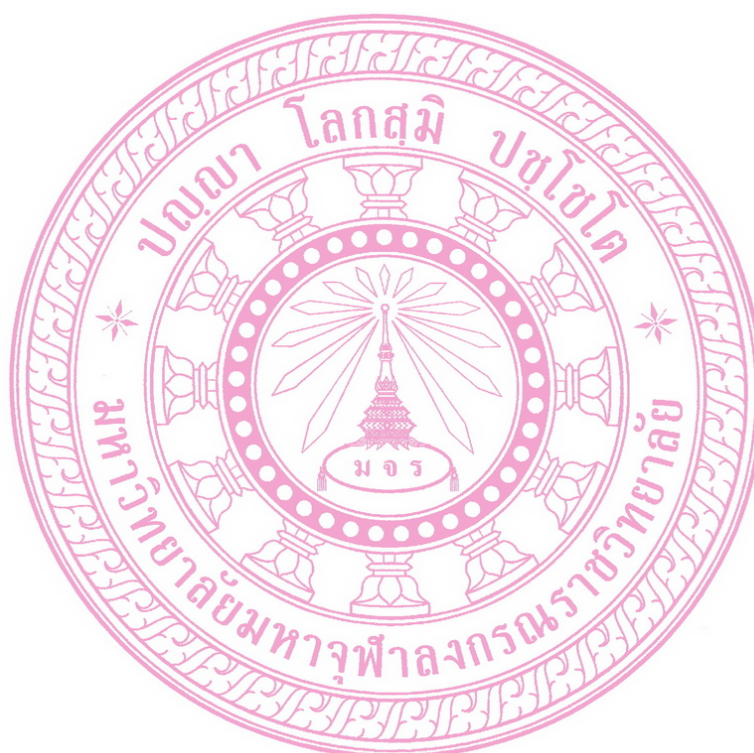

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตาวชิกรรม
 (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๖. อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์ อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยม แจ่มใสมีความ เป็นกันเอง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๕๓	๔	.๕๖๓	.๘๙๑	.๔๖๙
	ภายในกลุ่ม	๒๔๙.๖๒๕	๓๙๕	.๖๓๒		
	รวม	๒๕๑.๘๗๗	๓๙๙			
๗. อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทา ว่าร้ายหรือพูด ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๑๙	๔	๑.๑๕๕	๑.๔๐๒	.๒๓๓
	ภายในกลุ่ม	๓๒๕.๔๒๑	๓๙๕	.๘๒๔		
	รวม	๓๓๐.๐๔๐	๓๙๙			
๘. อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจ พูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๘๙๐	๔	๑.๒๒๒	๑.๘๔๗	.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๒๖๑.๔๒๐	๓๙๕	.๖๖๒		
	รวม	๒๖๖.๓๑๐	๓๙๙			
๙. อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๓๓๔	๔	๒.๐๘๔	๒.๖๒๒	.๐๓๕*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๓.๘๔๓	๓๙๕	.๗๙๕		
	รวม	๓๒๒.๑๗๘	๓๙๙			
๑๐. อบต.ของท่านรับฟัง คำ วิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำ ปรึกษาหารือหรือให้คำแนะนำต่างๆได้	ระหว่างกลุ่ม	๘.๙๔๔	๔	๒.๒๓๖	๓.๕๔๘	.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๘.๙๓๔	๓๙๕	.๖๓๐		
	รวม	๒๕๗.๐๙๗	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๔.๕๘๘	๔	๑.๑๔๗	๒.๘๐๓	.๐๒๖*
	ภายในกลุ่ม	๑๖๑.๖๗๕	๓๙๕	.๔๐๙		
	รวม	๑๖๖.๒๖๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณีย
 ธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านเมตตาวชิกรรม ในภาพรวมมีความแตกต่างกันที่
 ระดับนัยสำคัญ ที่ .๐๕ รวมทั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ในข้อที่ ๙ อบต.
 ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ
 ปฏิบัติ และข้อที่ ๑๐ อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือ
 ขอให้คำแนะนำต่างๆได้

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารด้านเมตตาวชิกรรม แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ .๐๕
จึงต้องยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

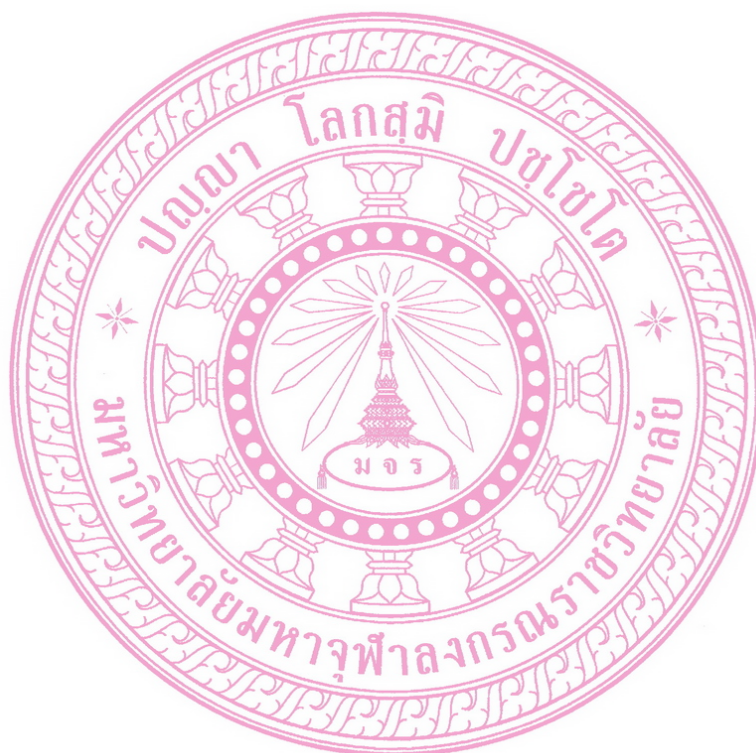
ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านเมตตามโนกรรม
 (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๑. อบรม. ของ ท่าน เสีย สละ เอื้อเพื่อแผ้วถางค้ำถึง ประโยชน์ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศ ตนเพื่อ งาน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๘๙	๔	.๗๙๗	๑.๐๙๔	.๓๕๙
	ภายในกลุ่ม	๒๘๗.๘๑๑	๓๙๕	.๗๒๙		
	รวม	๒๙๑.๐๐๐	๓๙๙			
๑๒. อบรม. ของ ท่านเอาใจใส่ความสุข ทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๘๙	๔	๑.๗๔๗	๒.๕๑๘	.๐๔๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๗๔.๑๐๙	๓๙๕	.๖๙๔		
	รวม	๒๘๑.๐๙๗	๓๙๙			
๑๓. อบรม. ของ ท่าน ส่ง เสริม ก จ ร ร ม วัน สำ คัญ ทา ง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวัน มาฆบูชา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	๔.๕๐๗	๔	๑.๑๒๗	๑.๔๑๗	.๒๒๘
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๒๐๓	๓๙๕	.๗๙๕		
	รวม	๓๑๘.๗๑๐	๓๙๙			
๑๔. อบรม. ของ ท่าน ส่ง เสริมศีลธรรม แก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๔๓	๔	.๗๑๑	.๘๗๕	.๔๗๙
	ภายในกลุ่ม	๓๒๐.๗๔๗	๓๙๕	.๘๑๒		
	รวม	๓๒๓.๕๙๐	๓๙๙			
๑๕. อบรม. ของ ท่าน ส่ง เสริม และ สนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและ การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๐๒	๔	๑.๒๕๑	๑.๖๖๑	.๑๕๘
	ภายในกลุ่ม	๒๙๗.๓๘๘	๓๙๕	.๗๕๓		
	รวม	๓๐๒.๓๙๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๘๐	๔	.๙๔๕	๑.๘๕๘	.๑๑๗
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๙๑๘	๓๙๕	.๕๐๙		
	รวม	๒๐๔.๖๙๗	๓๙๙			

*มีระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ
 บริหารงานตามหลักเมตตามโนกรรม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ยกเว้นในข้อ๑๒ อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน ที่มี
ความคิดเห็นของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก
เมตตามโนกรรม แตกต่างกันในระดับนี้สำคัญที่ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสาธารณโภคี (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความแปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๑๖. อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านกรคมนาคมภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	๖.๔๕๔	๔	๑.๖๑๔	๒.๓๕๐	.๐๕๔
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๒๕๓	๓๙๕	.๖๘๗		
	รวม	๒๗๗.๖๙๗	๓๙๙			
๑๗. อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	ระหว่างกลุ่ม	๖.๔๔๔	๔	๑.๖๑๑	๒.๖๓๗	.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๒๔๑.๓๕๓	๓๙๕	.๖๑๑		
	รวม	๒๔๗.๗๙๗	๓๙๙			
๑๘. อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและ การเกษตรเพียงพอกับความ ต้องการของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๕๓	๔	.๖๖๓	.๙๖๒	.๔๒๘
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๒๘๕	๓๙๕	.๖๘๙		
	รวม	๒๗๔.๙๓๘	๓๙๙			
๑๙. อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๔๑๓	๔	๑.๖๐๘	๒.๓๗๔	.๐๕๒
	ภายในกลุ่ม	๒๖๗.๕๒๙	๓๙๕	.๖๗๗		
	รวม	๒๗๓.๙๖๐	๓๙๙			
๒๐.อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	ระหว่างกลุ่ม	๗.๒๓๒	๔	๑.๘๐๘	๑.๐๖๗	.๓๗๒
	ภายในกลุ่ม	๒๔๖.๕๑๘	๓๙๕	.๖๒๔		
	รวม	๒๕๓.๗๕๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๓๔	๔	๑.๐๕๙	๒.๓๘๒	.๐๕๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗๕.๕๕๔	๓๙๕	.๔๔๔		
	รวม	๑๗๙.๗๘๘	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านสาธารณโภคี ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

แต่ในข้อ ๑๗ อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง พบว่าค่า $t=๒.๖๓๗$ $sig=.๐๓๙$ มีระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

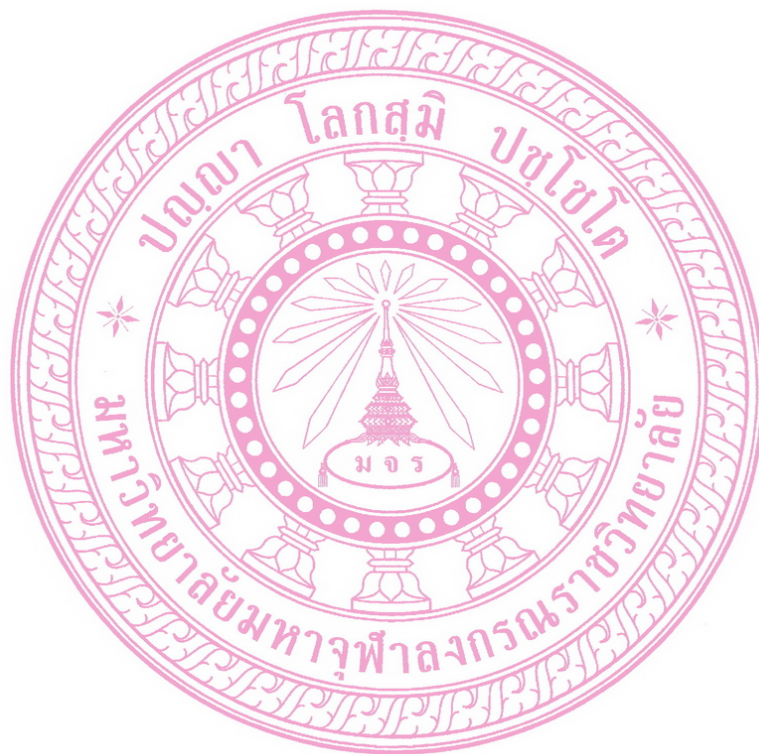
ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสี่สัจธรรม
 (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๑. อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือ ข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียม กัน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๙๓	๔	.๖๙๘	๑.๐๖๗	.๓๗๒
	ภายในกลุ่ม	๒๕๘.๔๘๔	๓๙๕	.๖๕๔		
	รวม	๒๖๑.๒๗๗	๓๙๙			
๒๒. อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๗๗	๔	๑.๔๙๔	๒.๑๕๖	.๐๗๓
	ภายในกลุ่ม	๒๗๓.๗๒๑	๓๙๕	.๖๙๓		
	รวม	๒๗๙.๖๙๘	๓๙๙			
๒๓. อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและ เสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลง อำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	๗.๘๖๙	๔	๑.๙๖๗	๒.๙๔๔	.๐๒๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๖๓.๙๗๑	๓๙๕	.๖๖๘		
	รวม	๒๗๑.๘๔๐	๓๙๙			
๒๔. อบต.ของท่านบริหารงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใส ตรวจสอบได้	ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๔๐	๔	๑.๓๘๕	๑.๗๓๕	.๑๔๑
	ภายในกลุ่ม	๓๑๕.๓๕๘	๓๙๕	.๗๙๘		
	รวม	๓๒๐.๘๙๘	๓๙๙			
๒๕. อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรม และศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความ ถูกต้องไม่ประพฤติดิจจาริตประเพณี ที่ดีงาม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๒๐	๔	๑.๐๕๕	๑.๘๔๖	.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๒๒๕.๗๑๗	๓๙๕	.๕๗๑		
	รวม	๒๒๙.๙๓๗	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๗๖	๔	๑.๐๔๔	๒.๓๒๑	.๐๕๖
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๖๑๕	๓๙๕	.๔๕๐		
	รวม	๑๘๑.๗๙๐	๓๙๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
 บริหารงานตามด้านสี่สัจธรรม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

มีเพียงข้อที่ ๒๓ อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช่อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน ที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสี่สามัญญตาแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านทฤษฎีสามัญญูตา
 (n=๔๐๐)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	\$\$	df	MS	F	sig
๒๖. อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นที่เห็นแตกต่าง กันและ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๗๖	๔	.๔๙๔	.๙๔๐	.๔๔๑
	ภายในกลุ่ม	๒๑๗.๖๐๒	๓๙๕	.๕๒๖		
	รวม	๒๑๙.๕๗๘	๓๙๙			
๒๗. อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการ บริหารงานของ อบต.	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๒๖	๔	๑.๔๓๒	๒.๐๙๙	.๐๘๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๙.๔๖๔	๓๙๕	.๖๘๒		
	รวม	๒๗๕.๑๙๐	๓๙๙			
๒๘. ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม เสนอปัญหาและ ความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๙๘	๔	๑.๒๗๔	๑.๘๖๘	.๑๒๗
	ภายในกลุ่ม	๒๗๘.๔๙๒	๓๙๕	.๗๐๕		
	รวม	๒๘๓.๕๙๐	๓๙๙			
๒๙. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ใน ทิศทางเดียวกัน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๖๓	๔	.๔๑๖	.๖๕๑	.๖๒๗
	ภายในกลุ่ม	๒๕๒.๓๒๗	๓๙๕	.๖๓๙		
	รวม	๒๕๓.๙๙๐	๓๙๙			
๓๐. ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความ เดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการ ตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไข ปัญหาอย่าง เร่งด่วน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๐๘	๔	.๗๗๗	๑.๑๑๘	.๓๔๘
	ภายในกลุ่ม	๒๗๔.๕๓๒	๓๙๕	.๖๙๕		
	รวม	๒๗๗.๖๔๐	๓๙๙			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๑๑	๔	.๖๒๘	๑.๔๘๓	.๒๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๗.๑๗๒	๓๙๕	.๔๒๓		
	รวม	๑๖๙.๖๘๓	๓๙๙			

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
 บริหารงานตามด้านทฤษฎีสามัญญูตาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

๔.๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด (LSD)

ตารางที่ ๔.๔๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด (LSD) หลักสูตรโดยระดับการศึกษา (n=๔๐๐) เมตตากายกรรม

	\bar{X}	ประถมศึกษา /หรือต่ำกว่า $\bar{X} = ๓.๕๑$	มัธยมศึกษา $\bar{X} = ๓.๕๖$	อนุปริญญา $\bar{X} = ๓.๗๑$	ปริญญาตรี $\bar{X} = ๓.๘๗$	สูงกว่า ปริญญาตรี $\bar{X} = ๓.๐๖$
ประถมศึกษา/ หรือต่ำกว่า	๓.๕๑	-	-.๐๕๙๓	-.๒๐๕๘๕*	.๐๓๗๑๘	.๔๔๕๒๖*
มัธยมศึกษา	๓.๕๖			-.๑๔๖๕๔	.๐๙๖๔๙	.๕๐๔๕๗*
อนุปริญญา	๓.๗๑				.๒๔๓๐๓*	.๖๕๑๑๑*
ปริญญาตรี	๓.๘๗					.๔๐๘๐๙
สูงกว่าปริญญา ตรี	๓.๐๖					

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่าผู้ที่จบอนุปริญญามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่จบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/หรือต่ำกว่า พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นด้านเมตตากายกรรมสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ถ้าจับคู่ระหว่างมัศึกษากับผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมัศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านเมตตากายกรรม สูงกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สองคู่สุดท้ายพบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญามีความคิดเห็นด้านเมตตากายกรรมสูงกว่าระดับปริญญาตรีและผู้จบสูงกว่าปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด (LSD)
หลักสูตรโดยระดับการศึกษา (n=๔๐๐) ด้านเมตตาวัจจกรรม

	\bar{X}	ประถมศึกษา /หรือต่ำกว่า $\bar{X} = ๓.๕๑$	มัธยมศึกษา $\bar{X} = ๓.๕๕$	อนุปริญญา $\bar{X} = ๓.๖๔$	ปริญญาตรี $\bar{X} = ๓.๔๒$	สูงกว่า ปริญญาตรี $\bar{X} = ๒.๙๗$
ประถมศึกษา/ หรือต่ำกว่า	๓.๕๑	-	-.๐๔๓๓๑	-.๑๓๕๔๘	.๐๘๘๒๔	.๕๔๕๒๖*
มัธยมศึกษา	๓.๕๕		-	-.๐๙๒๑๗	.๑๓๑๕๕	.๕๘๘๕๗*
อนุปริญญา	๓.๖๔			-	.๒๒๓๗๒	.๖๘๐๗๔*
ปริญญาตรี	๓.๔๒				-	
สูงกว่าปริญญา ตรี	๒.๙๗					

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่าผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นด้านเมตตาวัจจกรรม น้อยกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และ ระดับอนุปริญญาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะในเรื่อง“ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วังค์ จังหวัดนครสวรรค์”

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ชื่อ นายสำราญ พันธมหา

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วังค์

คำชี้แจง การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อ	ปัญหา/อุปสรรค	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
๑	ด้านเมตตาทายกรรม(ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดและปฏิบัติตนต่อประชาชนด้วยความเสมอภาค	การลงพื้นที่สม่ำเสมอเพื่อรับทราบปัญหาของประชาชน เพื่อนำมาแก้ไขให้ทันท่วงที
๒	ด้านเมตตาวจีกรรม(พูดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	การพูดจาดีกับประชาชนทำให้เมื่อมารับบริการเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน	พูดดีต่อกันเพราะเป็นปัจจัยในการเชื่อมสัมพันธภาพหรือมิตรภาพให้แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลรอบๆตัว
๓	ด้านเมตตาโมกรรม(คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ควรระลึกอยู่เสมอว่าตนเองมีหน้าที่อะไร มีความรับผิดชอบต่อประชาชนอย่างไร และมุ่งมั่นต่อหน้าที่การงานนั้นๆ	ควรทำงานเพื่อส่วนรวม ชื่อตรงต่อตนเอง ต่องานและบุคคลอื่น เว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบน ไม่ทุจริต ไม่เบียดเบียนเอาผลประโยชน์ของประชาชนมาเป็นของตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
๔	ด้านสาธารณโภคี(แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม)ท่านมีความคิดเห็น	ควรจัดสรรแบ่งปันประโยชน์ต่างๆ ที่ชุมชนสมควรได้ให้เสมอภาคเท่า	ให้การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ชุมชนที่ได้รับภัย

	ว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	เทียบกัน คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	พิบัติหรือที่ได้รับความเดือดร้อนได้อย่างทั่วถึง
๕	ด้านศีลสามัญญตา(ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆ อย่าง เดียวกัน)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ประพฤติตนให้ตั้งงามมีระเบียบวินัยอยู่ในระเบียบของส่วนรวม กระทำตัว เป็นที่รักนับถือของสังคมไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจหรือเสื่อมเสียต่อหมู่คณะ	การที่จะให้องค์กรนั้นมีศีลธรรมหรือปฏิบัติให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารต้องทำให้เห็นเป็นตัวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
๖	ทิวฐีสัมมัญญาตา(มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกันปรับความเห็นเข้าหากันได้ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น) ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	เคารพความคิดเห็นของกันและกันรับฟังปัญหา คำแนะนำต่างๆ เพื่อนำมา ปรับปรุงแก้ไข พัฒนาดตนเองและองค์กรอยู่เสมอ	ควรเคารพความคิดเห็นของกันและกันรับฟังปัญหา คำแนะนำต่างๆ เพื่อนำมา ปรับปรุงแก้ไข พัฒนาดตนเองและองค์กรอยู่เสมอ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะในเรื่อง“ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์”

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ชื่อ นายนที ศรีพุมมา

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แล่ง

คำชี้แจง การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อ	ปัญหา/อุปสรรค	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
๑	ด้านเมตตากายกรรม (ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธี นำไปใช้อย่างไรบ้าง	ทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมรับรู้ คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างแยบยลเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน	ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลายร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมรับรู้ คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างแยบยลเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน
๒	ด้านเมตตาวชิกรรม (พูดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธี นำไปใช้อย่างไรบ้าง	กล่าววาจาสุภาพอ่อนหวานให้คำแนะนำดีเตือนกันด้วยดีเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนได้	ควรกล่าววาจาสุภาพอ่อนหวานให้คำแนะนำดีเตือนกันด้วยดีเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนได้
๓	ด้านเมตตามโนกรรม (คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธี นำไปใช้อย่างไรบ้าง	ทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน และบุคคลอื่น เว้นจากการ แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบน ไม่ทุจริต ไม่เบียดเบียนเอา ผลประโยชน์ของประชาชนมาเป็นของตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	ควรทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน และบุคคลอื่น เว้นจากการ แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบน ไม่ทุจริต ไม่

			เบียดเบียนเอาผลประโยชน์ของประชาชนมาเป็นของตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมส่วนรวม
๔	ด้านสาธารณโภคี (แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม) ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ให้มากที่สุด จัดสรรงบประมาณไปพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง	ควรใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ให้มากที่สุด จัดสรรงบประมาณไปพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง
๕	ด้านศีลสามัญญตา (ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอย่างเดียวกัน) ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	การที่จะให้องค์กรนั้นมีศีลธรรมหรือปฏิบัติให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารต้องทำให้เห็นเป็นตัวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม	ควรให้องค์กรปฏิบัติให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารต้องทำให้เห็นเป็นตัวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
๖	ทฤษฎีสามัญญตา(มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกันปรับความเห็นเข้าหากันได้ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	จัดกลองหรือตู้รับความคิดเห็นให้ประชาชนได้แจ้งข้อคิดเห็นในที่สาธารณะ และสะดวกต่อการใช้บริการ	ควรจัดกลองหรือตู้รับความคิดเห็นให้ประชาชนได้แจ้งข้อคิดเห็นในที่สาธารณะ และสะดวกต่อการใช้บริการ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะในเรื่อง“ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์”

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ชื่อ นายสำเภา เนียมสุ่ม

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัน

คำชี้แจง การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อ	ปัญหา/อุปสรรค	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
๑	ด้านเมตตากายกรรม(ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ไม่เบียดเบียนไม่กดขี่ประชาชนไม่หลงระเรีงในอำนาจบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน	ต้องคอยห้ามปราบสกัดกันสิ่งผิดกฎหมายความไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือพื้นที่ที่ดูแลป้องกันมิให้เกิดเหตุร้ายหากเกิดเหตุก็แก้ไขเหตุความเดือดร้อนได้ทันที
๒	ด้านเมตตาวจกรรม(พูดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	พูดดีต่อกันเพราะเป็นปัจจัยในการเชื่อมสัมพันธ์ภาพหรือมิตรภาพให้แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลรอบๆตัว	ควรพูดดีต่อกันเพราะเป็นปัจจัยในการเชื่อมสัมพันธ์ภาพหรือมิตรภาพให้แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลรอบๆตัว
๓	ด้านเมตตามโนกรรม(คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	มีความสุขุม มีเมตตาปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงานและประชาชนในชุมชนอย่าง สม่่าเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ส่วนรวม	ควรมีความสุขุม มีเมตตาปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงานและประชาชนในชุมชนอย่าง สม่่าเสมอด้วยใจบริสุทธิ์

๔	ด้านสาธารณโภคี(แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	เอาใจใส่ช่วยเหลือแก้ปัญหาของประชาชนจัดบริการสาธารณะอย่างเป็น ธรรมทั่วถึงอย่างจริงจังพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง	ควรเอาใจใส่ช่วยเหลือแก้ปัญหาของประชาชนจัดบริการสาธารณะอย่างเป็น ธรรมทั่วถึงอย่างจริงจังพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง
๕	ด้านสิทธิมนุษยชน(ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆ อย่าง เดียวกัน)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกสร้าง การตรวจสอบและ ประ เมิ น ผล ที่ มี ประสิทธิภาพซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันซึ่งจะช่วยให้ การ ทำงานปลอดการทุจริตคอร์รัปชัน	ควรเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารอย่าง ตรงไปตรงมาและ สามารถตรวจสอบความ ถูกต้องได้ให้ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้สะดวกสร้าง การตรวจสอบและ ประ เมิ น ผล ที่ มี ประสิทธิภาพซึ่งเป็นการ สร้างความไว้วางใจซึ่ง กันและกันซึ่งจะช่วยให้ การ ทำงานปลอดการ ทุจริตคอร์รัปชัน
๖	ทฤษฎีสัมมูลตา(มีความคิดเห็นเป็น อย่างเดียวกันปรับความเห็นเข้าหากัน ได้ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น) ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้ อย่ างไร บ้าง	มีความสามัคคี ประองตองกันหากมี ความคิดเห็นขัดแย้งกัน ก็ควรใช้เหตุผล ไม่ใช่ อารมณ์และยึดมั่นใน ความคิดของตนเองมาก เกินไป	ควรมีความสามัคคี ประองตองกัน หากมี ความคิดเห็นขัดแย้งกัน ก็ควรใช้เหตุผล ไม่ใช่ อารมณ์และยึดมั่นใน ความคิดของตนเองมาก เกินไป

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะในเรื่อง“ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์”

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๑๙.๐๐ น.

ชื่อ นางสาวปราณีต เลิศสงคราม

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกััน

คำชี้แจง การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อ	ปัญหา/อุปสรรค	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
๑	ด้านเมตตากายกรรม(ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	วางแผนการทำงานให้เหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้อง ทำแต่ละเรื่อง ก่อนหลังแผนที่วางไว้ปรับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ควรตั้งใจปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างตียิ่งโดยมุ่งให้บริการแก่ประชาชน เพื่อ อำนวยความสะดวกต่างๆเมื่อเกิดความบกพร่องในหน้าที่การงานก็พร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันท่วงที
๒	ด้านเมตตาวชิกรรม(พูดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	ใช้สัมมาวาจาคือวาจาที่เป็นจริงไพเราะถูกต้องกาลเทศะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ชุมชน	ควรใช้สัมมาวาจาคือวาจาที่เป็นจริงไพเราะถูกต้องกาลเทศะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ชุมชน
๓	ด้านเมตตามโนกรรม(คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	อดทนอดกลั้นข่มใจ ห้ามใจตนเองต่อสิ่งยั่วยู่ถึงแม้จะถูกยั่วด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างใด ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ทิ้งการงานที่เป็นภารกิจของตน	ควรอดทนอดกลั้นข่มใจห้ามใจตนเองต่อสิ่งยั่วยู่ถึงแม้จะถูกยั่วด้วยคำเสียดสี ถากถางอย่างใด ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ทิ้งการงานที่เป็นภารกิจของตน

๔	ด้านสาธารณสุขโรคี(แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	พัฒนาปรับปรุงการคมนาคมและน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน	ควรพัฒนาปรับปรุงการคมนาคมและน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน
๕	ด้านสิทธิมนุษยชน(ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอย่างเดียวกัน)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง	หลีกเลี่ยงระบบอุปถัมภ์ เล่นพรรคเล่นพรรคในองค์กรแต่ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถ	ควรหลีกเลี่ยงระบบอุปถัมภ์เล่นพรรคเล่นพรรคในองค์กรแต่ควรคำนึงถึง ความรู้ความสามารถ
๖	ทฤษฎีสามัญญาตา(มีความคิดเห็นเป็นอย่างไรบ้าง)ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นอย่างไรบ้าง	มีความสามัคคีปรองดองกันหากมีความคิดเห็นขัดแย้งกันก็ควรใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์และยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป	ควรมีความสามัคคีปรองดองกัน หากมีความคิดเห็นขัดแย้งกันก็ควรใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์และยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป

แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วน
ตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ด้านเมตตาทายกรรม

๑. ควรหมั่นลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมประชาชนในหมู่บ้านเพื่อทราบปัญหาและความ
ต้องการอย่างสม่ำเสมอ

๒. ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลายร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมรับรู้
คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างแยบยลเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

๓. ไม่เบียดเบียนไม่กดขี่ประชาชนไม่หลงระเริงในอำนาจบ่าบับทุกข์บำรุงสุข ให้แก่
ประชาชน

๔. ต้องคอยห้ามปรามสกัดกั้นสิ่งผิดกฎหมายความไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นในชุมชน
หรือพื้นที่ที่ดูแลป้องกันมิให้เกิดเหตุร้ายหากเกิดเหตุก็แก้ไขด้วยความเดือดร้อนได้ทันที

๕. ควรวางแผนการทำงานให้เหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้อง
ทำแต่ละเรื่องก่อนหลังแผนที่วางไว้ปรับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ควรตั้งใจปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างดียิ่งโดยมุ่งให้บริการแก่ประชาชนเพื่อ
อำนวยความสะดวกต่างๆเมื่อเกิดความบกพร่องในหน้าที่การงานก็พร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข
ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที

ด้านเมตตาวจีกรรม

๑. ควรพูดเพื่อชักนำให้ประชาชนเกิดความสามัคคีปรองดองและเกิดความรัก
ความเห็นใจกันและกัน

๒. ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่างๆให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง

๓. ควรกล่าววาจาสุภาพอ่อนหวานให้คำแนะนำตักเตือนกันด้วยดีเป็นที่ปรึกษา
ให้กับชุมชนได้

๔. ควรพูดดีต่อกันเพราะเป็นปัจจัยในการเชื่อมสัมพันธ์ภาพหรือมิตรภาพให้แก่
เพื่อนร่วมงานและบุคคลรอบๆตัว

๕. ควรใช้สัมมาวาจา คือ วาจาที่เป็นจริงไพเราะถูกกาลเทศะสร้างสรรค์ประโยชน์
ให้แก่ชุมชน

๖. ควรรักษาคำพูดมีสัจจะพูดจริงทำจริง

ด้านเมตตามโนกรรม

๑. ควรระลึกอยู่เสมอว่าตนเองมีหน้าที่อะไร มีความรับผิดชอบต่อประชาชนอย่างไร และมุ่งมั่นต่อหน้าที่การงานนั้นๆ

๒. ควรเสียสละสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม และความสงบเรียบร้อย ของหมู่บ้าน โดยการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชน ดูแลทุกข์สุขของคนในชุมชน ประสาน ประโยชน์ ให้เกิดขึ้นในหมู่คณะในชุมชน

๓. ควรทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน และบุคคลอื่น เว้นจากการ แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบน ไม่ทุจริต ไม่เบียดเบียนเอา ผลประโยชน์ของประชาชนมาเป็นของตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

๔. ควรมีความสุขุม มีเมตตาปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงานและประชาชนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์

๕. ควรอดทนอดกลั้นข่มใจ ห้ามใจตนเองต่อสิ่งยั่วถึงแม้จะถูกยั่วด้วยคำเสียดสี ถากถาง อย่างไรก็ดี ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ทิ้งการงานที่เป็นภารกิจของตน

๖. ควรไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบ ข้อผิดพลาดในการทำงาน วางแผนประเมินผล คิดค้นแก้ไขปรับปรุงให้งานนั้นๆ บรรลุ เป้าหมาย

ด้านสาธารณโภคี

๑. ควรจัดสรรแบ่งปันประโยชน์ต่างๆ ที่ชุมชนสมควรได้ให้เสมอภาคเท่าเทียมกัน คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

๒. ควรให้การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ชุมชนที่ได้รับภัยพิบัติหรือที่ได้รับความเดือดร้อน ได้อย่างทั่วถึง

๓. ควรใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ให้มากที่สุด จัดสรรงบประมาณไปพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

๔. ควรเอาใจใส่ช่วยเหลือแก้ปัญหาของประชาชน จัดบริการสาธารณะอย่างเป็น ธรรม ทั่วถึงอย่างจริงจัง

๕. ควรส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ จัดอบรมประชาชนให้เรียนรู้ ระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่น

๖. ควรพัฒนาปรับปรุงการคมนาคมและน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

ด้านศีลสามัญญตา

๑. ควรประพฤติตนให้ดีงามมีระเบียบวินัยอยู่ในระเบียบของส่วนรวมกระทำตัว เป็นที่รักนับถือของสังคมไม่ทำตนให้เป็นที่ยังเกลียดหรือเสื่อมเสียต่อหมู่คณะ

๒. การที่จะให้องค์กรนั้นมีศีลธรรมหรือปฏิบัติให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารต้องทำให้เห็นเป็นตัวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

๓. ควรบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีวินัยในตนเองรักษากฎระเบียบวินัยที่ตั้งไว้

๔. ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกสร้างการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันซึ่งจะช่วยให้การทำงานปลอดการทุจริตคอร์รัปชัน

๕. ควรหลีกเลี่ยงระบบอุปถัมภ์เล่นพรรคเล่นพรรคในองค์กรแต่ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถ

๖. ควรประพฤติตนให้ห่างจากอบายมุขไม่ดื่มสุราจนครองสติไม่ได้จนเป็นเหตุให้กระทำการที่ไม่ดีงาม

ด้านทฤษฎีสамัญญา

๑. ควรเคารพความคิดเห็นของกันและกันรับฟังปัญหาคำแนะนำต่างๆเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนเองและองค์กรอยู่เสมอ

๒. ควรจัดกลองหรือตู้รับความคิดเห็นให้ประชาชนได้แจ้งข้อคิดเห็นในที่สาธารณะและสะดวกต่อการใช้บริการ

๓. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นวิจารณ์การทำงานการร้องทุกข์เรื่องราวต่างๆได้และยึดหลักประชาธิปไตยเป็นหลักโดยการใช้เสียงส่วนมากในการตัดสิน

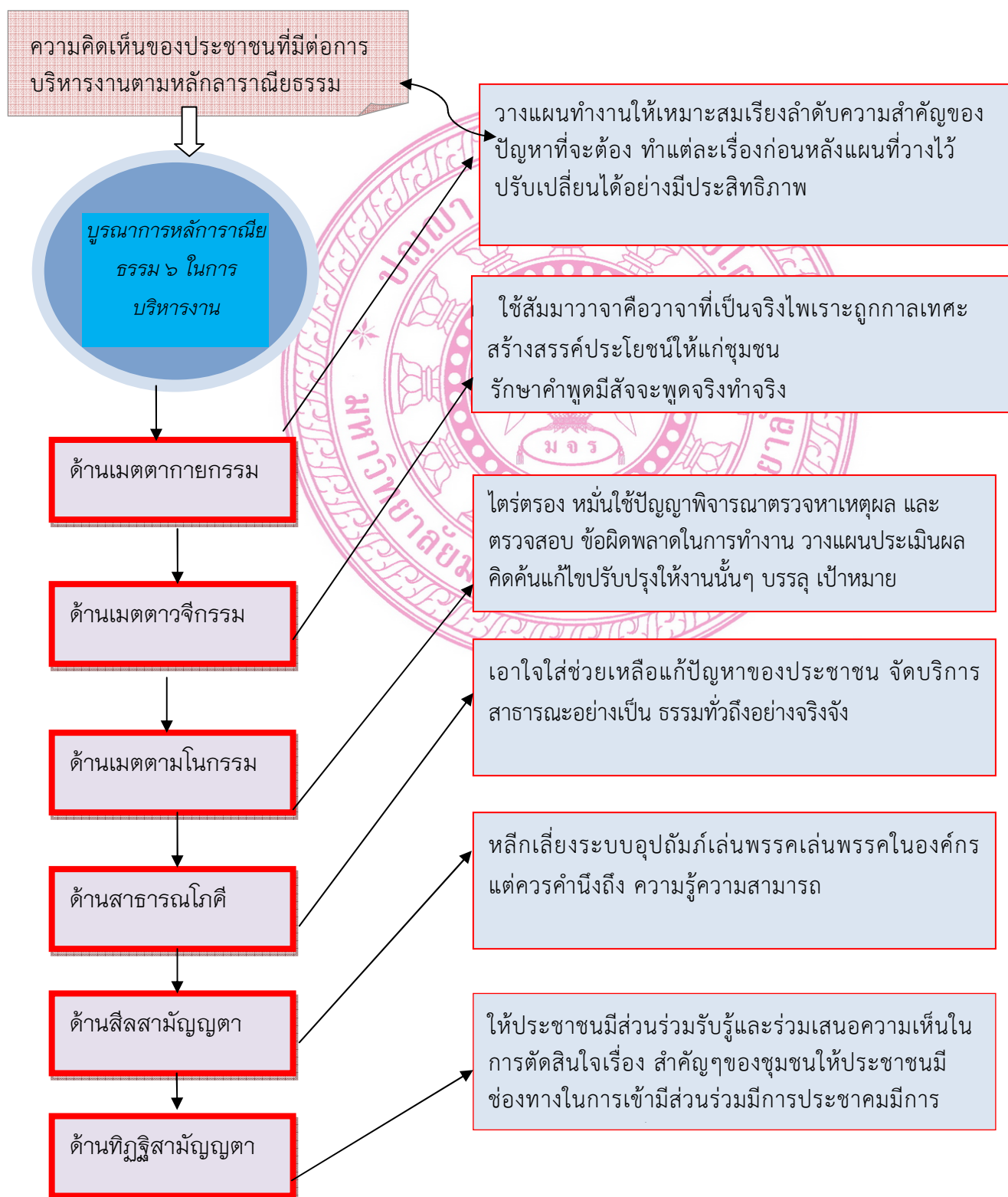
๔. ควรมีความสามัคคีปรองดองกันหากมีความคิดเห็นขัดแย้งกันก็ควรใช้เหตุผลไม่ใช่อารมณ์และยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป

๕. ควรหมั่นประชุมกันปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาปรับปรุงงานหรือเพื่อประสานประโยชน์เพราะการประชุมจะทำให้รู้คนรู้งานรู้ปัญหาหรือผลที่เกิดจากการทำงาน

๖. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆของชุมชนให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมมีการประชาคมมีการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

องค์ความรู้ที่ได้จากแนวทางการพัฒนา จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลเพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักสราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ในการวิจัย ครั้งดำเนินการวิจัยโดยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Research) โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Surrey Research) กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนทั่วไป ของอำเภอแม่वंก โดยเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง สำเร็จรูป R.v.Krejcie และ D.w. Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐๐ คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Randon Simpling) โดยใช้การจับสลากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การทดสอบค่า F-test หรือทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป รวมทั้งการทดสอบการเป็นอิสระ (X^2 -test of Independent) ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘ ที่มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘ ระดับการศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐ มีรายได้อยู่ระหว่าง ๓,๐๐๑-๖,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘ รองลงมา มีรายได้ระหว่าง ๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อมองในภาพรวมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับ

มาก ($\bar{X} = ๓.๕๑๕๔$) หากพิจารณาตามรายด้านก็พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านเมตตา ภายกรรม ($\bar{X} = ๓.๕๔๓๕$) เมตตาวจีกรรม ($\bar{X} = ๓.๕๑๘๕$) เมตตาโมกกรรม ($\bar{X} = ๓.๕๔๗๕$) และ ด้านทิวาสัมมัญญา ($\bar{X} = ๓.๕๓๑๕$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านสาธารณโภคี ($\bar{X} = ๓.๔๖๙๕$) และด้านศีลสัมมัญญา ($\bar{X} = ๓.๔๘๒๐$)

๑) ด้านเมตตาภายกรรม พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ข้อ ๔ “อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ ($\bar{X} = ๓.๖๕$) ข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ และข้อ ๕ ($\bar{X} = ๓.๕๐$) ข้อที่ กล่าวไว้ว่า “อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มา รับบริการ” และข้อ ๕ “อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่มเพื่อ ดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน”

๒) ด้านเมตตาวจีกรรม พบว่า ในภาพรวม ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานด้านเมตตาวจีกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ข้อ ๖ ($\bar{X} = ๓.๖๔$) “อบต.ของท่านมีมนุษย์ สัมพันธ์อัธยาศัยไมตรีดียิ้มแย้ม แจ่มใสมีความเป็นกันเอง” ข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ข้อ ๑๐ ($\bar{X} = ๓.๕๒$) “อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือขอให้ คำแนะนำต่างๆได้ ความคิดเห็นของประชาชน”

๓) ด้านเมตตาโมกกรรม พบว่าโดยภาพรวมทางด้านเมตตาโมกกรรม ความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อ ๑๓ ($\bar{X} = ๓.๖๔$) “อบต. ของ ท่านส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชา เป็นต้น” ข้อ ๑๔ ($\bar{X} = ๓.๖๑$) “อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชนให้ห่างไกลยา เสพติด” และข้อ ที่ ๑๕ ($\bar{X} = ๓.๖๐$) “อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและการเรียนรู้ ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม” ก็อยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อ ๑๑ ($\bar{X} = ๓.๔๕$) “อบต.ของท่านเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศตนเพื่องาน” ข้อ ๑๒ ($\bar{X} = ๓.๔๕$) “อบต.ของ ท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนใน ชุมชน” อยู่ในระดับปานกลาง

๔. ด้านสาธารณโภคี พบว่าในภาพรวมความคิดเห็นของประชาชนในด้านนี้อยู่ระดับปาน กลาง ($\bar{X} =$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่ามีอยู่เพียงข้อเดียวที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือข้อ ๑๗ ($\bar{X} = ๓.๕๒$) อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่

ประชาชนได้ทั่วถึง นอกจากนั้น ข้อ ๑๖ อบต. ของท่านได้พัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ข้อ ๑๘ อบต. ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและ การเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ข้อ ๑๙ อบต. ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และ ข้อ ๒๐ อบต. ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานทางด้านสาธารณโภคี อยู่ในระดับปานกลาง

๕. **ด้านสี่สამัญญาตา** โดยภาพรวม ประชาชนมีความคิดต่อการบริหารงานตามหลักด้านนี้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} =$ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในข้อ ๒๓ ($\bar{X} = ๓.๕๒$) อบต. ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน ข้อ ๒๕ อบต. ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความถูกต้องไม่ประพฤติดิจจริตประเพณีที่ติงาม ส่วนข้ออื่น ๆ ที่เหลือคือข้อ ๒๑ อบต. ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ข้อ ๒๒ อบต. ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ และข้อ ๒๔ อบต. ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๖. **ด้านทฤษฎีสามัญญาตา** ในภาพรวมของ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านนี้ อยู่ในระดับ มาก มีอยู่เพียงข้อเดียวที่ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ด้านทฤษฎีสามัญญาตา อยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อ ๓๐ ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่าง เร่งด่วน ($\bar{X} = ๓.๔๗$) นอกนั้นทุกข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

๕.๑.๓.๑ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๕ เป็นภาพรวมทั้งหมด (Grand total) พบว่า ค่า $t = -.๖๕๗$ sig = .๕๑๑ ไม่มีนัยสำคัญที่ .๐๕ ในความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการบริหารตามหลักสาราณียธรรมก็พบเช่นเดียวกันว่าทุกด้านไม่มีความแตกต่างทางด้านความคิดเห็นในหลักสาราณียธรรมที่ .๐๕ จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ ๑ ที่กล่าวว่า “ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน”

๕.๑.๓.๒ t-test

จากตารางที่ ๔.๙ เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกกลุ่มโดยเพศ(gender) พบว่าประชาชนชายและหญิง ค่า $t = -.๐๓๑$

ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ ที่ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่าทุกข้อในด้านเมตตากายกรรม พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ ๑ ที่กล่าวว่า “ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัด นครสวรรค์ แตกต่างกัน”

๕.๑.๓.๓ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๐ เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักเมตดาวจักรกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นว่าค่า t เท่ากับ -๑.๖๗๙ sig ๐.๐๙๔ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ในความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสารานียธรรม (ด้านเมตดาวจักรกรรม) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านเมตดาวจักรกรรม ก็พบว่าไม่มีความแตกต่างของความคิดเห็นที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ในทุกข้อของ ด้านนี้ จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๔ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักเมตตามโนกรรมพบว่าค่า $t = ๑.๑๙$ ค่า sig = $.๙๐๖$ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านเมตตามโนกรรมพบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามด้านเมตตามโนกรรมไม่แตกต่างกันทุกข้อที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๕ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าในภาพรวมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อการบริหารงานของด้านสาธารณโภคที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในด้านสาธารณโภคก็พบเช่นเดียวกันว่าทุกข้อคำถามในด้านนี้ ค่า t ที่คำนวณได้ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๖ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าในภาพรวมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อการบริหารงานของด้านสาธารณโภคที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในด้านสาธารณโภคก็พบเช่นเดียวกันว่าทุกข้อคำถามในด้านนี้ ค่า t ที่คำนวณได้ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๗ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๓ เมื่อมองในภาพรวมของการบริหารงานตามหลักสารานียธรรม (ด้านศีลสามัญตา) พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีค่า $t = -๑.๐๔๕$ ค่า sig = $.๒๙๗$ ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ ก็พบเช่นเดียวกันว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ จึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๘ t-test

จากตารางที่ ๔.๑๔ ในภาพรวมพบว่าค่า $t = -.๗๙๒$ sig = $.๔๒๙$ ค่า t ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $.๐๕$ ในการบริหารงานตามหลักทฤษฎีสัมมัญญาตา เมื่อจำแนกตามเพศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าทุกข้อในด้านทฤษฎีสัมมัญญาตาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $.๐๕$ จึงต้องปฏิเสธสมมติฐาน

๕.๑.๓.๙ F-test

จากตาราง ที่ ๔.๑๖ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามอายุ ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.๐๕$ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จำเป็นต้องเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) อีกต่อไป ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๐ F-test

จากตารางที่ ๔.๑๗ เมื่อเปรียบเทียบของการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านเมตตากายกรรมพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมของด้านเมตตากายกรรมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ $.๐๕$

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านเมตตากายกรรมก็ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านความคิดเห็น เมื่อจำแนกตามอายุที่ระดับนัยสำคัญที่ $.๐๕$ จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๑ F-test

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านเมตตาวจกรรม ในภาพรวมมีค่า ค่า $t = ๑.๐๑๑$ sig = $.๓๘๘$ ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ

เมื่อพิจารณาในรายข้อของด้านเมตตาวจกรรม ก็พบว่าทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุเช่นเดียวกัน จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ $.๐๕$ และไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบรายคู่ Multiple Comparisons

๕.๑.๓.๑๒ F-test

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าผู้ที่มีอายุแตกต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ $.๐๕$ มีเพียงข้อเดียวทางด้านเมตตามโนกรรมคือข้อ ๑๕ อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอด ชีวิตและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ $.๐๕$

จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๓ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ยกเว้นข้อ ๑๗ อบต. ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ดังนั้นอายุของประชาชนที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๑.๓.๑๔ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ไม่แตกต่างกันในภาพรวม (ด้านสี่สภายัญญา) ที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ยกเว้นข้อ ๒๓ อบต. ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน ที่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม (ด้านสี่สภายัญญา) แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๕ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม (ด้านทฤษฎีสภายัญญา) ที่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและรายข้อ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๖ F-test

จากตาราง ที่ ๔.๒๓ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จำเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) อีกต่อไป ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๗ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสภาราณียธรรม (ด้านเมตตากายกรรม) ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๘ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากหลัก
สาราณียธรรม (ด้านเมตตาวจีกรรม) ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ไม่ว่าจะในภาพรวม
หรือรายข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๑๙ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๖ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากหลัก
สาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวม
และแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๐ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๗ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากหลัก
สาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและ
แยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๑ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๘ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากหลัก
สาราณียธรรม (ด้านศีลสามัญญา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวม
และแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๒ F-test

จากตารางที่ ๔.๒๙ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตากหลัก
สาราณียธรรม (ด้านทิวฐีสามัญญา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวม
และแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๓ F-test

จากตาราง ที่ ๔.๓๐ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามรายได้ ของความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่
วังก์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม
ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จำ
เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) อีกต่อไป ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๔ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๑ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม (ด้านเมตตากายกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งใน
 ภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๕ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๒ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม (ด้านเมตตาวจีกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวม
 และแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๖ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๓ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม (ด้านเมตตามโนกรรม) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งใน
 ภาพรวมและแยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๗ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม (ด้านสาธารณโภคี) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวมและ
 แยกเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๘ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม (ด้านศีลสามัญญตา) ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งในภาพรวม
 และในรายข้อทุกข้อในด้านนี้

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒๙ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารதாகหลัก
 สาราณียธรรม ตามหลักทิวฐิสามัญญตา ไม่แตกต่างกันตามระดับนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งใน
 ภาพรวมและเป็นรายข้อทุกข้อ

ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๓๐ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ของ
 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักสารานิยธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน มีเพียง ๒ ข้อ คือ ข้อ (๑) และข้อ (๒) ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ต่อไป

๕.๑.๓.๓๑ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่าประชาชนที่แยกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหาร ด้านเมตตากายกรรม ในภาพรวมที่ระดับนัยสำคัญ ที่ .๐๕ แลพบต่อไปว่าในข้อ ๓ อบต.ของ ท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ และข้อ ๔ อบต. ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารด้านเมตตากายกรรม แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

จึงต้องยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๓๒ F-test

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารานิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านเมตตาวจกรรม ในภาพรวมมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ ที่ .๐๕ รวมทั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ในข้อที่ ๙ อบต. ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ และข้อที่ ๑๐ อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือ ขอให้คำแนะนำต่างๆได้

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารด้านเมตตาวจกรรม แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

จึงต้องยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๓๓ (L.S.D.)

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่าผู้ที่จบ อนุปริญญามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่จบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ . ๐๕

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับผู้ที่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา/หรือต่ำกว่า พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นด้าน เมตตากายกรรมสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ถ้าจับคู่ระหว่างมัธยมศึกษากับผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมัศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านเมตตากายกรรม สูงกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สองคู่สุดท้ายพบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีมีความคิดเห็นด้านเมตตากายกรรมสูงกว่าระดับปริญญาตรีและผู้ที่ยังสูงกว่าปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

๕.๑.๓.๓๔ (L.S.D.)

จากตารางที่ ๕.๔๕ พบว่าผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นด้านเมตตาวจกรรม น้อยกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และ ระดับอนุปริญญาตรีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

สถานภาพส่วนบุคคล	ด้านเมตตากายกรรม		ด้านเมตตาวจกรรม		ด้านเมตตามโนกรรม		ด้านสาธารณโภค		ด้านศีลสามัญญตา		ด้านทิวติสามัญญตา	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
๑.เพศ	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√
๒.อายุ	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√
๓.ระดับการศึกษา	√	-	√	-	-	√	-	√	-	√	-	√
๔.รายได้	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√
๕.อาชีพ	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√	-	√

จากตารางที่ ๕.๑ สรุปได้ว่า

ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ นัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสารณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันในด้านเมตตากายกรรม และเมตตาวจกรรม จึงต้องยอมรับสมมติฐาน

ในภาพรวมทั้งหมด ๔ ด้าน ด้านเมตตามโนกรรม,ด้านสาธารณโภค,ด้านศีลสามัญญตาและด้านทิวติสามัญญตา ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสารณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลมนอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยการจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ และอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๒ อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สามารถ

บริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมได้ครบทุกด้านการบริหารงานยังขาดตกบกพร่องในเรื่องเหล่านี้ควรจะต้องได้รับการพัฒนาอีกมากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลจะแสดงออกมาในรูปของผลงานเพราะว่าผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถทางการบริหารและเมื่อนำหลักสภาราณียธรรมมาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมากเพียงไรย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชนให้ได้รับความสุขอย่างถ้วนหน้า แต่ตรงกันข้ามหากการบริหารงานของอบต.ในแต่ละด้านบกพร่องย่อมเกิดความเสียหายต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของจรัส ปันธิ ได้วิจัย เรื่องวิเคราะห์การประยุกต์หลักสภาราณียธรรมในการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าการนำหลักสภาราณียธรรม ๖ ประการของพระพุทธศาสนาได้แก่การแสดงความรักความเมตตาต่อกันสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้คำแนะนำชี้แนะในสิ่งที่ดีงามมีความหวังดีปรารถนาดีต่อกันให้ความอนุเคราะห์หรือช่วยเหลือแบ่งปันกันยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีตามกฎหมายแบบแผนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามตลอดถึงการมีความคิดเห็นที่เกื้อกูลกันเป็นไปในทำนองเดียวกันเมื่อมีข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนก็นำมาปรึกษาหารือกันตลอดเวลาโดยหลักสภาราณียธรรม๖ ประการนั้นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่สามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารงานบุคคลได้เป็นอย่างดีในทุกระดับทั้งระดับผู้บริหารผู้บังคับบัญชาตัวเองเพื่อร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประสบ ความสำเร็จและพัฒนาโดยตลอด

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

๑. ด้านเมตตาการุณยธรรม

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นข้อ ๑ และ ข้อ ๒ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอบต.ควรให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันท่วงทีที่มีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของ

ส่วนรวมเอื้อเพื่อแผ้วแผ้งปันผลประโยชน์ซึ่งกันและกันให้มากกว่านี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประเสริฐ สิงหเสม** ได้วิจัยเรื่อง"ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรม:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอำเภอชะอวดจังหวัด นครศรีธรรมราช"ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการนำหลักสาราณียธรรมมา บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาหลาย ด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านประชากรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมพนักงานส่วนท้องถิ่นและ ข้าราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทองอำเภอชะอวด จังหวัด นครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะว่าให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้าน สาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. ด้านเมตตาวชิกรรม

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางข้อ ๗ และ ๘ ซึ่ง แสดงให้เห็นว่าอบต.ของท่านไม่ถูกด้อยเสียดินินทาวาร้ายหรือพุดยุงให้เกิดการทะเลาะเกิด ความแตกแยกกันในชุมชน และ อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่เสแสร้ง ให้มากกว่านี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วณิดา สมิตานนท์** ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็น ของ ประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาด้านการให้บริการแก่ประชาชนขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี"ผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า องค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรีมีประสิทธิภาพในการบริหาร การพัฒนา ด้าน การให้บริการแก่ประชาชนในระดับปานกลางสำหรับข้อเสนอแนะเช่น ๑) ด้านการบริการ บุคลากรควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถรวมทั้งมีจิตสำนึกใน การให้บริการ ๒) ด้านการบริหารงบประมาณควรวางแผนด้านงบประมาณเกี่ยวกับการ ให้บริการแก่ประชาชน โดยจัดทำเป็นแผนระยะยาวและ ๓) ด้านการบริหารงานทั่วไปควร กำหนดนโยบายด้านการ บริหารงานภายในที่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

๓. ด้านเมตตามโนกรรม

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณีย ธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับปานกลาง ข้อ ๑๑ อบต.ควรเสียสละเอื้อเพื่อแผ้วแผ้งปันถึงประโยชน์ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศตน เพื่องาน และข้อ ๑๒ เอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนในชุมชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการออกความคิดเห็นส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้มากกว่านี้ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศุภพงศ์ ทองศรีนุ่น** ที่ได้วิจัยเรื่อง"ศึกษาความพึง พอใจที่มีต่อการ ใช้หลักสาราณียธรรมของผู้ปกครองท้องถิ่น:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอชะอวด จังหวัด

นครศรีธรรมราช"พบว่าเกษตรกรในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอชะอวดมีความ พึงพอใจ ต่อการใช้หลักสารณียธรรมของผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมในระดับปานกลาง และมี ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครองท้องถิ่นดังนี้ ๑) จัดหาตลาดเพื่อส่งผลผลิตทางการเกษตรไป ขายใน ราคาที่ยุติธรรม ๒) จัดหาเงินทุนเพื่อการศึกษาแก่เยาวชนในท้องถิ่น ๓) อบรมสัมมนา เจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานของส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาจริยธรรม ๔) ให้ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจริงใจต่อการปฏิบัติงาน/แก้ไขปัญหา ๕) แต่งตั้งผู้อาวุโสที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

๔. ด้านสาธารณโภคี

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งแสดง ให้เห็นว่าอบต.ควรพัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่องดูแลป้องกัน ช่วยเหลือ และบรรเทาสาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนให้ทั่วถึงจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและ การเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชนให้การช่วยเหลือและให้ สวัสดิการต่างๆใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึง คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักให้มากกว่านี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทรงกรด ไกร กังวาร** ได้วิจัยเรื่อง"ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล แสนสุขอำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี"ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของ ประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาหลายด้านพบว่ามีความพึงพอใจด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ด้านสถานที่ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ และพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ด้านระบบการให้บริการสาธารณะปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะ ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้าน ระบบการให้บริการสาธารณะโดยเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลขยายเขตประปาเพิ่มตู้ โทรศัพท์ สาธารณะและปรับปรุงท่อระบายน้ำเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมถนนรองลงมาเป็น ข้อเสนอแนะ ด้าน สถานที่ให้บริการซึ่งเห็นว่าสถานที่ทำการปัจจุบันคับแคบด้านการประชาสัมพันธ์ เสนอว่าควร เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและด้านการบริการเจ้าหน้าที่เสนอว่าควรมี เจ้าหน้าที่ให้ คำแนะนำขั้นตอนการรับบริการ

๕. ด้านสี่สამัญญตา

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสารณีย ธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ใน ระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางข้อ

๒๑ , ๒๒ และ ๒๔ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอบต.ควรใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้เป็นคนมีคุณธรรมและ ศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้องไม่ประพฤตินิติจารีตประเพณีที่ติงามซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ **วชิราภรณ์ นนทรีย์** ได้วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง:ศึกษาเฉพาะ องค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย"ผลวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเองอยู่ในระดับปานกลางคือด้านการ พัฒนาองค์กรด้านการใช้จ่ายงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วมโดยควรเพิ่มบุคลากร ปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เพียงพอเหมาะสมกับบทบาทภารกิจ เพิ่มงบประมาณแก้ไขระเบียบปฏิบัติต่างๆให้จ่ายต่อการปฏิบัติพัฒนาบุคลากรจัดอบรม เพิ่มพูนความรู้แก่พนักงานผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรอบรู้ทัน เหตุการณ์สร้างขวัญและกำลังใจควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและบัญชีโดยตรงในองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่ผู้บริหารควรศึกษาระเบียบกฎหมายให้เข้าใจและควรเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน

๖. ด้านปฏิสัมพันธ์

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วังก์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางข้อ ๓๐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วีระชัย คำล้วน** ได้วิจัยเรื่อง"การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน พัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดมจังหวัด อุบลราชธานี"ผลวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีส่วนร่วมในการ บริหารพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมใน ด้านร่วมตัดสินใจมากที่สุดรองลงมาคือ การร่วมประชุมและการร่วมประเมินผลและน้อยที่สุด คือการร่วมดำเนินงาน

**๕. ๒.๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหวัต
นครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล**

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
สาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์ โดยจำแนก
ตาม สถานภาพส่วนบุคคลได้แก่เพศอายุระดับการศึกษาอาชีพและรายได้พบว่าประชาชนที่มี
ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก ส
าราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์ ไม่มีความ
แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ส่วนประชาชนที่มีเพศอายุต่างกันมีระดับ
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

๑.เพศประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณีย
ธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่าง
กัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความเป็นชายและหญิงมีความรู้สึกนึกคิดมีความเห็นไม่แตกต่างกันซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร วิเศษสุนทร๗ได้ วิจัยเรื่อง"ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
นำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย"
ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความเห็นต่อการนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลจำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

๒.อายุประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก ส
าราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัตนครสวรรค์ โดยรวม ไม่
แตกต่างกันซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีอายุน้อยหรือมีอายุมากจะเป็นวัยไหนก็ตามช่วงอายุไม่มีผล ต่อ
ระดับความคิดเห็นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อาจพลวงค์ บุษราคม** ได้วิจัยเรื่อง "การ
บริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมมาภิบาล"ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการ กรม
ชลประทานที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านกฎหมายและที่ดิน ของ
กรมชลประทานตามหลักธรรมมาภิบาลไม่ต่างกัน

๓.ระดับการศึกษาประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเห็นต่อการ
บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัต
นครสวรรค์ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า
ประชาชนที่มีระดับการศึกษามากหรือน้อยความหลากหลายของสาขาวิชาความรู้เหล่านั้น
ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนฺตวิโร** ได้
วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร"ผลการวิจัยพบว่าพุทธศาสนิกชนที่มีวุฒิกการศึกษาสามัญวุฒิกการศึกษาทาง

ธรรมและวุฒิการศึกษาทางบาลีมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. อาชีพประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน อาจมีลักษณะการรับความช่วยเหลือหรือรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันจึงทำให้ มีผลต่อระดับความคิดเห็นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รพีต แสงผ่อง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี" ผลการวิจัยพบว่ากรรมการบริหารและสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีที่มีอาชีพต่างกันมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๕. รายได้ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารายได้มากกรายน้อยมีผลต่อการใช้จ่ายในดำรงชีวิตของประชาชนจึงส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประทุมพร พลายเมือง** ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี" ผลการวิจัย พบว่าตัวแปรที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือรายได้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องบริหารงานโดยนำหลักสาราณียธรรมมาบูรณาการใช้อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอันจะมาซึ่งประโยชน์สุขของคนในชุมชน

๒. ควรมีมาตรการส่งเสริมการปลูกฝังเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของคนในองค์กรและชุมชนให้เกิดเป็นรูปธรรมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓. สร้างความสามัคคีปรองดองกันขึ้นในองค์กรเป็นตัวอย่างของคนในชุมชน

ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายร่วมแก้ไขปัญหาคือปัญหาต่างๆร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวประสานงานให้เป็นระบบให้ทันเหตุการณ์

๔. ส่งเสริมรายได้ให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชนโดยการแนะนำหาอาชีพที่เหมาะสมให้และแนะนำให้ประกอบอาชีพตามวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างมีระบบ

๕. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น โดยการเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นวิจารณ์การทำงานขององค์กร

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติดังนี้

๑. ควรนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นไป

๒. ควรนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓. ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอื่นๆมาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรม

๒. ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากมีการนำหลักสภานิติธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓. ควรศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจะได้ทราบระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าอยู่ในระดับใด

๔. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสภานิติธรรมหรือตามหลักธรรมอื่นๆในพระพุทธศาสนาโดยเปลี่ยนขนาดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างและขนาดใหญ่ขึ้นอาจเป็นระดับจังหวัดระดับประเทศหรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
 สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. รูปแบบการวิจัย
๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๕ .การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๑. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน วิธี (Mixed Methods Research) การวิจัย
 เชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สัมภาษณ์เชิง
 ลึก (Indept –Interview) มีในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑.๑ รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept –Interview)

- ๑.๑.๑ ประสานผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนัดวัน เวลา ในการเข้าสัมภาษณ์
- ๑.๑.๒ นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ผู้บริหารตามวัน เวลา สถานที่ ที่นัดหมาย
- ๑.๑.๓ นำข้อมูลที่สัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และอภิปรายผล สรุป

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ประชากรในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๔ ตำบล ในเขต
 อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๕๗,๖๔๙ คน^๑

๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายมาจากทุก องค์การบริหาร
 ส่วนตำบล ตามสัดส่วนของประชากร โดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของโดยหาขนาดของ

^๑ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย,(สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙กรกฎาคม ๒๕๕๖),

<<http://www.dopa.go.th/f>>.

กลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie.& D.W.Magan)^๒ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบง่ายใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๖ คน ผู้วิจัยจึงเก็บเพิ่มอีกจำนวน ๔ คน รวมทั้งหมดเป็น ๔๐๐ คน เพื่อป้องกันการตอบที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบถ้วน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างแบบสอบถาม

๑) ศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวิจัย

๒) สร้างแบบสอบถามตามกรอบวิจัยที่กำหนดไว้โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย ๑) ด้านเมตตา ๒) ด้านเมตตาวิจิตร ๓) ด้านเมตตาโมกข์ ๔) สาธารณโภคี ๕) ด้านศีล ๖) ด้านทิวาสัมมัตตา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) ๕ระดับ คือเห็นด้วยมากที่สุดเห็นด้วยมากเห็นด้วยปานกลางเห็นด้วยน้อยเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมี เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
๔ หมายถึง	เห็นด้วยมาก
๓ หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
๒ หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
๑ หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการนำหลักสภาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

^๒รองศาสตราจารย์ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๙.

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ (แนวทางการพัฒนาและข้อเสนอแนะ) เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมสาราณียธรรมมาบริหารงานใน องค์การบริหารส่วนตำบล

๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ๑) ศึกษา หลักการ ทฤษฎีการเกี่ยวกับหลักการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักสาราณียธรรมจากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้
- ๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ๔) สร้างเครื่องมือ
- ๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ
- ๗) ปรับปรุงแก้ไข
- ๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๓ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑.หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)จำนวน ๕ ท่านได้แก่

๒.หาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คนแล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)ของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๓ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๕๑

๓. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

^๓ Cronbach, Lee J, Essentials of psychological testing, 4th ed., (New York : Harper & Row, 1971), p, 123.

๑) ขอบหนังสือจากผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๔ ตำบลได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

๒) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ ฉบับ แจกให้ประชาชนและที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๔๐๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้อภิปรายและประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept -Interview) สัมภาษณ์นายก อบต. ๔ คน เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกมาอภิปรายร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๕ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key Informants)

หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหาร ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

- ๑) มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอย่างดี
- ๒) เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่वंก
- ๓) เป็นผู้มีความเป็นที่ประจักษ์ทางด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นไปตามหลักพุทธศาสนา
- ๔) เป็นผู้ไม่มีอคติในการที่จะให้ข้อมูลทางด้านการบริหารการงาน จากหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งข้อ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกไว้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

๑. นายสำราญ พันธมหา	นายก อบต.แม่वंก
๒. นางสาวปราณีต เลิศสงคราม	นายก อบต.เขาชนกัน
๓. นายสำเภา เนียมสุ่ม	นายก อบต.วังชัน
๔. นายนที ศรีพุมมา	นายก อบต.แม่เลย์

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

- ๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

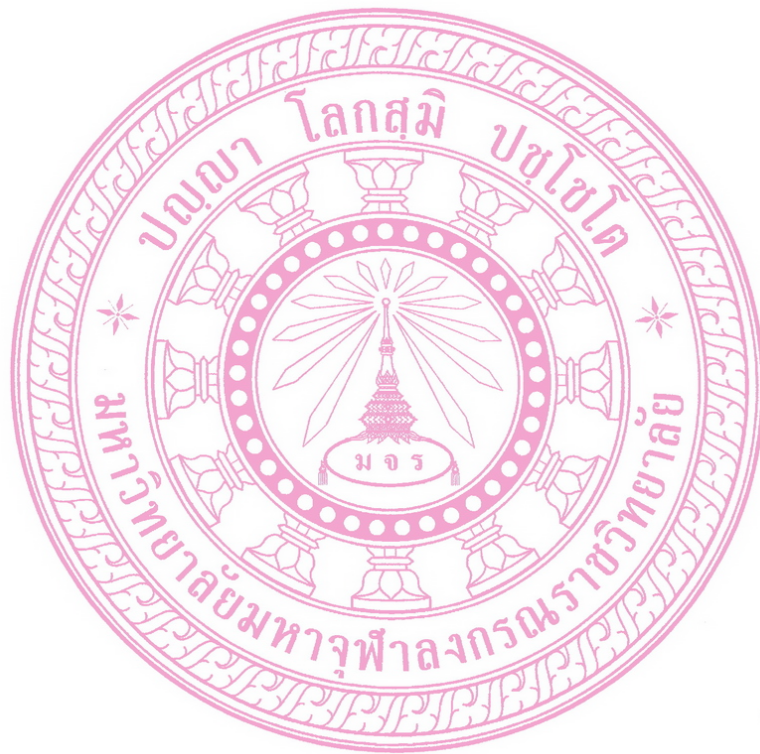
๓) ทดสอบสมมติฐานเพื่อการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไปด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least ignificant Difference : LSD)

๔) แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการเขียนในลักษณะความเรียงประกอบบริบท

๕) เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้ เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อความที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	๔.๕๐-๕.๐๐	แปลว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑-๔.๕๐	แปลว่า	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑-๓.๕๐	แปลว่า	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑-๒.๕๐	แปลว่า	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐-๑.๕๐	แปลว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด ^๔

^๔ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๙๙.

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

โกวิท พวงงาม.การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่๗.กรุงเทพมหานคร:วิญญูชน ,๒๕๕๒.

_____ .สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบการ
ปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ ๔ องค์การบริหารส่วนตำบล. นนทบุรี:สถาบัน
พระปกเกล้า,๒๕๔๗.

_____ .การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร:
บพิธการพิมพ์,๒๕๔๒.

_____ .การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:เอ็กซ์เปอร์เน็ท,๒๕๕๐.

คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่ หนังสือบูรณาการแผนใหม่ นวัตกรรมขั้นตรี.กรุงเทพมหานคร:
เสียงเชียงใหม่,๒๕๔๖.

จักรกฤษณ์ นรนิติมตุงการ.การจัดการด้านปัจจัยในการบริหารงาน. กรุงเทพมหานคร:

ไทยวัฒนาพานิช,๒๕๔๑. จำเรียงภาวิจิตร.สาธารณสมบัติ, เอกสารในการประกอบการ
สอนชุดวิชาสังคมศึกษา ๔

(เล่ม ๒). นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,๒๕๓๖. จำลองเงินดี.เอกสาร
คำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,๒๕๓๔. จุมพลสวัสดิยากร.หลักการบริหารและมนุษย
สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร:สุวรรณภูมิ,
๒๕๔๒.

ชุดิระระบอบและคณะ.ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย จุริกิจ
บัณฑิต,๒๕๕๒.

ชวงค์ ฉายะบุตร.การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:สมาคมนิสิตเการัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๓๙.

- _____ .การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:กรมการปกครอง,๒๕๓๙.
- _____ .การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น,๒๕๔๓.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๓๘. เด่นชนะเนติย์ง.การบริหารงานบุคคล.
กรุงเทพมหานคร:ม.ป.ท.,๒๕๓๓. ดิณปรัชญพฤทธิ.หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๓๙.
- ทองหล่อเดชไทย.หน่วยที่๑แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข.นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,๒๕๓๕. ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา.ปรัชญา ๒๐๑พุทธ
ศาสน์. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮ้าส์,๒๕๓๘.
- ธงชัย สันติวงษ์.การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช,๒๕๔๒.
- _____ .หลักการบริหาร คิดและทำอย่างผู้จัดการใหญ่. กรุงเทพมหานคร:เอเวีย
เพรสการพิมพ์,๒๕๒๙.
- _____ .องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่๑๑.กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนา
พานิช,๒๕๔๓.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง.การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร:๑๗๙การพิมพ์, ๒๕๓๗.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณและวีระพงษ์เฉลิมจิระรัตน์.องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร:
อักษรปริทรรศน์,๒๕๓๔. นวมสงวนทรัพย์.สารตถจิตวิทยาสังคม.
กรุงเทพมหานคร:โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮ้า,๒๕๓๕. นิตยสัมมาพันธ์.การบริหารเชิงพุทธ.
กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอเดียนส์โตร,๒๕๒๙. นีออนกลินรัตน์.จิตวิทยาเบื้องต้น.
ขอนแก่น:ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น,๒๕๒๕. บรรจบเนียมมณี.หลักการบริหาร.
กรุงเทพมหานคร:คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ,๒๕๒๓. บุญชมศรีสะอาด.การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่๗.
กรุงเทพมหานคร:สุวีรียาสาน,
บุญเรียง ขจรศิลป์.วิธีวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่๓.กรุงเทพมหานคร:พิชาญพรินต์ติ้ง, ๒๕๓๔.
บุษอรียี หมะ.การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย,๒๕๕๐.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร.ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร:คณะรัฐประศาสน
ศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์,๒๕๔๒.
- _____ .สุขภาพในฐานะปกครองตนเอง.กรงเทพมหานคร:คณะรัฐประศาสนศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙. ประภาเพ็ญสุวรรณ. ความคิดเห็น: การ
วัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พีระพัฒนา, ๒๕๒๖.

.ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล
, ๒๕๓๒.

ปัญญา ใช้บางยาง. ธรรมาธิบายเล่ม๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดิธรรม, ๒๕๔๖.

พนัส หันนาคินท์. ประสบการณ์การบริหารบุคลากร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พรทิพย์ สัมปตตะวนิชและคณะ. พฤติกรรมผู้บริโภค. (นนทบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, ๒๕๔๑.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การวัดทัศนคติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๑.

พรรณช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๘.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมมจิตโต). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

_____ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙. พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). พจนานุกรม

พุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิกจำกัด
, ๒๕๔๕.

_____ . พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). ธรรมนุญรวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๓๐. กรุงเทพมหานคร:

บริษัทสหธรรมิกจำกัด, ๒๕๔๗.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: พรานนกการพิมพ์,

๒๕๔๒.

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. การบริหารจัดการโครงการพัฒนาสังคมแบบก้าวหน้า. ขอนแก่น:

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑. มัลลิกาตัน

สอน. การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: เอกซ์เปอร์เน็ทจำกัด, ๒๕๔๔.

โยธินคันสนยุทธและจุมพลพูลภัทรชีวิน. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๓๙.

ลัดดา กิตติวิภาค. ความคิดเห็นทางสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: แสงจันทร์การพิมพ์,

๒๕๒๕.

ลิขิตธีระ เวคิน. การเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘. วิญญู อังคนารักษ์. **แนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น.**

กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๓๙. วิโรจน์สารรัตน์. **การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา,** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒.

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์. **การเมืองการปกครองไทย ภาควิชาการปกครอง. คณะรัฐศาสตร์**

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. **พฤติกรรมองค์กร.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธีระทีเสมและ ไซเท็กซ์, ๒๕๔๑.

_____ . **ทฤษฎีองค์กร : ฉบับมาตรฐาน.** กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

สงวนสุทธิเลิศอรุณและคณะ. **สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๒. สงวนสุทธิเลิศอรุณ. **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพมหานคร:

อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๙. สมคิดบางโม. **หลักการจัดการ.** กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, ๒๕๓๘.

_____ . **การบริหาร.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.

สมพงษ์ เกษมสิน. **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่๘. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.

สมยศ นาวิกการ. **การบริหารและพฤติกรรมองค์กร.** พิมพ์ครั้งที่๒. กรุงเทพมหานคร:

บรรณกิจการพิมพ์, ๒๕๔๓.

_____ . **การบริหารเชิงกลยุทธ์.** พิมพ์ครั้งที่๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ,

สัมพันธ์ ภูเก็ต. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่๒. กรุงเทพมหานคร: พิทักษ์อักษร, ๒๕๔๒.

สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง. **คู่มือปฏิบัติงาน เรื่องการจัดทำ**

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาลและเมืองพัทยา.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาวิชาดินแดนกรมการปกครอง, ๒๕๓๔

สิริภพ เหล่าลาภะ. **พุทธศาสตร์การเมือง.** กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕. สุชา จันทน์เอม.

จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.

สุโท เจริญสุข. **หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ แพร์พิทยา, ๒๕๓๕.

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสียกฤษฎ์. **หลักการบริหารเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่๑๕.

กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., ๒๕๓๗.

สุปรีชา กมลาคัน. พลอากาศโท, หม่อมหลวง. กลยุทธ์การบริหาร. กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕.

เสนาะ ดิยาวี. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

โสภา ชูพิกุลชัย. **จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน**. กรุงเทพมหานคร : กราติเกอร์, ๒๕๒๓.

หวล ชูเพ็ญ. **เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการบริหารองค์การปกครองท้องถิ่น**.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖.

อรรถัย กักผล. **นรนิติ เศรษฐบุตร : ๖๐ ปี กิตติยาจารย์. พิมพ์เพื่อเป็นเกียรติแก่รอง**

ศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร เนื่องในโอกาสอายุครบ ๖๐ ปี.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

อรุณ รักธรรม. **หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

อุดม เขยถวิล. **หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา : อบต. ประชาธิปไตยของชาวบ้าน.**

กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ ๑๙๙๑, ๒๕๔๕.

อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

_____ **.สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัย
การปกครอง, ๒๕๓๑.

(๒) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

กมลักษ์ ศรีกิจการ. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล:

ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี".

ภาคินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖. จรัส ปันธิ. **วิเคราะห์การประยุกต์หลักสารานุกรม**

ธรรมในการบริหารงานบุคคล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสนศึกษา**.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.

จารุพรรณ สุตาวงศ์. "บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท : ศึกษา

เฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี". **ภาคินิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต**.

คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙.

ชาติรี แนวจำปา. "การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกัน และ

บรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร". **พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐ**

ประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

ทรงกรด ไกรกังวาร. "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แสน
สุข อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี". **ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** คณะ
พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๐.

ทวีป สุทธิ, พันตำรวจโท. "ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของพนักงานสอบสวน ตาม
หลักพรหมวิหาร ๔: กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลยานนาวา กรุงเทพมหานคร".

พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

นริสา จิตสำนึก. "การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ : ความคาดหวังกับ
การพัฒนาการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม". **วิทยานิพนธ์**

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓. นวพร แสงหนุ่ม. "ประสิทธิผลในการดำเนินงานองค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่".

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖. บวร วิเศษสุนทร. "ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรร
มาภิบาลมาใช้ใน องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย". **วิทยานิพนธ์ รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :** มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

ประทุมพร พลายเมือง. "การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล นคร
อุบลราชธานี". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาสังคมเพื่อการ พัฒนา :**
สถาบันราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๔๖.

ประเสริฐ สิงหเสม. "ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราษฎรธรรม : ศึกษาเฉพาะ กรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัด
นครศรีธรรมราช". **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :**
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนฺตวิโร. "ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากนาภาษี
เจริญ กรุงเทพมหานคร". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์.**

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒. พระจริญจิริสุโก. "การ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวยจังหวัด นนทบุรี". **วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.**

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พุกษา พุทธิรักษ์."การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ ๔: กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ภิรมณ์ ชุนมธูรส."การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาตำบลในการพัฒนาชนบท:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอตาลชุมจังหวัดอุบลราชธานี". **ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐.

มงคล รัชเลิศวงศ์."ทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.

มันติกา หมื่นสา."ความคิดเห็นของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบังเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ". **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง, ๒๕๕๕.

มานพ ฉวีรักษ์."กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี:องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไคอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยสารคาม, ๒๕๔๖.

ยุติธรรม ชิงค์."การประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมพူ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖.

รหัส แสงผ่อง."กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี". **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๔๗.

วชิราภรณ์ นนทรีย์. "ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง : ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. คณะพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖.

วรรณิตา สมิตานนท์. "ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาด้านการให้บริการแก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๙.
วันเพ็ญ วงศ์คำจันทร์. "ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัด กำแพงเพชร". **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

วิพุธ บุญประสาธ. "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมาย ของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงาน อัยการจังหวัดสุพรรณบุรี". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๙.

วีระชัย คำล้วน. "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี". **ภาคินิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐.

ศุภพงษ์ ทองศรีนุ่น. "ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสาราณียธรรมของผู้ปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช". **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

สามารถ ไชยพันธุ์. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามอัยาศัยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดน่าน". **วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๔๕.

ลำรอง บำเพ็ญ. "การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ". **ภาคินิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. คณะพัฒนาสังคม : สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘

อาจพล วงศ์บุษราคัม. "การบริหารงานของกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล".

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

อารยา เดชกิมล. "ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี".

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม, ๒๕๔๖.

อ่ำ ทองนอก."ศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในหมู่บ้าน:ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านน่าน
อก ตำบลการะเกด อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช". **สารนิพนธ์
ศาสตราตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
๒๕๔๙.

๒. ภาษาอังกฤษ

Harold D. Koontz. **Principle of Management**. New York: Mcgraw-Hill, 1972.

Heady, Ferrel. **Public Administration : A Comparative Perspective**. 2nd ed. (New
York

and Basel : Marcel Dekker, 1979. Herbert A. Simom. **Administrative
Behavior**. New York : Mcmillan, 1965. Hersey, & Blanchard, Kenneth H.
Management of Organizational Behavior.

Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1972. Hodgson J.ร. **Public
Administration**. Canada : McGraw-Hill, 1969. Holt, D.H. **Management principles and
practices**. New Jersey : Englewood Cliff : Prentice Hall. 1993.

Jon J. Clarke. **Outline of Local Government of the United Kingdom**. London : Sir
Issac Pitman and Son. Ltd, 1957. Keeling Lewis B. & Kallaus Norman F.
Administrative Office Management. 11th ed.,

Cincinnati, (Ohio : South-Western Education Publishing, 1996. Luthans
Freeman. **Organization Behavioral**. 7th ed. Singapore : McGraw-Hill, 1995. Mary L.
Good. **Integrating the Individual and the Organization**, New York : Wiley, 2006.

Peter F. Drucker. **The Practice of Management**. New York : Harper and Row
Publishers, 1954.

Thomson Learning, 2004. Wagner, J.A. & Hollembeek, J.R. **Management of
organization behavior**. New Jersey : Prentice Hall, 1995.

William A. Robson. **"Local Government"** in Encyclopedia of Social Science. Vol.

New York : McMillan, 1953. Williams J.D. **Public Administration : The
people's Business**. Boston : Little, Brown and Company, 1980.

Yamane. **t. statistic : An Introductory Analysis**. 3rd ed. Time Printers Sdn. Bnd.
Singapore. 1973

๓. เว็บไซต์

ไทยตำบลดอทคอม.สืบค้นเมื่อวันที่๑๙กรกฎาคม๒๕๕๖.<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=342403>. กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.

สืบค้นเมื่อวันที่๑๙กรกฎาคม๒๕๕๖.

ดอกหญ้า, (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙กรกฎาคมพ.ศ.๒๕๕๖), <<http://www.asoke.info/09Communication/DharmaPublicize/Dokya/D105/003.html>>.

ไทยธรรมจักร, (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖), <http://www.thaidhammajak.com/webboard/detail.php?question_id=12256>.

[webboard/detail.php?question_id=12256](http://www.thaidhammajak.com/webboard/detail.php?question_id=12256). ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.สืบค้นเมื่อวันที่๒๕กันยายน๒๕๕๒.

<http://www.maewong.go.th/condition.php> องค์การบริหารส่วนตำบลแม่वंก้.สืบค้นเมื่อวันที่๘ สิงหาคม ๒๕๕๖.

องค์การบริหารส่วนตำบลวังซ่าน,(สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖),

<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=601304>.

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์,(สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖),

<http://www.maelay.go.th/condition.php>

องค์การบริหารส่วนตำบลเขานกัณ,(สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖),

<http://www.khaochonkan.go.th/condition2.php>

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

๑. พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. พระโสภณวราภรณ์,ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๓. พระอาจารย์ประจวบ คมภิรมโม อาจารย์พิเศษวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. ผศ.ดร.สุพรต บุญอ่อน ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. อาจารย์สันติก มุ่งคุณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	เมตตาทายกรรม ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา							
๑	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันที	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	อบต.ของท่านมีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นใน การทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็น มิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแล พัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	ด้านเมตตาวจกรรม พุทธิต่อกันด้วยความเมตตา							
๖	อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์อันดีเยี่ยม ยิ้มแย้ม แจ่มใสมีความเป็นกันเอง	๐	๑	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
๗	อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทาว่าร้ายหรือพูดยุยงให้เกิดการทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน	๐	๑	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
๘	อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่ เสแสร้ง	๐	๐	๑	๑	๑	๐.๖๐	ใช้ได้
๙	อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอ คำปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	ด้านเมตตามโนกรรม คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา							
๑๑	อบต.ของท่านเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศตนเพื่องาน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนในชุมชน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	อบต.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชาเป็นต้น	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
๑๔	อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	ด้านสาธารณโภคิ แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม							
๑๖	อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆในชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึงค้ำถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	ด้านศีลสามัญญตาปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอย่างเดียวกัน							
๒๑	อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชน อย่างเท่าเทียมกัน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ ช่มชู้ประชาชน	๐	๐	๑	๑	๑	๐.๖๐	ใช้ได้
๒๔	อบต.ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อ หน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้	๐	๑	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
๒๕	อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ใน ความถูกต้องไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีที่ดีงาม	๐	๑	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
	ด้านทฤษฎีสัมมูลญตามีความคิดเห็นเป็น อย่างเดียวกันปรับความเห็นเข้าหากันได้ รู้จักยอมรับฟัง ความคิดเห็นของคนอื่น							
๒๖	อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่ เห็นแตกต่างกันและยอมรับความคิดเห็นที่ แตกต่างกันได้	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๗	อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วน ร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะใน การบริหารงานของ อบต.	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๘	ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต.ข้อบังคับโครงการ มีการลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วน ร่วมเสนอปัญหาและ ความต้องการ	๐	๑	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
๒๙	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปรึกษาหารือกันและ ปฏิบัติงานไป ในทิศทางเดียวกัน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
๓๐	ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การ พัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

นางสาวน้ำค้าง ตนชัยภูมิ
 สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๒

ภาคผนวก ค
ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
 RELIABILITY ANALYSIS – SCALE(ALPHA)
 Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Crobach's Alpha if Item Deleted
P1	99.03	167.964	.482	.952
P2	99.00	168.345	.645	.950
P3	99.03	169.482	.572	.951
P4	98.97	168.723	.555	.951
P5	98.77	161.702	.735	.949
P6	98.77	162.530	.603	.951
P7	99.17	168.902	.425	.952
P8	99.30	167.183	.598	.950
P9	98.90	164.231	.717	.949
P10	99.00	168.483	.573	.951
P11	99.20	168.855	.503	.951
P12	99.07	169.789	.639	.950
P13	98.67	164.023	.645	.950
P14	98.73	163.857	.673	.950
P15	98.90	168.645	.475	.952
P16	98.97	169.620	.629	.950
P17	98.90	165.817	.554	.951
P18	99.17	163.661	.794	.949
P19	98.97	160.930	.798	.949
P20	99.13	171.154	.559	.951
P21	99.10	169.266	.606	.951
P22	99.03	165.964	.586	.951
P23	99.17	166.351	.637	.950
P24	99.07	164.340	.781	.949
P25	99.00	166.276	.713	.950
P26	98.97	166.240	.712	.950

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Crobach's Alpha if Item Deleted
P27	99.10	165.817	.701	.950
P28	99.20	168.097	.547	.951
P29	99.20	167.890	.677	.950
P30	99.10	169.266	.606	.951

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std.Deviation	N of Items
102.43	178.185	13.349	30

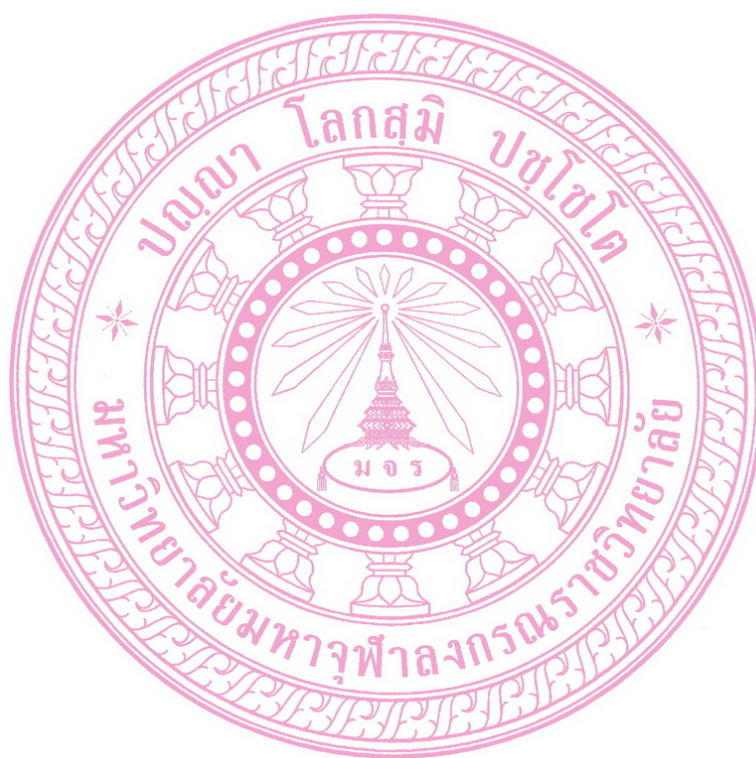
Reliability Coefficients

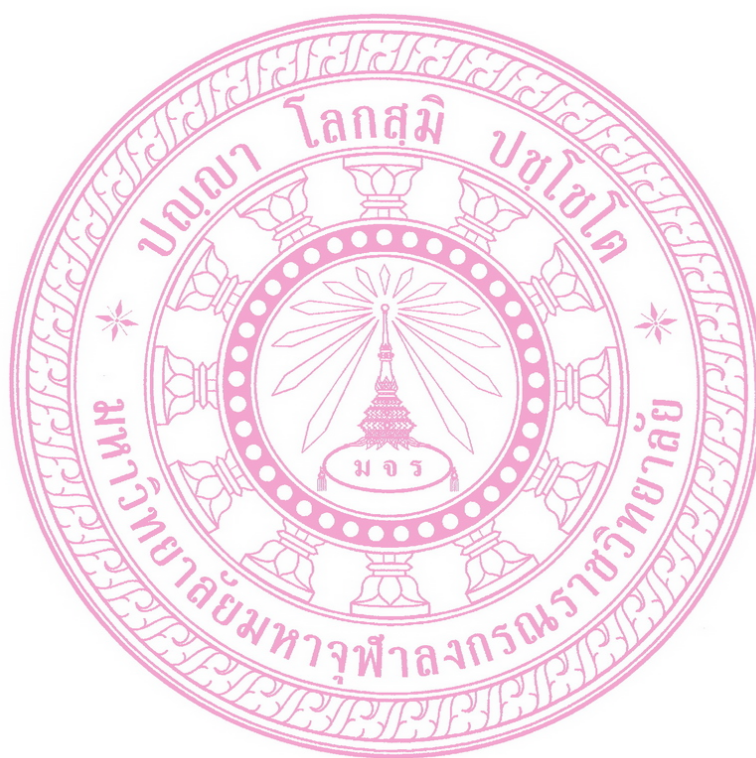
N of Cases = 30

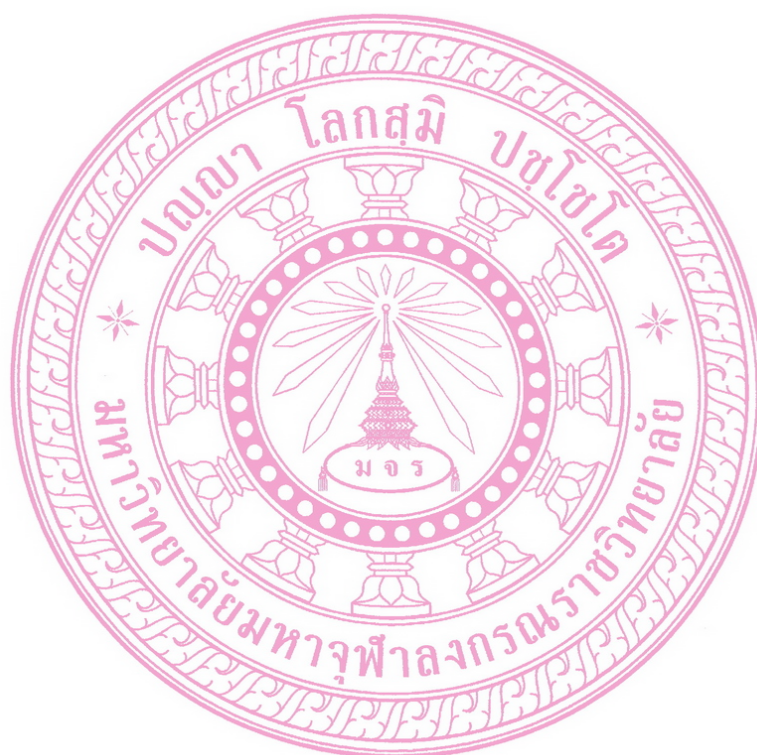
N of Items = 30

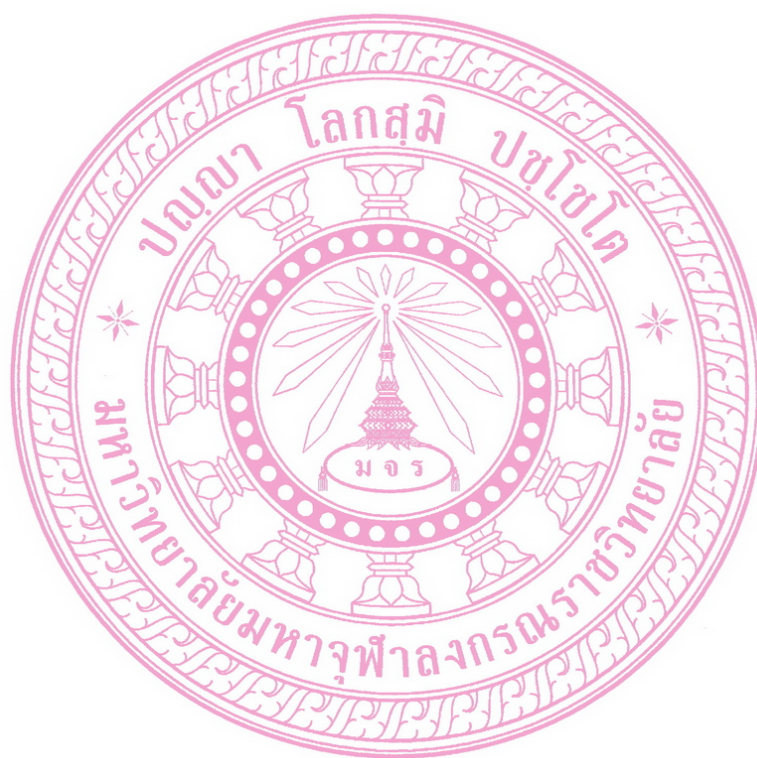
Alpha = .952

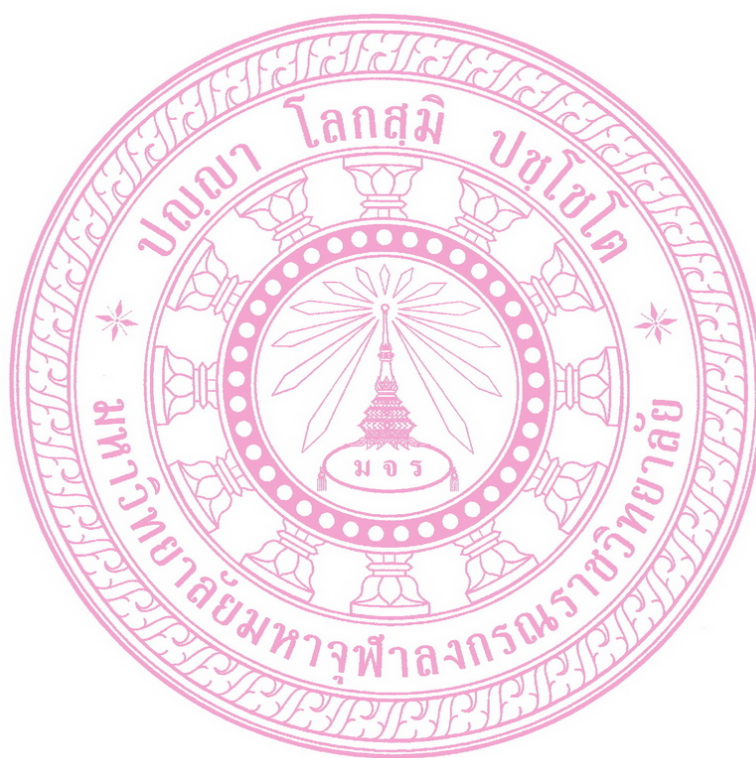

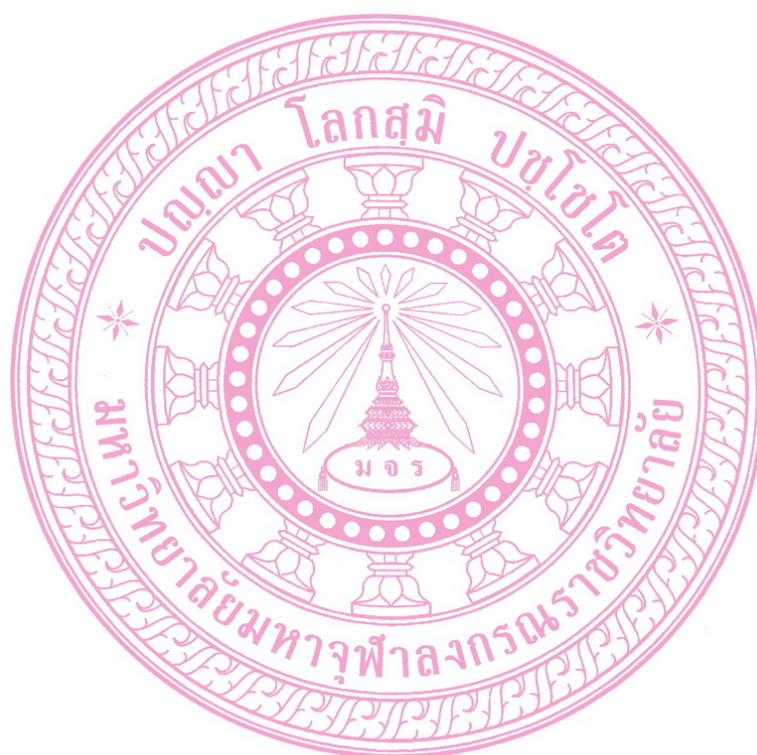

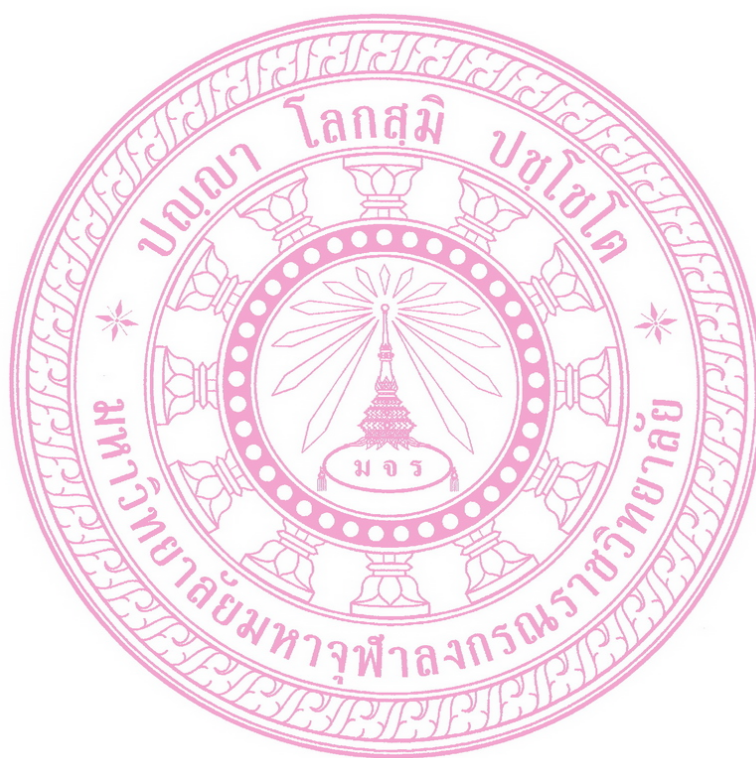

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า

ใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน□ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างคำตอบเหล่านี้ไม่มีข้อใดผิดหรือถูกและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้นผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบของท่านเป็นความลับและนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะภาพรวมไม่ใช่รายบุคคลการตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียดและโปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงโดยครบถ้วนทุกข้อ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ ๓ แนวทางการนำหลักสภาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ซึ่งผลจากข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะใช้ในการค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อความตามความเป็นจริง ทั้งนี้คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นการศึกษาภาพรวมไม่ได้ศึกษาเป็นรายเฉพาะบุคคล

นางสาวน้ำค้าง ตันชัยภูมิ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือเติมคำในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงในความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์

๑. เพศ

ชาย หญิง

๒. อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๐ ปี

๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ ปีขึ้นไป หรือมากกว่า

๓. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา/หรือต่ำกว่า มัธยมศึกษา

อนุปริญญา ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว

ค้าขาย เกษตรกร

รับจ้าง อื่นๆ (โปรดระบุ)

๕. รายได้

ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท ๓,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท

๖,๐๐๑ - ๙,๐๐๐ บาท ๙,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียวโดย มีความหมาย ดังต่อไปนี้

๕	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมาก
๓	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อย
๑	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๑.เมตตาทายกรรม ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา					
๑.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยากและที่ได้รับความเดือดร้อนได้ทันทั่วถึง					
๒.	อบต.ของท่านมีความขยันหมั่นเพียรอดทนบากบั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม					
๓.	อบต.ของท่านปฏิบัติงานด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรไมตรีต่อประชาชนผู้มารับบริการ					
๔.	อบต.ของท่านให้ความสำคัญในการส่งเสริมและดูแลพัฒนากลุ่มสตรีเด็กเยาวชนผู้พิการผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ					
๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๒. เมตตาวจีกรรม พุทธดีต่อกันด้วยความเมตตา					
๖.	อบต.ของท่านมีมนุษยสัมพันธ์อัธยาศัยไมตรีดีเยี่ยมแจ่มใสมีความเป็นกันเอง					
๗.	อบต.ของท่านไม่พูดส่อเสียดนินทาว่าร้ายหรือพูดยุยงให้เกิดการทะเลาะเกิดความแตกแยกกันในชุมชน					
๘.	อบต.ของท่านพูดด้วยความจริงใจพูดแต่คำสัตย์ไม่เสแสร้ง					
๙.	อบต.ของท่านประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ					
๑๐.	อบต.ของท่านรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ซักถามหรือขอคำปรึกษาหารือขอให้คำแนะนำต่างๆได้					
	๓.เมตตาโมกกรรม คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา					
๑๑.	อบต.ของท่านเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนอุทิศตนเพื่องาน					
๑๒.	อบต.ของท่านเอาใจใส่ความสุขทุกข์ของประชาชนในชุมชน					
๑๓.	อบต.ของท่านส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชา เป็นต้น					
๑๔.	อบต.ของท่านส่งเสริมศีลธรรมแก่เยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด					
๑๕.	อบต.ของท่านส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆในสังคม					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๔. สาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม					
๑๖.	อบต.ของท่านได้พัฒนาด้านการคมนาคมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
๑๗.	อบต.ของท่านดูแลป้องกันช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆแก่ประชาชนได้ทั่วถึง					
๑๘.	อบต.ของท่านจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเพียงพอกับความต้องการของประชาชน					
๑๙.	อบต.ของท่านให้การช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่างๆในชุมชนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
๒๐.	อบต.ของท่านจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมทั่วถึงคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก					
	๕. สีสสามัญญาตา ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอย่างเดียวกัน					
๒๑.	อบต.ของท่านใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน					
๒๒.	อบต.ของท่านไม่เลือกปฏิบัติให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ					
๒๓.	อบต.ของท่านเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกไม่หลงอำนาจไม่ใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชน					
๒๔.	อบต.ของท่านบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่โปร่งใสตรวจสอบได้					
๒๕.	อบต.ของท่านเป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้องไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีที่ดีงาม					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๖. ทัศนคติสัมมัญญตามีความคิดเห็นเป็นอย่างดี เดียวกันปรับความเห็นเข้าหากันได้รู้จักยอมรับฟัง ความคิดเห็นของคนอื่น					
๒๖.	อบต.ของท่านรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เห็นแตกต่าง กันและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้					
๒๗.	อบต.ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการบริหารงานของ อบต.					
๒๘.	ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. ข้อบังคับโครงการมีการ ลงมติ ประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอปัญหา และ ความต้องการ					
๒๙.	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปรึกษาหารือกันและปฏิบัติงานไป ในทิศทางเดียวกัน					
๓๐.	ข้อเสนอแนะหรือปัญหาความเดือดร้อนที่ประชาชนเสนอ ได้รับการตอบรับไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่าง เร่งด่วน					

ตอนที่ ๓ แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์

๑. ด้านเมตตากายกรรม(ทำดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธี
นำไปใช้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. ด้านเมตตาวจีกรรม(พูดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธี
นำไปใช้อย่างไรบ้าง

.....

.....

๓.ด้านเมตตามโนกรรม(คิดดีต่อกันด้วยความเมตตา)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๔.ด้านสาธารณโภคี(แบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๕.ด้านศีลสามัญญตา(ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอย่างเดียวกัน)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

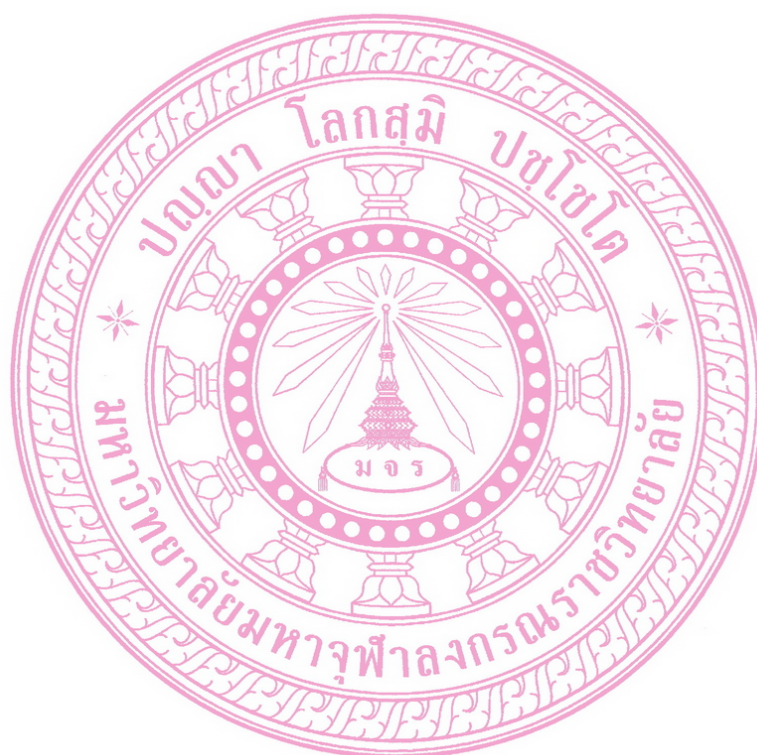
๖.ทิวฐีสัมมัญญา(มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกันปรับความเห็นเข้าหากันได้ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น)ท่านมีความคิดเห็นว่ามีวิธีนำไปใช้อย่างไรบ้าง

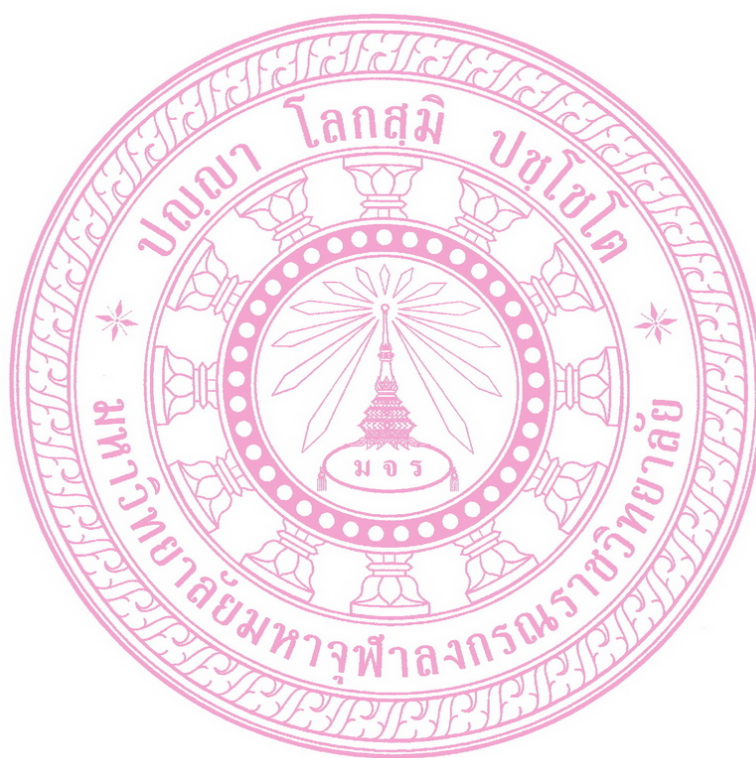
.....
.....
.....

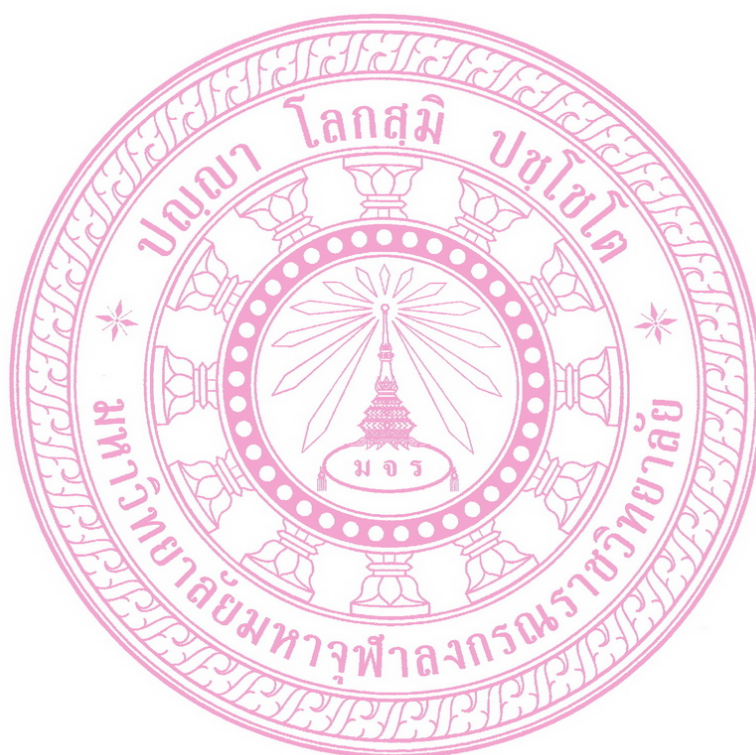
**** ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****

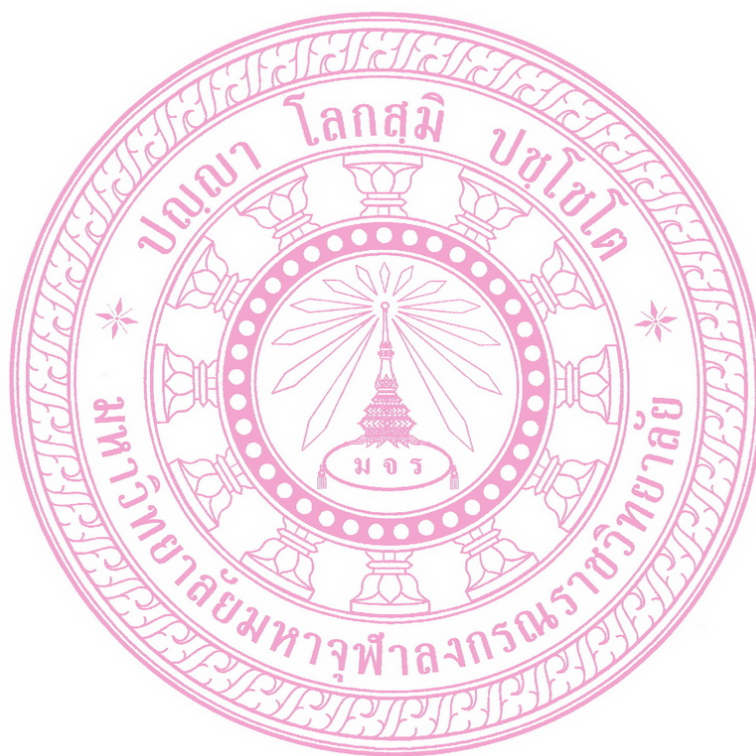

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

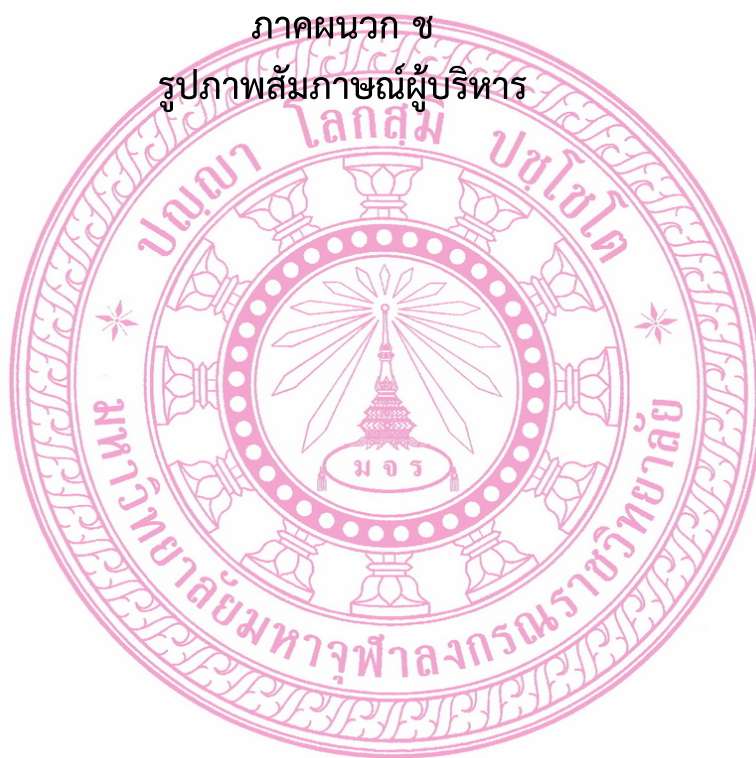

ภาคผนวก ข
รูปภาพสัมภาษณ์ผู้บริหาร

สัมภาษณ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่วงก์

สัมภาษณ์ นางสาวประณีต เลิศสงคราม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาชนกัน

สัมภาษณ์ นายองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัน

สัมภาษณ์ ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : นางสาวน้ำค้าง ตนชัยภูมิ
- วัน-เดือน-ปีเกิด : วันเสาร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๔
- การศึกษา : พุทธศักราช ๒๕๔๐ จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ณ โรงเรียนท่ามะไฟหวานพิทยาคม ตำบลท่ามะไฟหวาน อำเภอแก้งคร้อ
จังหวัดชัยภูมิ
- พุทธศักราช ๒๕๔๓ จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ณ โรงเรียนท่ามะไฟหวานพิทยาคม ตำบลท่ามะไฟหวาน อำเภอแก้งคร้อ
จังหวัดชัยภูมิ
- พุทธศักราช ๒๕๔๗ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี
ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาสังคมศึกษา
จากสถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
บ้านเลขที่ ๖๖/๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่วงก์ อำเภอแม่วงก์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๑๕๐
- E-mail. : dew.nam@hotmail.com
- เบอร์โทรศัพท์ : โทร.๐๙๐-๖๙๓๑-๑๑๖
- ตำแหน่งหน้าที่ : ปัจจุบัน รับราชการตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลแม่วงก์ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วงก์
อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์